Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Shakespeare, William.
Titel | Title:	William Shakespeare's tragiske Værker.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 2
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kiøbenhavn : Fr. Brummer, 1807-1825
Fysiske størrelse | Physical extent:	9 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

L. Boleslaus Przemysl

56, -150, -80

William Shakspeare's

Tragiske Værker,

oversatte

af

Peter Foersom,

kongelig Skuespiller.

Anden Deel.

Das Reich der Nichtigkeiten wird vergehen! —

Giesebrecht.

Kiøbenhavn, 1811.

Trykt paa Fr. Brummers Forlag,

hos B. Breum.

1750

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Til Læseren.

Krigen, som 1807 afbrød Videnskabsmandens fredelige Syssler; den derpaa følgende Papir-Mangel; den Nødvendighed for min Forlægger, af sit store brændte Bogforraad først og fremmest at gienoplægge de uundværligste Artikler, saasom Skole-Bøger o. s. v., og endelig i den senere Tiid Trang paa Arbeidere i Officinerne,

har indtil nu forsinket denne Deel af min Oversættelse af Shakspeare. Det er i al Fald min Trøst: sat cito, si sat bene, og det er mit sikkre Haab, at kunne indhente noget af det Forsømte. Saaledes skal i det mindste tredie Deel, indeholdende Sørgespillene Richard den Anden, og Macbeth, ganske bestemt, i det seneste, udkomme i Sommer.

Jeg kan og bør ei undlade, med erkiendtlig Stolthed, her at sige, hvor megen Opmuntring dette mit ringe Arbeid nød i Fædrenelandet, en Opmuntring, som overgik min dristigste Forventning. Det fandt et ikke lidet Antal Læsere; det fandt en prøvende Dommer i den ærværdige Olding Abrahamson, han hvis Billed, naar han længst er hiemvandret til det Bedre, og en yngre Slægt forsvunden,

vil endnu vise sig paa vor Litteratur=
Himmel stor og herlig som Fingal=
Aanden paa Ossians Nathimmel for
the sons of the feeble and the race
of little men! — Det mødte sand
kunstkierlig Beskyttelse af mange ud=
mærkede Mænd, hos hvem Rang og
Rigdom er det mindst Udmærkende:
og det hædredes med Alt dette,
forenet med riig Understøttelse fra
Dens Haand, hvis Navn jeg her ei
nævner, fordi jeg troer, man ei ofte
skal udtale det, man føler dyb Ære=
frygt for, og fordi enhver Viden=
skabsdyrker i Danmark desuden upaa=
tvivleligen giætter det! — Og endelig
har det ei været ringe Opmuntring
for mig, at ikke Faa, som, uden at
kunne læse Shakspeare i Grundspro=
get, og uden at kiende A. W. Schle=
gels Oversættelse, forhen enten slog
Brag paa hans Muse, eller miskiendte

den, efter at have læst det lidet jeg af ham havde fordanſket, lode ham vederfares Ret, og lode Beundring træde i Stedet for vrangvillig Fordom og blind Forfølgelſe.

"Men" — ſaaledes tale Digterens gamle Venner og Med-Skueſpillere John Heminge og Henrie Condell i Fortalen til den første Udgave af hans Værker, den de besørgede: "it is not our province, who only gather his workes, and give them you, to praise him. It is yours that reade him. And there we hope to your divers capacities, you will finde enough both to draw and hold you: for his wit can no more lie hid, then it could be lost. Reade him therefore; and againe and againe; and if then you doe not like him, surely you are in some ma-

nifest danger not to understand him. And so we leave you to other of his friends, who if you need, can be your guides: if you need them not, you can leade yourselves and others. And such readers we wish him." — o: "Det er ei vor Sag, som blot samle hans Værker, at prise ham; det er Eders, som læse ham. Og der haabe vi, I i Forhold til Eders forskiellige Evne, ville finde Nok baade til at tiltrække og til at fastholde Jer: thi hans Snille kan ligesaa lidt ligge forborgen, som det kunde gaae forloren. Læser ham derfor; læser ham atter og atter; og hvis I da ei lide ham, sandelig! da løbe I aabenbare Fare for ei at forstaae ham. Og saa overlade vi Jer til andre af hans Venner, som, hvis I behøve det, kunne være Eders Veivisere; behøve I dem

ikke, kunne I lede Jer selv og Andre. Og slige Læsere ønske vi ham."

Kiøbenhavn, i November 1810.

Oversætteren.

K o n g L e a r.

Personerne:

Lear, Konge i Bretland
Kongen af Frankrig.
Hertugen af Burgundien.
Hertugen af Cornwall.
Hertugen af Albanien.
Jarlen af Kent.
Jarlen af Gloster.
Edgar, Glosters Søn.
Edmund, Glosters uægte Søn.
Curan, Ridderemand.
En Olding af Glosters Fæstebønder.
En Læge.
En Hofnar.
Oswald, Gonerils Huushovmester.
En Høvding, under Edmunds Befaling.
En Ridderemand i Cordelias Følge.
En Herold.
Cornwalls Tienere.

Goneril
Regan
Cordelia
} Lears Døttre.

Riddere, Kongens Følge, Høvdinger, Sendebud, Krigsmænd, og Følge.

Scenen Bretland.

Første Act.

Første Scene.

Ridderſal i Lears Kongeborg.

Kent, Gloſter og Edmund træde ind.

Kent.

Jeg tænkte, Kongen elſkede Hertugen af Albanien høiere end Cornwall.

Gloſter.

Saa ſyntes det os ſtedſe; men I Delingen af Kongeriget ſeer man ei, hvem af Hertugerne han ſkatter høieſt; thi deres Lodder ere saa lige afveiede, at det nøieſte Overlæg vilde være ueens med ſig ſelv, hvis Part det ſkulde vælge.

Kent.

Er det ikke Jeres Søn, ædle Ridder?

Gloster.

Hans Opdragelse gik paa min Regning; jeg har saa ofte rødmet ved at erkiende han, at jeg nu er hærdet til det.

Kent.

Det er en mørk Tale, som jeg ei indseer.

Gloster.

Hans Moder indsaae den i Vælmsrke; saa blev hendes Belte hende lidt vel trangt; og sandt at sige, ædle Herre! der laae en Dreng i hendes Vugge, før der laae en Ægtemand i hendes Seng. — Mærker I nu Feilen?

Kent.

Jeg kan ei ønske den Feil ugiort, som havde saa vakker en Følge.

Gloster.

Men jeg har ellers — med Lovens Tilladelse — en Søn, der er et Par Aar ældre end denne; dog kiærere er han mig ikke: endskiøndt denne Knøs kom lidt næsviis til Verden, førend man havde sendt Bud efter ham, saa var hans Moder skiøn, der var herlig Spas ved hans Undfangelse, og Slegfred-Sønnen skal lyses i Kuld og Kiøn. — Kiender I denne ædle Ridder, Edmund?

Edmund.

Nei, Ebers Naade!

Gloster.

Jarlen af Kent: erindre Jer ham stedse som min ædleste Ven!

Edmund.

Edle Ridder! Jeg er Jeres Tiener!

Kent.

Jeg lider Jer godt, og ønsker nærmere Bekiendtskab.

Edmund.

Det skal jeg stræbe at fortiene, ædle Herre.

Gloster.

Han har været ni Aar i fremmede Lande, og han skal affted igien! — Kongen nærmer sig!

(Klang af Trompeter).

Lear træder ind med Cornwall, Albanien, Goneril, Regan, Cordelia og Følge.

Lear.

Gak til Burgunds og Frankrigs Fyrster, Gloster!

Gloster.

Ja, Ebers Majestæt.

(Gloster og Edmund gaae.)

Lear.

Imens forklare vi vort dunkle Forsæt.
Giv Kortet hid: — Viid, vi har dee't blandt Trende
vort Rige, og er fast til Sinds, al Sorg
og Stiid at ryste af vor høie Alder,
og lægge den paa yngre Kraft, mens vi
frie krybe mod vor Grav. — Vor Søn af Cornwall!
og I Albanien! ei mindre elsket!
I denne Stund vi vore Døttres Medgift
kundgisre ville, saa al Tvist i Tiden
maa hindres. Frankrig og Burgund, to høie
Medbeilere om vores Yngstes Gunst,
har Elskov længe fængslet til vort Hof;
nu skal de svares. — Siig da, mine Døttre —
da nu vi vil nedlægge Kongespiret,
og Rigets Skat, og alle Kronens Sorger —
hvem af Jer skal vi troe os elsker høiest,
at vi vor Godhed rigest did maae vende,
hvor rigest Værd den æsker? — Goneril,
tal først, du Førstefødte!

Goneril.

Ædle Herre!
Jeg elsker Jer langt meer end Ord kan tolke;
meer end mit Øies Lys, end Rum og Frihed,
langt meer end alt hvad riigt og sieldent skattes;
Saa høit som Liv, Dyd, Skiønhed, Helsen, Ære:

saa høit som Barn end elsked' ømmest Fader;
saa høit at Tungen bindes, Læben tier;
Ja, høiere end alt jeg elsker Eder!

Cordelia (aflides).

Hvad skal Cordelia? — Elske og tie!

Lear.

Alt dette Land fra denne Streg til hiin,
med skyggefulde Skove, fede Marker,
med rige Strømme, og vidtstrakte Enge
beherske Du! Din og Albaniens Ets
det evig være! — Nu, hvad siger Regan,
vor anden Datter, Cornwalls Hustrue? Tal!

Regan.

Jeg er af samme Malm, som Goneril,
og maaler mig med hende. I mit Hierte
er al den Kierlighed, hun nys har udtrykt,
kun tolker hun den svagt: thi jeg erklærer
mig for en Fiende af hver jordisk Fryd,
som Sandsernes vidtstrakte Rige eier,
og føler mig allene salig ved
at elske Jer!

Cordelia (aflides).

O fattige Cordelia! —
Dog nei, ei fattig! thi min Kierlighed
i Rigdom langt min Tunge overgaaer.

Lear.

Dig og din Slægt for evig skal tilhøre
hiin svare Tredjepart af Bretlands Rige,
i Størrelse, i Rigdom og i Skiønhed
ei mindre end din Søsters! — Nu, vor Frydt!
skiendt ynqst, ei elsket mindst; hvis unge Elskov
Burgundiens Melk og Frankrigs Ranker kappes
at vinde: nu, hvad kan I sige, for
en større Lod end hines end at drage?

Cordelia.

Intet, ædle Herre!

Lear.

Intet?

Cordelia.

Intet.

Lear.

Af Intet kommer Intet: tal igien!

Cordelia.

O, vee mig; jeg mit Hierte ei kan tvinge
op paa min Læbe! Saa høit elsker jeg Jer,
som Pligten byder mig: ei meer, ei mindre.

Lear.

Hvorden! Cordelia! Kæmp dog Jeres Tale:
at ei den skader Jeres Lykke!

Cordelia.

Herre!
I avled' mig, o, drog og elsked' mig:

af Eders Godhed skyldigst jeg erkjender;
jeg lyder, elsker og høitagter Eder. —
Hvi ægte mine Søstre, da de sige,
de elske ene Jer? Naar jeg mig gifted',
maaskee den Mand, jeg rakte Haanden, deelte
min Kierlighed, min Omhue og min Ømhed?
Nei! aldrig vil jeg gifte mig som hine,
at heel min Kierlighed jeg Jer kan offre.

Lear.

Er det dit Hiertes Sprog?

Cordelia.

Ja, Eders Høihed!

Lear.

Saa ung, og dog saa kold?

Cordelia.

Saa ung, o, ædle Herre? og saa sandrue!

Lear.

Nu vel din Sandruhed din Medgift vorde!
thi ved det hellige Sollys over mig,
ved Hecates Mysterier og Natten,
ved alle Virkninger af hine Stierner,
hvorved vort Livs-Lys tændes og udslukkes:
Her al min Fader-Ømhed jeg afsværger,
al Slægtskab, og erklærer Dig for evig
bortkastet fra min Siel. Den vilde Skytter,
og han, som med sin Arfoms Kiød og Blod

sig graadig mætter, skal ved denne Barm
før finde Trøst, Husvalelse og Medynk,
end du, min fordums Datter!

Kent.

Bedste Herre! —

Lear.

Stille, Kent!
Kom ei imellem Dragen og dens Vrede!
Jeg elsked' hende høiest; og jeg vented'
min Alders Fryd og Fred af hendes Pleie!
(til Cordelia)
Afsted! og pak dig bort fra mine Øine! —
Saa sandt jeg ønsker Roe i Graven, river
jeg hende hermed ud af Faderhiertet!
Kald Frankrig hid! — Hvo taler? — kald Bur-
gund! —
Cornwall! Albanien! hendes Trediedeel
gane med i disse tvendes Brudeskat!
Den Hovmod ægte hun, som Sandhed hun mon
kalde! —
See, jeg beklæder Jer med lige Magt,
med Kongehsihed, og de Herligheder,
som følge Kronen! Maanedlig vi selv,
med Forbehold af hundred' Riddersmænd,
som I skal nære, vælge vil vort Ophold
hos Eder vexelviis. Kun Kongenavn

og Kronens høie Ære vi beholde:
men Spiret,
Indtægterne og Landets Regimente
er Eders: dette til Bekræftelse
deel denne Krone!

(Han giver dem Kronen).

Kent.

Kongelige Lear,
hvem jeg har ſkedſe æret ſom min Konge,
ſom Fader elſket, og ſom Herre fulgt,
ſom min Beſkytter i min Bøn indſluttet, —

Lear.

Spendt Buen er; ſtaae ei i Pilens Vei!

Kent.

Ha! ſlip den løs; traf end dens Od mit Hierte!
Kent tør vel være diærv, er Lear vanvittig!
Hvad giør du, Gamle? — Troer du, Pligten ei
tør tale, naar ſig Magt for Smiger bøier?
Naar Majeſtæt fornedrer ſig til Daarſkab,
er Sandhed Ærens Bud. Gienkald Din Dom,
og lad dit bedre Overlæg udſlette
Dit grumme Tilſind! See, mit Liv er Borgen,
at ei din yngſte Datter mindſt dig elſker;
der Hierte er, hvor Læbens ſvage Stemme
gienlyder ei af Falſkheds hule Klang.

Lear.

Har du dit Liv kiært, Kent! da tal ei meer!

Kent.

Mit Liv ansaae jeg altid som et Pant
at vove mod din Fiende: ei jeg frygter
dets Tab, naar om at frelse dig det gielder.

Lear.

Bort fra mit Syn!

Kent.

See bedre, Lear, og lad mig stedse være
Dit Øies faste Maal!

Lear.

Nu! ved Apollo —

Kent.

Nu, ved Apollo, Konge!
forgieves du anraaber dine Guder!

Lear

(lægger Haanden paa Sværdet).

Trolsse! Niding!

Albanien og Cornwall.

Vogt Jer, elskte Konge!

Kent.

Gisr det; din Læge bræb, og ød hans Løn pas
din fule Snet. Gienkald din Gave; eller
saalænge som min Strube skrige kan,
vil jeg tilraabe dig: Du handler slet!

Lear.

Hør mig, Rebel! — hør, ved din Borger-Eed!
Du fristed os at bryde Konge-Tilsagn,
(hvad aldrig vi har giort) du opblæst stolt
kreen mellem afsagt Dom og Dommer-Vælden:
Det kan vort Sind, vor Høihed ei forlade.
See her: end har jeg Magt: tag nu din Løn:
fem Dage har du til at ruste dig
imod den vide Verdens Nød og Trængsler;
vend paa den stette din forhadte Ryg
imod vort Land; hvis fierde Dag derpaa
din landsforviste Krop i Riget findes,
da er det brat diu Død! afsted! ved Himlen,
den Dom gienkaldes ei!

Kent.

Farvel da, Konge! Som du handler der,
er Frihed hist, og Landsforvisning her.
(til Cordelia).
Dig Guderne beskierme, huldе Pige!
som Sandhed tænker, og tør Sandhed sige. —
(til Regan og Goneril).
I! viis i Gierning Eders favre Ord,
at op af dem ei giftig Tvedragt groer!
Saa, Fyrster! sit Farvel nu Kent Jer giver:
skiønt nyt hans Fædreland, han selv den gamle
bliver!
(gaaer).

Glosster kommer tilbage med Frankrig, Burgund og Følge.

Glosster.

Her er Burgund og Frankrig, ædle Herre!

Lear.

Først, Hertug af Burgund,
til Jer jeg vender mig. I, samt hiin Konge
har beilet til vor Dotter: nu bestem
det mindste I til Brudeskat vil tage,
hvis ellers Jeres Hu staaer længer til
at friste dette Elskovsspil?

Burgund.

Min Konge!
jeg æsker kun hvad Jeres Høihed tilbød;
ei vil I give mindre.

Lear.

Hør os, Hertug:
Hun var os dyrebar; riig hendes Medgift;
men hendes Priis er falden! See, der staaer hun!
hvis noget hos hiin favre Lillievand,
ja hvis hun heel, udskyret med vor Misgunst
og intet meer, behager Jeres Naade —
der! hun er Eders!

Burgund.

Jeg har intet Svar.

Lear.

Hertug!
Vil I, med hendes Lyder, frændeløs,
vort Vredesbarn, ved Eed bortkastet fra os,
med faderlig Forbandelse udstyret,
udkaare hende, eller ei?

Burgund.

Tilgiv mig:
her er ei Valg!

Lear.

Thi giv da Sliv paa hende:
for, ved min Gud! det er al hendes Rigdom.
(til Frankrig).
Hvad Jer angaaer, o Konge, vil jeg nødig
forskiertse Eders Gunst, ved at tilbyde
Jer hiin forhadtes Haand, derfor henvend
til mere værdig Gienstand Jeres Elskov,
og skye et Udskud, som Naturen blues
for at vedkjende sig!

Frankrig.

Høist sælsomt er det,
at hun, som nys var Jeres Hiertes Yndling,
al Jeres Stolthed, Jeres Alders Balsom
og dyreste Klenodie, saa brat
slig Udaad kan begaae, som røver hende
saa riig en Naades Skat! Vist hendes Brøde

uhyre, unaturlig være maa,
før Faderhiertet kan sig saa tillukke;
men min Fornuft kan ei troe sligt om hende,
før Tegn fra Himlene mig det bekræfted'!

Cordelia.

Endnu eengang anraaber jeg Jer, Konge!
er Mangel paa en glat og sleben Tunge,
som taler hvad den mener ei (hos mig
gaaer Daad med Ord!) — er det min hele Brøde,
erklær da, at ei Last, ei Mord, ei Skiændsel,
ei ukydsk Vandel, æreløs Bedrift
har mig berøvet Eders Gunst og Naade:
men kun een Mangel, som dog klig mig giør:
Mangel paa sledske Smil og favre Ord:
glad giør mig denne Mangel, skiøndt den volder,
at Eders Gunst jeg mangler nu.

Lear.

Ha! bedre
du varst ei født, end saa mig at mishage!

Frankrig.

Er dette alt? Et stille bly Gemyt,
som ei kan vinte om, hvad inderlig
det stunder til at giøre? — Nu, Burgund!
hvad siger I? Den Elskov er ei Elskov,
hvis Maal er andet end den Huldes Hiertes

Siig, vil I kaare hende? Hun er selv
ey Brudeskat.

Burgund.

O kongelige Lear!
giv blot den Medgift, som I selv tilbød,
saa tager jeg Cordelias Haand, saa stander
hun her, som Hertuginde af Burgund.

Lear.

Nei, Intet! Jeg har svoret; det staaer fast!

Burgund.

Det smerter mig, da I har tabt en Fader,
at og I tabe maa en Ægtemand.

Cordelia.

Fred være med Burgund!
da kun til Guld og Gods hans Elskov beiler,
jeg ei hans Hustrue vorder!

Frankrig.

Cordelia, fattig est du allerrigest,
forladt meest dyrebar, forskudt meest elsket!
Her beiler jeg til Dig og dine Dyder:
tillad, jeg tager op hvad hen er kastet.
O Gud! hvor sælsomt, at din Slægts Forag
har dobbelt stærk min Elskovs Flamme vakt.
Din Datter, Konge! bortstødt fra din Throne,
skal bære min, det skiønne Frankrigs, Krone:
Burgund! ei alle Drotter i dit Land

mig denne rige Skat afkisbe kan!
Byd dem Farvel, Cordelia! skiøndt Fiender:
her taber du, men trøst dig, hist du vinder!

Lear.

Tag hende, Frankrig! Din hun være skal;
vor Datter er hun ei: af deres Tal
hun udstødt er! — Drag bort, for hvad du sved',
Gunst, Fader og Velsignelse bersvet! —
Kom, Hertug af Burgund!
(Klang af Trompeter. Leargaaer ud med Burgund, Cornwall, Albanien, Gloster og Følge).

Frankrig.

Byd Eders Søstre nu Farvel!

Cordelia.

Vor Faders
Klenodier! med vaade Øine jeg
forlader Jer. Jeg kiender Eder grant,
og skyer, som Søster, Eders Feil at nævne
ved rette Navn. — Vær' gode mod vor Fader!
Til Jeres priste Hierter jeg betroer ham.
Dog ak! hvis i hans Gunst endnu jeg stod,
et bedre Fristed jeg ham nyde lod! —
Nu farer begge vel!

Goneril.

Lær os ei Pligt!

Regan.

Sag den Gemal at tækkes,

der tog Jer som en Tigger-Skiærv af Lykken?
Da I har sveget barnlig Ømheds Pligter,
det Giengield er, om Ømhed Eder svigter.

Cordelia.

Dyb Trædskheds Jid skal Tiden klarlig see;
og Skam og Skiændsel Falskhed skal belee!
Det gaae Jer vel!

Frankrig.

Kom favreste Cordelia!

(Frankrig og Cordelia gaae).

Goneril.

Søster, jeg har ei Lidet at sige Jer, som meget nøie angaaer os begge. Jeg troer, vor Fader drager herfra i Aften.

Regan.

Det giør han; og han drager til Jer; næste Maaned har Vi ham.

Goneril.

I seer, hvor vankelmodig Aarene giøre ham. Vi have ikke sielden havt Leilighed til at bemærke det. Han elskede altid vor Søster høiest: og det er altfor soleklart, hvor daarlig, uoverlagt han nu har forskudt hende.

Regan.

Det er Alderdoms Svaghed: dog — han har aldrig ret været Herre over sig selv.

Goneril.

I sine bedste og friskeste Dage var han altid tilsindet. Vi kunne altsaa af hans kommende Aar ikke blot spaae os de Feil, der ere indgrodde ved lang Vane, men ovenikisbet de halstarrige Luner, som en svag og opfarende Alderdom bringer med sig.

Regan.

Slige Flyvegriller, som Kents Forviisning, kunne vi ogsaa vente os af ham.

Goneril.

Afskeeds-Høitidelighederne mellem ham og Frankrig ere endnu ei til Ende. — Hør, lad os være enige med hinanden; hvis vor Fader agter fremdeles at bruge sin Myndighed, saaledes efter Lune og Tykke, vil hans Thronafstaaelse kun være os en Kilde til tusinde Ærgrelser.

Regan.

Vi vil nøiere overveie det.

Goneril.

Vi maae smede medens Jernet er varmt.

(De gaae).

Anden Scene.

Sal i Jarlen af Glosters Borg.

Edmund

(træder ind med et Brev i Haanden).

Edmund.

Natur! du est min Guddom; til din Lov
min Pligt er bunden: hvorfor er jeg Martyr
for Slendrian? hvi skal jeg taale, at
en karrig Lov udplyndrer mig, fordi
min Broder kom tolv Maaneskifter før mig?
Hvi kalder man mig Slegfredsøn, uægte,
da fast og stærk, som hans, min Bygning er,
mit Sind saa hvit, min Skikkelse saa dannis
som Dannequindens Æt? Hvi skieldes vi
uægte, Horesønner? — Vi uægte?
som i Naturens stiaalne Vellyst fange
meer glødende og livligt Liv, end medgaaer
paa kraftløst dorsk og søvnigt Ægteleie
til Avlingen af hele Narre-Racer,
undfangne halv i Dvale! — Vel! dit Land,
du ægtefødte Edgar! mit skal vorde:
vor Fader elsker Edmund den uægte
hvit, som den ægte Søn. — Et smukt Ord: ægte!
Nu vel, du ægte Søn! slaaer Brevet an,

og 'Planen staaer, faaer Horesønnen Bugt,
med Ægtebarnet. Ha, jeg groer, jeg trives! —
Nu, Guder! stander op til Slegfredssønners Bistand!

(Gloster træder ind).

Gloster.

Kent landsforvist, og Frankrig reist i Harme!
og Kongen draget bort; hans Magt indskrænket,
Han selv Kostgænger fast! — Alt dette skeet
i Hui og Hast! — Nu, Edmund! intet Nyt?

Edmund.

Slet intet, Naadige Herre!

(putter Brevet i Lommen).

Gloster.

Hvi sger I saa omhyggelig at skiule dette Brev?

Edmund.

Jeg veed intet Nyt, ædle Herre.

Gloster.

Hvad var det for et Papir I stod og læste?

Edmund.

Det var intet, ædle Herre.

Gloster.

Intet? Hvi havde I da nødig at putte det i Lommen med saadan skrækkelig Hast? Det som intet har at betyde, behøver ei saaledes at krybe i

Skiul. Frem med det; er det intet, saa kan jeg spare mine Briller.

Edmund.

Jeg beder Jer, ædle Herre, tilgiv mig: det er et Brev fra min Broder, som jeg ikke ganske har læst til Ende; men skal jeg dømme af hvad jeg har læst, er det ei skikket til at komme Jer for Øine.

Gloster.

Giv Brevet hid!

Edmund.

Jeg giør mig Fiender, baade ved at give Jer det, og ved at holde det tilbage. Indholdet — forsaavidt som jeg tildeels begriber Meningen deraf — fortiener Dadel.

Gloster.

Lad mig see det, siger Jeg.

Edmund.

Jeg haaber, til min Broders Retfærdiggiørelse, at han skreev dette Brev, blot for at sætte min Dyd paa Prøve.

Gloster (læser).

„Denne borgerlige Indretning, og denne Ærbødighed for Alderdommen forbitrer os de skionneste Aar af Livet, og skiller os ved vor Formue, indtil vi, for Svaghed og Alder, ei mere kunne nyde den. Jeg begynder at føle en daarlig og naragtig

Trældom i denne Undertrykkelse af graahærdet Tyrannie, som herſker, ei forſaavidt det har Magt, men kun forſaavidt man døier det. Kom til mig, at jeg kan tale videre herom. Dersom vor Fader vilde sove, til jeg kaldte paa ham, ſkulde I nyde Hælvten af hans Indtægter for stedse, og være Jeres Broder Edgars elſkede Ven." — Ha! en Sammensværgelse! — „Vilde han sove til jeg kaldte paa ham, — ſkulde I nyde Hælvten af hans Indtægter." — Min Søn Edgar! havde han Haand til at ſkrive dette? Hierte og Hierne til at ubruge det! — Naar fik I det? hvo bragte det?

Edmund.

Det blev mig ei bragt, ædle Herre; deri ſtikker just Fiinheden. Jeg fandt det kaſtet ind af mit Kammervindue.

Gloſter.

Er I vis paa, det er Jeres Broders Haand?

Edmund.

Dersom Indfaldet var godt, ædle Herre! turde jeg sværge paa, det var hans Haand; men hvad dette angaaer, vilde jeg gierne troe, det ei var saa.

Gloſter.

Det er hans Haand!

Edmund.

Hans Haand er det, ædle Herre; men jeg

haaber hans Hierte har intet med Indholdet at skaffe.

Gloster.

Har han aldrig tilforn søgt at udforske Jeres Tanker i denne Punkt?

Edmund.

Aldrig, ædle Herre; men jeg har tidt hørt ham paastaae, det var rigtigt, at naar Sønner kom til Skiels-Alder, og Fædre bleve affældige, saa skulde Faderen staae under Sønnens Værgemaal, og Sønnen bestyre hans Gods og Midler.

Gloster.

O Afskum, Afskum! — Just Meningen af Brevet! — Forfærdelige Afskum! Unaturlige, forbandede, uhyre Afskum! Mere end Uhyre! — Hør! iil, søg ham op: Han skal fængsles: — gruelige Afskum! — Hvor er han?

Edmund.

Det veed jeg ei forviist, ædle Herre. Dersom det maatte behage Jer, at styre Jeres Forbittrelse paa min Broder, indtil I fik stærkere Vidnesbyrd om hans Plan, saa gik I sikkrere til Værks. Hvis I derimod forfarer strængelig med ham, og skulde have mistydet hans Hensigt, vil det giøre et stort Skaar i Eders Ære, og qvæle hans sønlige Hiertelag mod Jer. Jeg tør

sætte mit Liv til Borgen, at han har skrevet det, blot for at sætte min Ømhed for Jeres Naade paa Prøve, og har aldeles intet Ondt havt i Sinde dermed.

Gloster.

Troer I det?

Edmund.

Dersom Eders Naade saa godt tykkes, vil jeg bringe Jer hen til et Sted, hvor I kan høre os tale om denne Sag, og saaledes overtyde Jer med egne Øren; og det behøver ikke at opsættes længere end til i Aften.

Gloster.

Han kan ei være saadant et Uhyre.

Edmund.

Og er det sikkerlig heller ikke.

Gloster.

Med sin Fader, som elsker ham saa smt, saa inderlig! — Himmel og Jord! — Edmund, søg ham op! udforsk ham! Driv det hele Værk efter Jeres bedste Snille. Jeg vilde give alt hvad jeg eier, for at have Vished om Sagen.

Edmund.

Jeg vil ufortsvet søge ham op, sætte Planen i Værk, saasnart jeg finder Leilighed, og bringe Jer Underretning om Alt.

Gloster.

De seneste Formørkelser i Soel og Maane spaae os intet godt. Skiøndt Naturlæren kan forklare dem paa denne eller hiin Maade, lider Naturen dog under deres Virkningers Svøbe: Kierlighed kiølnes, Venskab brydes, Brødre kives; der er Oprør i Stæderne, Borgerkrig i Landene, Forræderie i Kongeborgene, og Sønnens Haand er vendt imod Faderen. Spaadommen rammer ogsaa min ugudelige Søn; der er Barn mod Fader; Kongen fornægter Naturen; der er Fader mod Barn. Det bedste af vor Tidsalder har vi overlevet: Rænker, Trædskhed, Forræderie og ødelæggende Uordener forfølge os rastløs til vore Grave! — Gaae paa Spor efter denne Niding, Edmund: Det skal ei vorde din Skade: Gior det omhyggeligt. — Og den gieve, den grundærlige Kent blev landsforviist! Hans Brøde var Redelighed! — Sælsomt! Sælsomt!

(gaaer).

Edmund.

Det er en herlig naragtig Verden! Naar vi blive syge af Lykken (ofte en Følge af at vi for graadig overvælde os deri) skyde vi Skylden for vore Ulykker paa Soel, Maane og Stierner: som om vi vare Skurke af Nødvendighed.

Narre af himmelsk Tvang, Slyngler, Tyve og Forrædere formedelst Stiernernes Regimente; Drukkenbolte, Løgnere og Bolere af tvungen Lydighed mod Planeternes Vælde; og som en guddommelig Kraft drev os til alt det Onde, vi gisre. Det er en herlig Udflugt for Horejægeren, at skyde Skylden paa en Stierne for sine utugtige Lyster! — Min Fader avlede mig med min Moder under Dragens Hale, og min Fødsel indtraf under ursa major; og deraf følger da, at jeg er heftig og vellystig. — Bah! Jeg var bleven den jeg er, om saa den kydskeste Stierne paa Himmelbefæstningen havde lyset min Fader hen til min Moders Jomfrue-Seng. Edgar —

(Edgar træder ind).

Ha! der kommer han som Knudens Opløsning i den ældre Comedie. Min Rolle er lumsk Tungsindighed, og dybe Hjertesuk, som den vanvittige Tiggerdrengs. — O disse Formørkelser ere Varsler for al denne Tvedragt! —

Edgar.

Hvordan Broder Edmund? Hvad er det for alvorlige Betragtninger I er hensunken i?

Edmund.

Broder! jeg tænker just paa en Spaadom, jeg

læste forgangen Dag, om hvad der skulde følge paa disse Formørkelser.

Edgar.

Sysselsætter I Jer med sligt?

Edmund.

Jeg forsikrer Jer, de Følger, den spaaer, træffe desto værre ind, saasom: unaturlig Tvedragt mellem Barn og Fader; Landfarsoet, Dyrtiid, gammelt Venskabs Brud; Spliid i Staten, Trudsler og Forbandelser mod Kongen og hans Adle, ugrundet Mistroe, Venners Landsforviisning, Uenighed i Krigshærene, Ægteskabsbrud, og jeg veed ei hvad.

Edgar.

Hvor længe er det siden I begyndte at tyde Stierner?

Edmund.

Hør engang, naar saae I min Fader sidst?

Edgar.

I Gaar Aftes.

Edmund.

Talte I med ham?

Edgar.

Ja, i to Klokketimer.

Edmund.

Skiltes I ad som Venner? Saae I ingen Vrede enten i hans Ord eller Aasyn?

Edgar.

Nei, ingenlunde.

Edmund.

Huſk Jer om, hvori I kan have fornærmet ham: og, jeg beder Jer, ſkye ham, indtil en føie Tid har afkjølet hans Vredes Ild, ſom i denne Stund raſer saa ſtærk i ham, at Jeres Blod knap vilde kunne ſlukke den.

Edgar.

Saa maa en Niding have ſat Ondt for mig hos ham.

Edmund.

Det er jeg bange for. Jeg beder Jer, undgaae ham omhyggelig, indtil hans Forbitrelſe har lagt ſig, og vil I lyde mig, saa flygt til min Bolig, der vil jeg ſkaffe Jer Leilighed til at høre min Fader tale om denne Sag. Jeg beder Jer, gaae: der er min Nøgle: — Dersom I gaaer ud, saa gaae bevæbnet!

Edgar.

Bevæbnet, Broder?

Edmund.

Broder, jeg raader Jer til Jeres Bedſte; gaae bevæbnet; saasandt jeg er en ærlig Mand, man har intet Godt i Sinde mod Jer: hvad jeg har seet og hørt har Jeg sagt Jer: men kun lsse-

ligt: intet kan lignes med det, saa grueligt er det:
Endnu een gang: flye!

Edgar.

Vil I snart lade mig høre fra Jer?

Edmund.

Jeg vil tiene Jer i denne Sag. —

(Edgar gaaer).

Min Fader er lettroende: min Broder
er ædel: hans Natur saa langt fra Brøde,
at han mistænker ingen; let besnærer
min List hans dumme Ærlighed; — Det lykkes! —
Lad Vind, om Byrd ei, mig med Land forlehne:
Alt tiener mig, som til min Plan kan tiene!

(Gaaer).

Tredie Scene.

Værelse i Hertugen af Albaniens Borg.

Goneril og Huushovmesteren
træde ind.

Goneril.

Slog min Fader min Kammerpage, fordi han
satte hans Hofnar i Rette?

Huushovmesteren.

Ja, ædle Frue!

Goneril.

Ved Himlens Lys! han krænker mig: hver Stund
han bruser ud med grove Feil, som tænder
i Huset Spliid: jeg taaler det ei længer: —
hans Mænd sla e sig til Sviir; han knurrer over
hver ringe Ting. — Naar han fra Jagten kommer,
vil jeg ei see ham: sig at jeg er syg; —
kort I kun af i Jeres Høflighed;
saa gior I vel: jeg indestaaer for Alting.

Huushovmesteren.

Han kommer, ædle Frue, kan jeg høre.
(Klang af Valdhorn).

Goneril.

Var tvær imod ham, I samt Jeres Folk,
som bedst I kan; saa maa det bryde løs:
mishager det ham, gaae han til min Søster,
hvis Sind er eet med mit, og vil ei længer
staae under Riset. Taabelige Olding,
som ove vil den Myndighed, du bortgavst! —
Saasandt jeg lever, gammel Daare vorder
paa nye til Barn; og rigtigt, at man tugter,
hvor Kierlighed og Blidhed spildt ei frugter.
Huft paa hvad jeg har sagt!

Huushovmesteren.

Ja, ædle Frue!

Goneril.

Og seer kun koldt til Ridderne, og bryd Jer
om Følgen ei: byd Jeres Folk det samme.
Jeg søger Leilighed — og faaer den saa —
at komme ud med Sprog:t. Strax paa Stand
jeg skriver til min Søster, at hun vælger
den samme Vei som jeg. Gior Tafflet rede!

(De gaae).

Fierde Scene.

Sal i samme Borg.

Kent

(træder ind, forklædt).

Kent.

Kan jeg saa godt blot andre Toner laane,
som gior' mit Sprog ukiendeligt, da tør
min gode Hensigt naae det Maal, hvorfor
jeg har formummet mig. Nu, landsforviste Kent,
hvis du kan tiene ham, som dig har dømt,
(O, lad det skee!) saa skal din elskte Herre
dig fuld af Kierlighed og Huldskab finde!

(Man hører Waldhorn uden for. Lear træder ind med Riddere og Følge).

Lear.

Lad mig 'ei vente et Øieblik efter Middags-maaltidet! Gaae, skynd paa!

(En af Følget gaaer).

Hvad godt? Hvad er du?

Kent.

En Mand, ædle Herre!

Lear.

Hvad giver du dig ud for? Hvad søger du hos os?

Kent.

Jeg giver mig ei ud for Mindre end jeg synes; jeg tiener den troe, som vil troe mig; elsker den, som er ærlig, omgaaes med den som er viis, og sparsom paa Ord; Jeg frygter for Dadel, slaaes, naar jeg ikke kan undgaae det, og er Kongen troe og huld.

Lear.

Hvad est du?

Kent.

Et grundærligt Stykke Karl, og saa fattig som Kongen.

Lear.

Est du saa fattig Undersaat, som han Konge, saa est du fattig nok. Hvad søger du?

Kent.

Tieneste.

Lear.

Hvem vil du tiene?

Kent.

Jer.

Lear.

Kiender du mig, min Ven?

Kent.

Nei ædle Herre, men I har noget i Jeres Aasyn, som jeg gierne vilde kalde Herre.

Lear.

Hvad er det?

Kent.

Høihed.

Lear.

Hvad Tieneste kan du giøre?

Kent.

Jeg kan tie med en uskyldig Hemmelighed; ride, løbe, fortælle et latterligt Eventyr, saadan at Ingen leer deraf, og skille mig slet og ret ved et slet og ret Ærinde: hvad Folk, som de ere fleest, due til, kan jeg ogsaa paatage mig, og det bedste hos mig er Fliid.

Lear.

Hvor gammel est du?

Kent.

Ikke saa ung, at jeg kan elske en Qvinde for hendes Sang, heller ikke saa gammel, at jeg kan forgabe mig i hende for slet ingen Ting. Jeg har mine otte og fyrgetyve Aar paa Bagen.

Lear.

Følg mig: Du skal tiene mig: lider jeg dig ligesaa godt efter Maaltidet, som nu, vil jeg ikke af med dig for det første. — Middagsmaden! Holla! Middagsmaden! — Hvor er min Gut? min Hofnar? Gaae og kald min Nar hid?

(Huushovmesteren træder ind).

Hør I, — I! hvor er min Datter?

Huushovmesteren.

I maae forlade mig, —

(han gaaer).

Lear.

Hvad siger den Knægt der? Kald det Drog tilbage — hvor er min Nar? holla! — Jeg troer Verden sover. — Nu, hvor blev den Vantrevning af?

En Ridder.

Han siger, Eders Naade, at Jeres Datter befinder sig ikke vel.

Lear.

Hvi kom den Træl ei tilbage til mig, da jeg lod ham kalde?

Ridderen.

Ædle Herre, han svarede mig plat ud, at han ikke vilde.

Lear.

Han vilde ikke?

Ridderen.

Ædle Herre, jeg veed ei hvad Aarsagen er, men mig tykkes, at Jeres Høihed ei behandles med den dybe Ærefrygt som før: det er klart, at Høfligheden her er i stærk Aftagende, ei blot hos Huusgesindet; men endog hos Hertugen selv og Eders Datter.

Lear.

Ha! siger du det?

Ridderen.

Jeg beder Jer tilgive mig, ædle Herre, om jeg tager feil; thi Pligten byder mig tale, naar jeg troer Eders Høihed fornærmes.

Lear.

Du erindrer mig blot om mine egne Tanker. Jeg har i den seneste Tid mærket den skiødesløseste Kulde; men jeg har mere dadlet mig selv for en alt for streng Mistænkelighed, end anseet den for planmæssig og forsætlig Uhøflighed: Jeg vil undersøge denne Sag nøiere. — Men hvor er min Nar? Jeg har ikke seet ham i to hele Dage.

Ridderen.

Siden Deres yngste Datter drog til Frankrig, tæres Narren hen som en Skygge.

Lear.

Ikke mere derom: jeg har seet det meget godt. — Gaae I og sig min Datter, jeg vil tale med hende. — Gaae I hen og hent mig min Nar hid. —

(Huushovmesteren kommer tilbage).

O, hør engang I! — Hør I! Kom hid: Hvem er Jeg?

Huushovmesteren.

Hendes Naades Fader.

Lear.

Ja! Hendes Naades Fader! — I hans Naades Slyngel! — I forbømte Riding! Træl! Hund!

Huushovmesteren.

Om Forladelse, ædle Herre! Jeg er slet ikke noget af alt dette.

Lear.

Tør I kaste saadanne Øine paa mig, I Skurk?

(Han slaaer ham).

Huushovmesteren.

Jeg lader mig ikke slaae, ædle Herre!

Kent.

Heller ikke spænde Krog for; I uforskamede opblæste Storskryder?

(Han spænder Krog for ham, og kaster ham til Jorden).

Lear.

Tak, min Ven! Du er i min Tieneste, og jeg vil være dig huld.

Kent.

Naa! reis Jer, og saa fort! Jeg vil lære Jer at gisre Forskiel paa Folk! Afsted! Afsted! Vil I have Jeres Telper-Længde maalt om igien, saa tøv blot. Naa fort! Herud! Er I rasende? See saa!

(kaster Huushovmesteren ud).

Lear.

Nu, min ærlige Gut, jeg takker dig: der har du Fæstepenge.

(giver Kent Penge.)

(Narren træder ind).

Narren.

Lad mig ogsaa feste ham. — See her har du min Narrehætte!

(giver Kent sin Hue).

Lear.

Nu, hvorledes gaaer det, min gode Knøs? hvordan har du det?

Narren.

Hør, I gjorde bedst i at tage min Narrehætte.

Kent.

Hvi saa, Nar?

Narren.

Fordi I tager eens Partie, som ikke længer er i Vinden: Nei, kan du ikke smile, efterdom Vinden blæser, vil du snart faae Snue. Der, tag min Narrehætte: See, denne Mand har forskudt to af sine Døttre, og givet den tredie en Velsignelse imod sin Villie. Dersom du vil gaae i hans Brød, maa du endelig bære min Narrehætte. — Nu, hvor staaer det sig, Faer Lear? Gid jeg havde to Narrehætter, og to Døttre!

Lear.

Hvi saa, min Dreng?

Narren.

Dersom jeg gav dem alt hvad jeg eiede og havde, vilde jeg beholde mine Narrehætter selv; der har du min; tig nu een til af dine Døttre.

Lear.

Tag dig iagt, Kuse! for Pidsken.

Narren.

Sandhed er en Hund, som maae ligge i Hundehuset: den skal pidskes ud, mens Støvertøven har Lov til at ligge bag Ovnen og stinke.

Lear.

En fordømt bitter Snert til mig!

Narren.

Hør, jeg vil lære dig et Tankesprog.

Lear.

Nu vel!

Narren.

Agt paa det, Faer min: —

Hav meer end Folk troer,
sig ei, hvad i dig boer,
giv ei alt hvad du faaer,
riid mindre end du gaaer,
lær meer end du troer,
sæt lidt, naar slet du slaaer,
lad fare Drik og Hoer,
søg egen Seng og Bord,
Min Ven! da er din Pung
bestandig lige tung.

Lear.

Det er Ingenting, Nar.

Narren.

Saa ligner det en Advokats Forsvar, som ingen Betaling faaer: I gav mig Ingenting for det: Kan I ikke giøre Noget ud af Ingenting, Faer min?

Lear.

Nei, nei Dreng, af Intet kommer Intet.

Narren (til Kent).

Min Ven, fortæl du ham, at saameget beslsber Indtægterne af hans Rige sig til; han vil ikke troe en Nar.

Lear.

En bitter Nar!

Narren.

Vedst du Forskiellen, min Dreng! imellem en bitter Nar og en sød Nar?

Lear.

Nei, Kuss, lær mig den!

Narren.

Den Herre, som har raadet Dig,
at give bort dit Land,
kan Du, saa stil ham her hos mig —
hvis ei, staae du for ham:
En sød og bitter Nar
paa Stand da synlig er!
een staaer med Brixen her,
den anden der vi har.

Lear.

Kalder du mig Nar, Dreng?

Narren.

Alle dine øvrige Titler har du givet bort; denne blevst du født og baaren med.

Kent.

Dette smager ikke saa ganske af Narren, ædle Herre.

Narren.

Nei, det troer jeg nok: Store og fornemme Herrer gaae mig ind i Næringen: dersom jeg fik Monopolium, vilde de have deres Deel af Prositten, og Damerne med undte mig aldrig det hele Narrevæsen for mig selv: de vilde rapse fra mig! — Giv mig et Æg, Faer Lear, saa vil jeg give dig to Ting for een.

Lear.

Hoilke to Ting?

Narren.

Seer du, naar jeg har skaaret Ægget tvert over, og drukket Blommen, vil jeg give dig begge Skallerne. Da du kløvede din Krone tvært over, og gav begge Stykker bort, da var du ligesaa klog som han, der bar sit Aasen paa Ryggen over Vølen: Du havde kun lidt Viid under din sølvhvide Æreskrone, da du gav Guldkronen hiin røde bort. Dersom jeg nu taler som en Nar, saa lad ham smage Pidsken, som først finder det.

(synger).

Saa slet for Narre var intet Aar;
al Næring monne de tabe;
thi viis Mand nu med Brixen gaaer,
og teer sig fast som Abe.

Lear.

Naar pleiede I at være saa riig paa Sang, Knægt?

Narren.

Det er en Skik jeg har faaet, lige siden du sagde Mama til dine Døttre; thi da du gavst dem Riset i Hænde, og strøg selv dine Buxer ned,

(synger).

Af Fryd da dybe Suk de drog,
og jeg af Sorrig sang,
at Konge sig blev Faldhats-Pog,
og gik i Sickkerang.

Hør, Fader Lear! hold en Skolemester, som kan lære din Nar at lyve: jeg vilde gierne lære at lyve.

Lear.

Dersom I lyver, Slyngel! faaer I af Pidsken.

Narren.

Jeg kan ikke blive klog paa, hvad du og dine Døttre ere for et Slags Mennesker. De vil have mig pidsket, fordi jeg siger Sandhed; du vil have

mig pidske, fordi jeg lyver, og undertiden faaer jeg Pidsk, fordi jeg holder min Mund. Jeg vilde hellere være i hvis Sted det end var, end en Hofnars: og dog vilde jeg ikke være i dit Sted, Faerlille: Du har skrællet dit Viisdoms-Eble i begge Ender, og lod intet blive tilbage i Midten: Her kommer een af Skrællingerne.

(Goneril træder ind.)

Lear.

Nu min Datter, hvortil denne mørke Pande? Mig tykkes I, som seneste, seer lidt vel ofte suurt.

Narren.

Du varst en dygtig Karl, da du ikke havde nødig at bryde dig om hendes Suurmulen. Nu er du et Nul uden et Tal foran. Jeg er mere nu end du; jeg er Nar; du er Ingenting. — (til Goneril) Jo, jo, jeg vil holde min Mund: Jeres Nasyn befaler mig det, skiøndt I siger Ingenting. Hm! Hm!

Den som giver til han tigger,
han skal slaaes til han ligger. —

(peger paa Lear).

Det er en krænget Ærtebælg.

Goneril.

Ei ene denne taabeløse Hofnar,

men fleer af Jeres vilde Følge klamres
hver Stund paa Dagen; ja de føle sig
i ækkel Dobbel, som ei kan fordrages.
Jeg haabed', ved at melde Eder dette,
at finde ikker Hielp; men frygter nu,
saadan som nylig I har talt og handlet,
At I slig Adfærd ynder, og opmuntrer
med Eders Bifald; men, hvis saa, vil Feilen
ei undgaae Tugtelse, ei Straffen sove.
Let torde af vor Fremfærd, skiøndt dens Maal
er Orden, flyde Virkninger, som kunde
opirre Jer, og os beskiemme, dersom
den haarde Nød dem her ei Klogskab kaldte.

Narren.

Thi troe mig, Faer Lear:
Liden Erle Gisgen Pleie gav,
til Gisgen bred dens Hoved af.
Og ud gik vort Lys, og der sad vi i Mørke.

Lear.

Er I vor Datter?

Goneril.

Hør mig, ædle Herre; jeg ønskede I vilde gisre Brug af den Viisdom, jeg veed I saa riigelig er begavet med, og aflægge de Griller, som i den senere Tid vanskabe Jer fra hvad I virkelig er.

Narren.

Skulde et Asen ei kunne mærke, naar man har bundet en Hest bag til dens Karre? — Hyp, hyp! Hannemoer! du est min bedste paa Stald.

Lear.

Er der Nogen her, som kiender mig? — Nei, dette er ikke Lear: gaaer Lear saaledes? taler han saaledes? hvor er hans Øine? Enten gaaer hans Forstand i Barndom, eller hans Sandser ligge i Dvale. — Sover jeg; eller er jeg vaagen? — Ha! sandelig det er ei mueligt. — Er her ingen, som kan sige mig, hvem jeg er?

Narren.

Lears Skygge!

Lear.

Jeg gad gierne vide det, thi mine Kongeprydelser, min Fornuft og Sands vil indbilde mig, at jeg havde Døtre. —

Narren.

Som vil giøre Jer til den allerlydigste Fader.

Lear.

Skiøn Jomfrue, Eders Navn?

Goneril.

Velan!

Min ædle Herre, denne Studsen er lig Eders andre Griller. — Hør min Bøn:

forstaae min Hensigt ret: I er ærværdig
og gammel; derfor bør I være viis.
Her holder I jo Hundred' Riddersmænd,
Folk saa udsvævende, saa raae, saa frække,
at vores Hof, af deres Sæder smittet,
et Krohuus ligner; Svir og Utugt gior
det ligere en Kippe eller Viin-Huus
end Kongeborg. Hvit skriger denne Skiændsel
om Hielp: thi hør da hendes Bøn, som ellers
vil fordre det, hvorom hun nu kun beder:
formindsk en lille Smule Jeres Følge;
og lad den Rest, som Jer fremdeles tiener,
bestaae af Mænd, som anstaae Jeres Alder,
og agte sig og Jer.

Lear.

Mørke og Dievle! —
Sadl mine Heste, sammenkald mit Følge. —
Vantrevne Skifting, du mig qvit skal vorde;
jeg har endnu een Datter.

Goneril.

I slaaer mit Folk, og Jeres Sviregaster
behandle deres Overmænd, som Trælle.

Albanien træder ind.

Lear.

Vee den for sildig angrer! — Er I der?
Tael! Er det Jeres Villie? — Sadler op! —

Ha! Utaknemlighed, steenhaarde Dievel,
langt grueligere end Hav-Uhyret,
naar du i Barnets Bryst dig aabenbarer!

Albanien.

Vær rolig, ædle Herre!

Lear (til Goneril).

Du lyver, Satans Aand!
Mit Hof er herlige udvalgte Mænd,
der paa et Haarsbred kiende deres Pligter,
og strengeligen, selv i Smaating, hævde
det stolte Riddernavn! — O ringe Feil,
hvor hæslig syntes du mig hos Cordelia!
da vældelig du rokked' min Natur
ud fra dens faste Grundvold: da med Rode
af Ømhed af mit Faderbryst du rykked'
og galdefyldte det!

(slaaer sin Pande).

O Lear! Lear! Lear!
Slaae paa den Port, som lod din Daarskab ind,
og ud din dyre Sands! — Gaae, gaae, mit Folk!

Albanien.

Jeg er uskyldig, ædle Herre! ei
jeg veed hvad saa har optændt Deres Vrede.

Lear.

Kan være! — Hør Natur, o hør mig, hør
alnaadige Gudinde! Qvæl dit Forsæt,

Hvis dette Væsen du vilst frugtbart gjøre!
Leed Galskhed ind i Moderlivet; udtør
Undfangelsens Organ i hendes Skiød,
og aldrig fra det visne Legem udgaae
et Barn til hendes Fryd'— Men— skal hun føde,
da vorde det et Smertesbarn; det leve
dig til uhyre unaturlig Marter;
det stemple Rynker i din Ungdoms-Pande,
det grave Furer i din Kind med Taarer;
det lønne al din Moder Sorg og Ømhed
med Spot og Spee; paa det at du kanst føle,
hvor bittrere end Slangebid det smerter,
et utaknemmeligt Barn at eie! — Fort!

(han gaaer).

Albanien.

Nu alle Himlens Guder, hvad er dette?

Goneril.

Umag Jer aldrig med at vide Grunden:
men lad de vilde Griller kun faae Luft,
som Alderdommen fører med sig.

(Lear kommer tilbage).

Lear.

Hvordan! Halvhundrede af mine Mænd
paa eengang Løbepas! Forinden fiorten Dage!

Albanien.

Hvad fattes Eders Høihed?

Lear.

Det skal jeg sige Dig! — Nei, Død og Liv!
jeg blues, du har Magt mit Mod at ryste;
at du udpresser disse hede Taarer,
jeg ei kan qvæle. — Kræft og Edder slaae dig!
Fader-Forbandelsens bundløse Vunder
skal værke i dig giennem Marv og Been! —
Græd nok eengang, I gamle, dumme Dine!
for denne Sag, saa river jeg Jer ud,
og kaster Jer, samt Jeres spildte Taarer,
paa haarde Stene, som I vilde smelte. —
Ha, er det kommet saavidt! —
Velan! Det skee! — Jeg har endnu en Datter,
som vist jeg ved er huld og kierlig sindet;
naar sligt om dig hun hører, flænger hun
dit Ulveansigt sønder. Du skalst see
mig atter i den Skikkelse, du troer
for evig kastet af: ja — ja — det skalst du! —

(Lear gaaer bort med Kent og Følge).

Goneril.

Der hører I, min ædle Herre!

Albanien.

Hvor høit endog jeg elsker Eder, Goneril,
kan jeg dog ikke være saa partisk —

Goneril.

Jeg beder Jer, vær rolig. — Holla, Oswald! —
I, mere Skurk end Nar, følg Jeres Herre!

Narren.

Faer Lear, Faer Lear! bie lidt og tag Hofnarren med dig.

Fanged jeg Ræv i Vold,
var min Dotter slig Trold,
hiin jeg løste af Fælden,
hang begge inden Qvælden.
Monne jeg til Strikke trænge,
solgte jeg min Brix for Penge. —
— Jeg var reisefærdig længe.

(han gaaer).

Goneril.

Den Mand var klog nok! — Hundred' Ridderemænd!

Jo, det var viist, og smildt betænkt, at lade ham hundred Mænd i Plade! at hver Grille, hver Nykke, ringe Klagemaal og Lune han kunde give Vægt med denne Magt, og efter Tykke skalte med vort Liv!
Hei, Osvald da!

Albanien.

Det er for meget frygtet.

Goneril.

Frygt bedre er end Jeres blinde Tillid;
den som hver frygtet Fiende halvveis møder.

han overrumples ei. Jeg kiender ham,
Hans Ytringer har jeg alt meldt min Søster:
hvis hun modtager ham, ſmt hundred' Mænd,
da jeg har viiſt, hvor høiſt uklogt det er —
Saa kom dog, Oswald!

(Huushovmeſteren træder ind).

Nu, har I ſkrevet Brevet til min Søster?

Huushovmeſteren.

Ja, Eders Naade.

Goneril.

Tag nogle med, og ſæt Jer ſtux til Heſt;
meld hende fuldelig hvad jeg befrygter.
Læg dertil ſlige Grunde af Jer ſelv,
ſom Vægt kan give det. Afſted, og ſkynd Jer
her hiem igien.

(Huushovmeſteren gaaer).

Nei, nei, min ædle Herre;
ſkiøndt jeg ei laſter Jeres mi'de Fremfærd,
ſaa dog — forlad mig — dadler man Jer mere
for Mangel paa Forſigtighed, end roſer
Jer for en Mildhed, ſom ſaa let kan ſkade.

Albanien.

Hvor langt, hvor ret I ſeer, det veed jeg ei:
men ofte, for en ſlet, forfeiles bedre Vei.

Goneril.

Nei, dersom jeg —

Albanien.

Nok! Enden kroner Værket.

(de gaae).

Femte Scene.

Borggaarden.

Lear. Kent og Hofnarren træde ind.

Lear.

Drag I i Forveien til Gloster med dette Brev: underret min Datter om alt hvad I veed, og hvad hun maatte spørge Jer om i Anledning af Brevet. Dersom I ei rapper Jer, skal jeg være der førend I.

Kent.

Der skal ei komme Søvn paa mine Øine, ædle Herre, før jeg har bragt Brevet paa rette Sted.

(gaaer).

Narren.

Dersom en Mands Hierne sad i hans Hæle, stod den da ikke Fare for, at der gik Frost i den?

Lear.

Jo, Dreng!

Narren.

Nu saa vær lystig Du; din Forstand skal ikke komme til at gaae med Slæber.

Lear.

Ha! ha! ha!

Narren.

Du skal see din anden Datter vil behandle dig kierlig; thi endskiøndt hun er denne saa liig, som et Skovæble et Haveæble, saa veed jeg dog nok hvad jeg veed.

Lear.

Nu, hvad veedst du da, min Dreng?

Narren.

Hun vil være denne saa lig i Smag, som et Skovæble er liigt et Skovæble. — Kan du sige mig, hvi din Næse sidder midt i dit Ansigt?

Lear.

Nei.

Narren.

Jo, for at holde Øinene paa hver sin Side af Næsen, saa hvad du ei kan lugte dig til, det kan du see dig til.

Lear.

Jeg giorde hende Uret: —

Narren.

Kan du sige mig, hvordan en Østers giør sin Skal?

Lear.

Nei.

Narren.

Ja jeg heller ikke; men jeg kan sige dig, hvorfor en Snegl har et Huus.

Lear.

Hvorfor?

Narren.

For at stikke sit Hoved i: ikke for at give det bort til sine Døttre, og lade sine Horn sidde nøgne til Skue.

Lear.

Jeg vil forglemme min Natur. — Saa om en Fader! — Ere mine Heste rede?

Narren.

Dine Esler ere ude efter dem. Aarsagen hvi Syvstiernen er ei flere end syv, er en herlig Aarsag.

Lear.

Fordi den ikke er otte?

Narren.

Rigtig! Du kunde blive en dygtig Hofnar.

Lear.

Skulde jeg tage det igien med Vold og Magt? — Uhyre Utaknemmelighed!

Narren.

Var du min Nar, Faer Lear, fik du Pidsken at smage, fordi du er bleven gammel for Tiden.

Lear.

Hvi saa?

Narren.

Du skulde ei være bleven gammel, førend du var bleven klog.

Lear.

O lad mig ikke vorde gal; ei gal,
I naaderige Himle! giv mig Fatning!
Jeg vil ei vorde gal!

(En Ridderesmand træder ind).

Nu! ere mine Heste færdige?

Ridderesmanden.

Ja, ædle Herre.

Lear.

Kom, min Gut!

Narren.

Den, som er Møe, og leer, fordi jeg nu maa bort,
skal stakket vorde Møe; hvis Intet blier for kort!

(de gaae).

Anden Act.

Første Scene.

Gaard i Jarlen af Glosters Borg.

Edmund og Curan mødes.

Edmund.

Guds Fred, Curan!

Curan.

Guds Fred igien. Jeg har været hos Jeres Fader, og bragt ham Bud, at Hertugen af Cornwall og Hertuginden vil besøge ham inden Aften.

Edmund.

Hvordan gaaer det til?

Curan.

Ja det veed ikke jeg: har I hørt Nyt i Lan-

det; jeg mener det man mumler om; thi endnu lyder det kun tyst som et Kys fra Øre til Øre.

Edmund.

Nei slet Intet; Hvad er det?

Curan.

Har I ei hørt at det seer ud til Ufred imellem Hertugerne af Cornwall og Albanien?

Edmund.

Nei ikke et Ord.

Curan.

Da vil I snart faae det at høre. Farvel.

(han gaaer).

Edmund.

Vor Hertug her i Aften? Herligt, herligt!
det væver sig med Magt ind i min Plan!
Min Faders Vagt alt lurer paa min Broder,
og jeg har nu et slibrigt Værk i Hænde:
Frisk Haand derpaa! Held, Raskhed staae mig bi! —
Et Ord, min Broder; — kom herned, min Broder!

(Edgar træder ind).

Min Fader lurer paa Jer: — Flye, o flye!
Det er forraadt ham, at I her Jer skiuler:
Nu er det Nat; thi seer Jer det til Nytte: —
Har I ei talt mod Hertugen af Cornwall?
Han kommer hid i Nat, i Hui og Hast,
og Regan med: har I ei skumlet over

hans Tvistigheder med Albanien?
Betænk Jer!

Edgar.

Nei, i Sandhed, ei et Ord!

Edmund.

Min Fader nærmer sig: — tilgiv, jeg maa
forstille mig og drage Sværdet mod Jer: —
Træk; lad som I forsvarer Jer: pas paa:
Giv dig! — kom til min Fader; — Lys! Hei! Her! —
Flygt, Broder; Fakler! Fakler! — Saa farvel!

(Edgar gaaer).

En Smule Blod vil faae dem til at troe,
at jeg har havt en svar Dyst —

(han saarer sig i Armen).

Jeg har ofte
seet Sviregjæster gjøre meer for Spog: —
Ha Fader! Fader! — Hold! — Vil Ingen hielpe?

(Gloster træder ind med Tienere, som bære Fakler).

Gloster.

Nu, Edmund? hvor er Niddingen?

Edmund.

Her stod han
i Mørke, med sit hvasse Slagsværd dragen,
han mumled' Troldsprog, og anraabte Maanen
som sin Beskytterinde.

Gloster.

Men hvor er han?

Edmund.

See her, jeg blæder.

Gloster.

Hvor er Nidingen!

Edmund.

Han flygted', da han ingenlunde kunde —

Gloster.

Holla? forfølg ham! — efter ham paa Stand! —

(Nogle af Tienerne gaae).

Han kunde ingenlunde —? hvilket? hvilket?

Edmund.

Formaa mig til at myrde Eders Høihed.
Jeg sagde ham: mod Fadermord nedstynge
de vrede Guder alle deres Tordner;
jeg nævnte ham de mange, stærke Baand,
som knytte Barn til Fader; endelig
da han forniam min dybe Afskye for
slig unaturlig Vanart, foer hans Sværd
med Morder-Glubenhed mod dette Hjerte,
som tænkte mindst paa sligt: min Arm han qvæstede;
men da han saae min Harme reiste sig,
som freidig Stridsmand for den gode Sag,
da — muligt ogsaa skrækket ved mit Raab —
han flygted' bort.

Gloster.

Ja lad ham flygte fiernt;

thi her i Riget skal han ei undslippe,
og findes han, flux er han Dødens Mand! —
Vor Hertug, min Beskytter, kommer hid,
og i hans høie Navn jeg gior bekiendt,
at hvo ham finder skal faae Guld og Gunst,
naar han til Doms den feige Morder bringer,
og hvo som skiuler ham, skal lide Døden.

Edmund.

Da jeg fraraadte ham hans Plan, og fandt
ham fast bestemt, med Tordenrøst jeg trued'
at aabenbare alt: da svared' han:
"Du Stodder! Horeson! troer du, hvis jeg
stod frem med dig, at nogen Mand slog Liid
til Sandruehed, til Død, til Ærlighed
hos Dig og troede Dig? Nei, nægted' jeg
(og nægte giorde jeg, om du end lagde
min Haandskrift frem) forandred' mit Nei alt
til Ænke, Plan, og Hjelpedlist af Dig:
Du maatte giøre Verden døv og stokblind,
naar ei den saae, mit Fald var dig en Baade,
og troede denne Spore skarp nok til
at faae dig til at styrte mig!"

Gloster.

Ha, Skurk, forhærdede, haardnakne Skurk!
— Fragaae sit Brev? — Nei, jeg var ei hans
Fader! —

(Man hører Klang af Trompeter uden for).

Hør, der er Hertugen! hvorfor han kommer,
det veed jeg ei. — Hver Havn jeg spærre vil;
den Skurk skal ei gaae fri: det maa vor Hertug
forunde mig: hans Billed fiernt og nær
skal sendes om, saa hele Kongeriget
ham kiender paa en Prik: og jeg skal stræbe,
Du min naturlige, trofaste Søn,
at giøre dig til Arving af mit Land!

Cornwall og Regan træde ind med Følge.

Cornwall.

Hvad er det, Ridder? Som jeg kommer ind
i Jeres Borg, man sælsomt Nyt forkynder.

Regan.

Hvis det er sandt, er ingen Straf for stor
for Nidingen. Hvor gaaer det ædle Ridder?

Gloster.

O, ædle Frue, dette gamle Hierte
er sønderknust; er sønderknust.

Regan.

Hvordan?
min Faders Gudson stod Jer efter Livet;
Han, Lear opkaldte? Jeres Edgar?

Gloster.

Frue! —
O, fast jeg blues ved at nævne det!

Regan.

Kom han ei jevnlig blandt de Sviregaster,
min Fader har i Sold?

Gloster.

Jeg veed det ei.—
Det er for haardt! —

Edmund.

Jo, rigtig, ædle Frue.

Regan.

Hvad Under at hans Hu da stod til Ondt:
De har optændt ham til sin Faders Mord,
for saa hans Gods i Suus og Duus at øde.
Min Søster har i denne Aften givet
mig fuld Beskeed om dem, og slig Advarsel,
at slaae de deres Boepæl paa min Borg,
vil jeg ei være der.

Cornwall.

Jeg meget mindre!
I, Edmund, har udviist mod Eders Fader
et sønligt Sindelag.

Edmund.

Pligt, ædle Herre!

Gloster.

Han rsbede hans Liv, og fik hiin Vunde,
som der I seer, da han ham vilde gribe.

Cornwall.

Er der sat efter ham?

Gloster.

Ja, Eders Høihed.

Cornwall.

Godt! gribes han, ter ingen ved at frygte
hans Ondskab meer: betien Jer af min Magt,
som Eder tykkes tienligt. Ung Edmund,
hvis Dyd og Mod saa klarlig lyser frem
af hint Exempel, I er just vor Mand:
trofaste Hierter er der Tyrtiid paa:
thi gisre Vi hermed Beslag paa Eder.

Edmund.

Jeg troefast, i det mindste, Jer skal tiene.

Gloster.

Jeg takker Eders Naade for hans Lykke.

Cornwall.

I veed ei Grunden, hvi I seer os hos Jer, —

Regan.

Paa sliig en uvant Tid, i Nattens Mulm.
En Sag af Vigtighed drev os herhid,
for Raad at søge hos den ædle Gloster: —
Vor Fader skrev os til — som og vor Søster —
om visse Tvistigheder, som jeg troede
det raadeligst, ei hiemme at besvare.
Herfra skal vore Bud affærdiges. —

Nu, vakkre gamle Ven, slaae Sorgen væk,
og frem med Jeres vise Raad vor Sag,
som trænger hart dertil.

Gloster.

Jeg, ædle Frue!
er redebon. — Velkomne paa min Borg!
(De gaae).

Anden Scene.

Foran Glosters Borg.

Kent og Huushovmesteren træde ind fra forskiellige Sider.

Huushovmesteren.

God Morgen, min Ven, er du af Husets Folk?

Kent.

Ja vist!

Huushovmesteren.

Hvor kunne vi sætte vore Heste?

Kent.

I Moradset.

Huushovmesteren.

Nei, sig mig det, min Ven!

Kent.

Jeg er ikke din Ven.

Huushovmesteren.

Godt, det bryder jeg mig kun lidet om.

Kent.

Havde jeg dig, hvor jeg vilde, skulde jeg lære dig, at bryde dig meget om det.

Huushovmesteren.

Hvi behandler du mig saaledes? Jeg kiender dig ikke.

Kent.

Jeg kiender dig, Karl!

Huushovmesteren.

Hvem er jeg da?

Kent.

En Skurk, en Slyngel, en Tallerkenslikker, en nederdrægtig, storagtig, dum, usel, lurvet, skidenfærdig Stodderknægt: en Karl, der bærer Hiertet i Brogen, og heller stævner ham, der prygler dig Livet fuldt, end slaaer igien; en liderlig, opblæst, indbildsk, slubbertagtig Spytslikker, en Uselryg, hvis hele Arvelod bestod i en Kiste, en Knegt, som vilde være Ruffer, naar det kunde lønne sig; et reent Sammensurium af Skurk, Stodder, Nidding og Kobler; af Koter-Race og selv Koter; een, som jeg vil prygle, saa han skal

hyl: og tude, hvis han fragaaer en Tøddel i denne hans Titulatur.

Huushovmesteren.

Nu! hvilket Uhyre du er, at du saaledes overfuser et Menneske, du kiender ligesaa lidt, som han dig.

Kent.

Nu! hvilken Malmpande der sidder paa den Galgenknebel! Du fragaaer at du kiender mig? Er det to Dage siden jeg spændte Krog for dig, og mørbankede dig for Kongens Ansigt? Træk fra Læder, Kieltring! Vel er det Rat, men Maanen er paa Himmelen, og jeg skal rakke Jer saaledes til, at Soel og Maane kan skinne giennem hvert Leed paa Jer: Træk, Uselryg! Finkeridder, træk!

(Kent drager sit Sværd).

Huushovmesteren.

Bort fra mig; jeg har intet med Jer at skaffe.

Kent.

Træk, Slyngel: I kommer hid med Breve mod Kongen. I tager daarlig Vanarts Partie mod den faderlige Kongemyndighed: Træk, Slubbert, eller jeg lover Bankekiød af Jeres Skanker: træk fra Læder, Slyngel: herfrem med Jer!

(Han prygler ham).

Huushovmesteren.

Hielp! Holla! Mord! Mord!

Edmund, Cornwall, Regan og Gloster træde ind, fulgte af Tienere.

Edmund.

Hvad nu! hvad er paa Færde? Skilles ad!

Kent.

Kom til mig, Hr. Junker, hvis I lyster: Jeg vil tage Jer i Skole: Stil Jer paa Plads, unge Herre.

Gloster.

Vaaben! dragne Sværd! hvad er her paa Færde?

Cornwall.

Hold Fred, er Eders Liv Jer kiært; han dse som ypper Kiv paa nve! Hvad er paa Færde?

Regan.

Det er Sendebudene fra vor Søster og Kongen.

Cornwall.

Hvad var Tvistens Æble mellem Jer? Tael!

Huushovmesteren.

Jeg kan knap komme til Aande, Eders Naade.

Kent.

Det troer Jea nok, Jeres Tapperhed havde en svar Dyst. I feige Slubbert: Naturen kiender sig ei ved Dig; en Skrædder giorde dig.

Cornwall.

Du er mig en snurrig Kompan: en Skrædder siger du?

Kent.

Ja Herre, en Skrædder: en Steenhugger eller Maler kunde ikke have giort saadant Fusker-Arbeid, om de saa kun havde staaet to Timer i Lære.

Cornvall.

Nu kael; hvordan begyndte Jeres Trætte?

Hushovmesteren.

Hiin gamle Skurk, hvis Liv jeg sparet har, af Medynk med hans sølvgraa Skiæg, —

Kent.

Du forbsmte intetsigende Nul! Du! — Ædle Herre, vil I give mig Lov, vil jeg slaae dette urene Skarn saa fiint, som Meelkalk, og stryge Vandhuus-Væggene an med ham! — I spare mit graa Skiæg, I Skifting?

Cornvall.

Tie stille, Karl!

Har I ei kært Ærbødighed, I Tølper?

Kent.

O jo, men Vrede har et Fribrev, Herre.

Cornvall.

Hvorover est du vreed?

Kent.

At slig en Træl skal bære Sværd ved Side,
som i sit Bryst et Nidings-Hjerte bærer.
En Skurk som denne, smiskende og sleedsk,
paa Rotteviis ei fielden søndergnaver
de hellige Baand, der slynges altfor dybt
i Hjertets Indre, til at løses; smigrer
hver Lidenskab udi sin Herres Bryst;
slaaer Olie i hans Ild, Snee i hans Had;
bejaer, benægter, dreier liig en Visfugl
sit Næb, som Vinden blæser; det, han veed,
er, Hunden liig, at gaae i Herrens Fied. —
Ha, Hælsoet ramme Jeres Liigfalds-Ansigt!
Leer I af mine Ord, som af en Daares?
Strod' vi paa Sarums Slette, Gaas! da drev
jeg skrigende Jer hiem til Camelot!

Cornwall.

Men, Gamle! raser du?

Glosteer.

Hvo ypped' Kiv?

Bekiend!

Kent.

Et Ild er Vand saa hadelig,
som jeg er slig en Skurk.

Cornwall.

Hvi kalder du ham Skurk? hvad er hans Brøde?

Kent.

Jeg lider ei hans Ansigt.

Cornwall.

Muligt mit
og hans og hendes har ei bedre Lykke?

Kent.

Det er min Skik, at tale rent af Posen;
jeg har seet mangt et bedre Ansigt før,
end dem jeg seer paa nogens Skuldre for mig
i dette Øieblik.

Cornwall.

Det er en Karl,
hvis Ligefremhed man har engang roest!
nu tvært mod sin Natur, han tvinger sig
at spille Grobian: Han kan ei smigre;
nei, han er Ærligheden selv; hos ham
skal Sanden frem! hvis godt den tages op;
Nu vel! — hvis ei; da ligefrem han hedder: —
Jeg kiender disse Skielmer: deres Sandhed
er meer legnagtig, og har værre Hensigt,
end tyve Hofkrybs overdrevne Sleedskhed.

Kent.

I Sandhed: i oprigtigst Sandhed, Herre,
og med Forlov af Eders høie Blik,
hvis Varme, liig den gyldne Straale-Krone
paa Phæbi Ildhaar, —

Cornwall.

Hvad betyder dette?

Kent.

Jeg forlader mit sædvanlige Tungemaal, som I dadler saa meget. Jeg veed, ædle Herre, at jeg er ingen Smigrer: Han, som bedrog Jer i et ligefremt Sprog, var ligefrem en Skurk, hvilket jeg for min Part ei vil være, om endog Jeres Unaade skulde blive mig saa naadig at bede mig om det.

Cornwall.

Har I opirret ham?

Husholdmesteren.

Nei, ingenlunde:
Det nys behagede hans Herre, Kongen,
at slaae mig for en Misforstaaelse;
Flux stod han frem og smigrede hans Vrede,
slog mig omkuld, forhaanede, skieldte mig,
og spilte derhos slig en Helterolle,
at Kongen roeste ham for dette Angreeb,
hvortil han paa en Vægelses sig sneeg.
Opblæst endnu af denne Heltedaad,
han her imod mig trak.

Kent.

Ha! Kiar selv er Dog
i disse Skryderes og Slynglers Mund.

Cornwall.

Hei, Blokken frem! Haardnakne gamle Skurk,
Pralhans af Graaskiæg; Vi vil lære Jer —

Kent.

Jeg er for gammel til at lære, Herre:
Hent ingen Blok til mig: jeg tiener Kongen,
og i hans Ærinde blev jeg sendt til Jer:
I lægger Ringeagt og Trods for Dagen
imod min Herres Værdighed og Naade,
hvis I hans Sendebud i Blokken sætter.

Cornwall.

Bring Blokken hid! Ja ved mit Liv og Ære!
der skal han sidde indtil hsien Middag!

Regan.

Til Middag? nei til Aften, hele Natten!

Kent.

Var jeg af Jeres Faders Hunde, Frue,
saa burde I dog handle mig lidt bedre.

Regan.

Du est iblandt hans Skurke: derfor vil jeg —
(Blokken bringes ind).

Cornwall.

Det er en Karl af samme Malm, som den
vor Søster mælder om; — Kom frem med Blok-
ken!

Gloster.

Jeg beder Eders Naade, gior det ikke:
stor er hans Feil, og vist den gode Konge
vil revse ham: men denne Straf er lav,
er den som lurvet Pobel dømmes til
for Smaabedragerie og ringe Brøde.
Hans Herre Kongens Vrede maa optændes,
naar i hans Sendinge han selv foragtes,
i det de straffes saa.

Cornwall.

Jeg staaer til Ansvar.

Regan.

Min Søster kan optage det langt værre,
at hendes Sendebud skeer Vold og Last
i hendes Ærinder. — Nu, slut hans Fødder.

(Kent sluttes i Blokken).

Kom, min Gemal!

(Regan og Cornwall gaae).

Gloster.

Ven, jeg beklager dig:
men det er saa vor Hertugs Villie,
hvis Heftighed ustyrlig er: det veed
al Verden: jeg vil gaae i Forbøn for dig.

Kent.

Nei, ædle Herre, jeg har vaaget længe,
og sliidt og slæbt; een Stund gaaer bort med Sovns

og Resten sidder jeg og sløiter bort:
En god Mands Lykke kan jo saae et Knæk:
God Morgen!

Gloster.

Hertugen har høilig Uret,
og Kongen tager det unaadigt op.

(Gaaer).

Kent.

O gode Konge, nu du sande maa
det gamle Ord: Enhver tilbeder Solen,
naar den gaaer op; men ingen, naar den daler. —
Drag nær, du Underverdenens Nattelampe,
at dette Brev jeg ved din blide Straale
kan læse! — Kun Elendighedens Øie
faaer see Mirakler; — Det er fra Cordelia,
som heldigvis er underrettet om
det dunkle Liv, jeg her i Mørket fører.
Hun vil benytte sig af Tvedragts Aanden
i Bretlands Rige, og erstatte hver
sit lidte Tab: — Drag Fordeel, tunge Øine,
af Jeres Mødighed, og seer ei ned
paa dette Skiendsels-Herberg.
God Nat, Fortuna! smiil og drei dit Hiul!

(Han sover ind).

Tredie Scene.

Et Stykke af Heden.

Edgar træder ind.

Edgar.

Jeg hørte der blev udraabt: jeg var fredløs;
og heldigviis et huult Træe skiulte mig
for Speiderne. Hver Havn mig spærret er:
hvorhen jeg seer, uvant Aarvaagenhed
staaer, for at fange mig, paa Luur. — Saalænge
jeg kan gaae frie, saa vil jeg frelse mig.
Jeg vil iføre mig den dybeste
Elendighed, hvormed til vilden Dyr
et Menneske af Armod kan nedknuges.
Mit Ansigt jeg med Skarn besudle vil,
med Fialter skiule mig! mit Haar jeg filtrer
i Marelokker, og min Nøgenhed
skal trodse Stormene og Himlens Vrede.
Jeg mangler her ei Monstre og Exempler
af Stakkler, som brød ud af Daarekister,
og hvinende slaae Naale, Torne, Sym
og Rosmarin-Skud i det bare Kiød
paa deres visne, halv hentærte Arme,

og, ved slige Ædselsels-Syn, i Bondergaarde,
Smaahyer, Hyrdehytter, Møller, tvinge
sig milde Gaver til, eer Sted ved Bonner
eer Sted ved rasende Forhandelser. —
Den Stakkels gale Thomas er jeg nu;
jeg er ei Edgar meer.

(Han gaaer).

Fierde Scene.

Udenfor Glosters Borg.

Lear træder ind med sin Hofnar og en Ridders-mand.

Lear.

Det undres mig, de saa er' reist fra Hiemme,
og sende ei mit Bud igien.

Riddersmanden.

Man sagde,
at Ksi'nen før var der ei tænkt paa Reise.

Kent.

Hil dig, min ædle Herre!

Lear.

Hvad! du bruger
slig Skiændsel til dit Moerskab?

Kent.

Langt fra, Herre!

Narren.

Ha! ha! See engang, hvilke stærke Hose-baand han bruger. Heste binder man ved Hovedet, Hunde og Bjørne ved Halsen, Aber om Lænderne, og Mennesker ved Benene: naar et Menneske gior sig udtilbeens, giver man ham Træe-Hoser paa.

Lear.

Hvo er han som din Rang miskiender saa,
og her dig sætter?

Kent.

Det er Han og Hun,
Din Søn og Datter.

Lear.

Nei.

Kent.

Jo.

Lear.

Nei, siger jeg.

Kent.

Jeg siger jo.

Lear.

Nei, nei! det vilde de aldrig.

Kent.

Jo, det giorde de.

Lear.

Ved Jupiter, jeg sværger, nei!

Kent.

Ved Juno, jeg sværger, jo!

Lear.

Det torde de ei gisre, kunde ei,
og vilde ei! langt værre end et Mord
slig Spot og Spee mod Kongehsihed er!
Siig mig, saa flux du kanst, hvorved har du
fortient, og hine udviist slig Behandling
imod vort Sendebud?

Kent.

Som, ædle Herre,
jeg overrakte Eders Hsiheds Brev,
kom, for jeg havde reist mig fra der Sted,
hvor ydmyg knælende jeg laae, et Filbud,
som dampende, halvaandeløs fremstønned'
en Hilsen fra sin Frue Goneril;
leverte Breve strax paa Stand, som flux
de brsd: saasnart de havde læst dem, sanked'
de deres Følge, steeg til Hest, og bad
mig følge med og vente, indtil de
fik Tiid at svare: jeg saae sure Miner;
og da jeg her nu traf den anden Sending,

hvis Hilsen, som jeg saae, forgifted' min,
og fandt i ham den samme Karl, som nys
saa grovt forsynded' sig mod Jeres Raade,
gik Vrede flux for Vind; jeg trak fra Læder;
Hans feige Angstskrig vakte hele Huset,
og denne Feil fandt Jeres Søn og Datter
den Skiændsel værd, som her I seer den lider.

Narren.

Vi faaer mere Vinter endnu, siden Vildgiæssene flyve den Vei.

En Fader stædt i Nød
giør sine Døttre blinde;
men, har har Guld saa rød,
skal han dem hulde finde.
Fortuna, den Akkermær,
faaer aldrig Fattigmand kiær. —

Men riv du kun de graa Haar af dit Hoved; thi dine Døttre vil forsyne dig med flere af dem, end du kan tælle i hele Aar.

Lear.

Ha! Krampen svulmer op omkring mit Hierte!
Bort Galde! ned du Qval som klyver opad;

dit Element er dybere! — Hvor er hun — hiin Datter?

Kent.

Her hos Jarlen.

Lear.

Følg mig ei;

tsv her! —

(Lear gaaer ud).

Riddersmanden.

Forbrød I intet meer end nys I sagde?

Kent.

Nei!

Hvi kommer Kongen med saa lidet Følge?

Narren.

Dersom du var bleven sluttet i Blokken for dette Spørgsmaal, saa havde du fuldelig fortient det.

Kent.

Hvi saa, Nar?

Narren.

Vi vil sætte dig i Skole hos en Myre, for at lære dig: at man ei arbeider om Vinteren. Alle, som følge deres Næser, ledes af deres Øine, undtagen de Blinde, og mellem tyve Næser findes ei een, som jo kan lugte hvad der stinker. Giv Slip, naar et svart Hiul render ned af Bakke, at du ei brækker din Hals ved at følge det; men der svare Hiul,

som gaaer op ad Bakke, skal du lade slæbe dig efter sig. Naar en viis Mand giver dig et bedre Raad, saa giv mig mit tilbage igien. — Jeg vilde have, at ingen uden Slyngler skulde følge det, siden det er en Nar, som giver det.

Den Svend, hvis Hu til Løn kun staaer,
han er dig lidet huld;
han pakker ind, naar Lykken gaaer;
som Lykken svigefuld:
Men Narren holder trofast Stand:
lad viis Mand gaae sin Vei:
Nar er hver Skurk, nu flygte kan:
men Skurk er Narren ei!

Kent.

Hvor har I lært det, Nar?

Narren.

Ikke i Blokken, Nar!

Lear kommer tilbage med Gloster.

Lear.

Afslaae at see mig? De er syge? trætte?
har reist langt ud paa Natten? — Lutter Paaskud,
hvoraf Opsætsighed og Trods fremlyser!
Hent mig et bedre Svar!

Gloster.

Min bedste Konge!

I veed, hans Høiheds Sind er Fyr og Flamme,
og hvor urokkelig og fast han er
i al sin Færd.

Lear.

Hevn! Hælsoet! Død og Djevle!
Hvad! Fyr og Flamme? hvad? hans Sind? —
Hør, Gloster!
med Cornwall og hans Hustrue vil jeg tale. —

Gloster.

Ja, Eders Naade, det har jeg alt meldt dem.

Lear.

Alt meldt dem? — Menneske forstaaer du mig?

Gloster.

Ja; ædle Herre.

Lear.

Hør! Kongen tale vil med Hertug Cornwall!
En Fader med sin Datter: hun skal lyde:
har I vel meldt dem dette? — Liv og Blod! —
Han Fyr og Flamme! Hertugen? — Gak hen
og sig hiin Hertug Fyr og Flamme, at —
Dog nei, endnu ei: muligt er han syg,
og Sygdom ænder ei den Pligt, vor Sundhed
er bunden til: man er sig selv ei lig,
naar syg Naturen byder Sielen lide
med Legemet: — Nei! jeg vil styre mig:

For flux mit Hilsind bruste op, og antog
en Ytring af en Syg og Lidende
for Sundhed.

(Han seer paa Kent).

Død og Helvede! hvorfor
blev han sat her? Den Handling grant mig viser,
at denne Hertugens og hendes Reise
var Ænke blot. — Giv mig min Tiener frie:
Gak hen, sig Hertugen med samt hans Hustrue:
at jeg vil tale med dem nu, paa Stand!
De træde frem og høre mig, hvis ei:
jeg Trommen hvirvle vil ved Kammerdøren,
indtil den raaber: Sov til Dommedag!

Gloster.

Gid Fred bestaae imellem Jer!

(Han gaaer).

Lear.

O! vee mig!
mit Hierte, hvor det isfter sig! — Ned! ned! —

Narren.

Siig til det, Faer Lear, hvad Kisbstædmsen sagde til Aalene, da hun puttede dem levende i den glohede Deig; hun kildrede dem paa Hovedet med en Pind, og sagde til dem: „Vil I ned, I smaa Skielmer: vil I ned med Jer!" — Det var hens

des Broder, som holdt saa forskrækkelig af sit Øg, at han bredte Smør paa Hoet til den.

Cornwall, Regan, Glofter træde ind, fulgte af Tienere.

Lear.

God Morgen, begge!

Cornwall.

Hil Jer, Eders Naade!

(Kent bliver sat i Frihed).

Regan.

Det glæder mig at see Jer, ædle Herre.

Lear.

Regan!
Det troer jeg selv; jeg veed hvad Grund jeg har
til denne Troe: hvis det ei glæded' dig,
lod jeg mig skille fra din Moders Gravhvi,
fordi den skiulede en troløs Qvinde.

(Til Kent).

Ha, er I fri? Dog derom siden! — Regan!
din Søster duer ei: O Regan! Regan!
Ak! — rovdyrtandet Utaknemmelighed,
en Qvalgrif liig, hun bandt her ved mit Hierte, —
knap kan jeg sige dig det, nei, du troer ei,
den gruelige Vanart, hun — O Regan! —

Regan.

Taalmodig Mand er viis Mand, ædle Herre:
jeg troer hun rygter sine Pligter bedre,
end I skatterer hendes Værd.

Lear.

Hvorledes?

Regan.

Jeg troer, min Søster ei i mindste Maade
sin Skyldighed forsømmer: om hun har
lagt Baand paa Eders tøileløse Følge,
er det paa saadan Grund, og i slig Hensigt,
at hun fortiener plat ud ei at dadles.

Lear.

Forbandet være hun!

Regan.

O, I er gammel!
Naturen staaer i Jer paa selve Grændsen
udaf sit Rige: Lad Jer lidet lede
af modnen Dømmekraft, som bedre veed
hvad Eder tiener, end I selv: thi hør mig:
drag atter til min Søster; sig, I har
fornærmet hende.

Lear.

Hvad? til Korset krybe?
Giv Agt, hvor smukt sligt anstaaer Faderhøihed:
„Min Datter, jeg tilstaaer dig, jeg er gammel:

Graaskieg er hielpelss: See! knælende
feg beder, und mig Huuslye Seng og Fsde!"

Regan.

Nok herom, ædle Herre; det er Griller;
drag til min Søster!

Lear.

Aldrig! aldrig! Regan:
Hun har afknappet Hælvten af mit Følge,
seet suurt til mig: og liig en Slange stunget
mig med sin Tungebraad til Hjerteroden' —
Ha, falder hagltykt Himlens Tordenkiler
paa hendes utaknemmelige Isse!
Ram, Pestluft! hendes unge Been med Lamhed!

Cornwall.

O, fy! fy! fy!

Lear.

I snare Lyn, slaaer Eders røde Flammer
i hendes mørke Blik! Smit hendes Skionhed,
I Mosedampe, Solens Kraft udruger,
og svid til Støv al hendes Stolthedsblomster!

Regan.

O Himlens Guder! vist i Vredens Stund
eengang I mig det samme Ønske vil.

Lear.

Nei, Regan! dig jeg aldrig skal forbande:
din kierlige Natur skal aldrig give

ſlig Vanart Rum: grumt tindrer hendes Die:
dit brænder ei, men varmer: du vil aldrig
ſee ſuurt ved min Fryd; ei mit Folk formindſke;
ei haarde Ord mig give! ei afknappe
i mine Mundbid, endelig du aldrig
din Borgport vil tillukke for din Fader:
du kiender nøiere Naturens Pligter
og Barndoms Baandet, Høflighedens Love,
og datterlig Taknemmelighеds Skyld:
Du har ei glemt det halve Kongerige,
jeg ſkiænked' dig!

Regan.

Til Sagen, ædle Herre!

(Der høres Klang af Trompeter noget borte).

Lear.

Hvem ſluttede mit Sendebud i Blokken?

Cornwall.

Hvis Ankomſt er det hiin Trompet bebuder?

Huushovmeſteren træder ind.

Regan.

Det er min Søſters: hendes Brev forkynder,
hun drager hid. — Er Jeres Frue kommen?

Lear.

Det er en Træl, hvis uſle Hovmod boer

og bygger i sin Frues Qvindes-Gunst: —
Skurk! fra mit Syn! —

Cornwall.

Hvad mener Eders Naade?

Lear.

Hvo stuttede mit Bud i Blokken? Regan!
jeg haaber vist, du har ei Haand i Spillet? —
Hvem kommer der?

(Goneril træder ind).

O naaderige Himle!
Hvis mildt paa Oldinge I skue ned;
hvis Lydighed er Eders blide Lovbud;
hvis selv I ere gamle, gjører da
min Sag til Eders: Sender fra det Høie,
en Værge ned, og tager mig i Forsvar.

(Til Goneril).

Siig, blues du ei ved at see mit graa Skiæg? —
O, Regan! vil du tage hendes Haand?

Goneril.

Hvorfor ei, Herre? hvad har jeg forbrudt?
Alt er ei Brøde hvad en Giæk kan tykkes,
og sindssvag Gubbe kalde saa.

Lear.

O Bryst,
hvor est du fast! Du sprænges ei endnu! —
Hvo lod mit Sendebud i Blokken spænde?

Cornwall.

Jeg satte ham der: men hans Feil fortiente
langt værre Straf.

Lear.

J? giorde J?

Regan.

Min Faber,
hvi vil J synes stærk, da svag J er?
Vend om, til Eders Maaned er udrunden,
og bliv hos Goneril: afknap J Hælpten
af Jeres Følge: kom kun saa til mig:
nu er jeg hjemme fra, og mangler derhos
det rige Forraad, Eders Ophold fordrer.

Lear.

Hvad! vende hiem til hende? jage bort
halvhundrede af mine Riddersmænd?
Nei, før forsværger jeg hvert Tag; før vælger
jeg Kamp med vilden Skye, og Liv i Fællig
med Ulv og Bisrn! — Ha! Nødens skarpe
Sværd! —
Gaae hiem med hende? — Nei — den raske Frankrig,
som uden Medgift tog vor stöstefødte,
før for hans Throne bøier jeg mit Knæe,
som Vaabendrager, og aftrygler ham
en Naadepenge til at spinde ud
mit æreløse Liv! — Gaae hiem med hende?

før vil jeg være Træl, ja Pakhest her
hos dette lumpne Lastdyr!

(Peger paa Husholdningsmesteren).

Goneril.

Som Jer lyster.

Lear.

Hør mig, min Datter; gjør mig ei vanvittig:
jeg vil ei mere besvære dig, mit Barn;
Farvel: vi vil ei mere sees — ei mødes!
Men dog est du mit Kiød, mit Blod, min Datter; —
Dog nei, du est en Sygdom i mit Kiød,
som jeg nødvendigviis maa kalde min:
Du est et ædret Saar, en Pestbyld, Kræft i mit syge Blod: — dog jeg vil dig ei skielde:
Straf komme, naar den vil: jeg den ei kalder:
jeg beder Tordenguden ei slaae til,
ei hvidsker om dig op til Dommertronen;
omvend dig, naar du kanst: bliv bedre, naar dig tykkes: —
Taalmodig Mand er viis Mand: jeg kan blive
hos Regan, jeg samt mine hundred' Mænd.

Regan.

Nei, ædle Herre, det gaaer ikke an;
jeg vented' ei, og er ei vel belavet
paa Eders Komme: Laan min Søster Øre;

thi den, som Eders Heftighed betragter
med kold Fornuft, troer dog, nu er I gammel,
og følgelig — Hun veed nok, hvad hun gjør.

Lear.

Er dette vel talt nu?

Regan.

Ja, tør jeg sige:
hvordan? halvhundred' Mænd, er det ei nok?
Hvor trænger I til fleer'? ja til saamange?
Ei Byrden blot, men selve Faren taler
mod sligt et Tal: hvor enes i eet Huus
saa mange Folk, som tiene tvende Herrer?
det er høist vanskeligt, ja fast umuligt.

Goneril.

Hvorfor maa ikke hendes Huusgesinde,
som ogsaa mit, opvarte Eders Høihed?

Regan.

Ja, hvorfor ei? hvis de forsømte Jer,
saa revsed' vi dem: hvis til mig I kommer,
da beder jeg Jer — thi jeg mærker Uraad —
at bringe ikkun fem og tyve med:
Jeg Kost og Tag til flere ei vil give.

Lear.

Jeg gav Jer Alt —!

Regan.

Og gav det i en god Stund.

Lear.

Jeg gjorde Eder til mit Værgemaal,
gav alt i Eders Hænder, hvad jeg eied';
men forbeholdt mig netop dette Antal
til Følge: — Hvad? maa jeg til Jer kun komme
med fem og tyve: Regan! var det saa?

Regan.

Saa var mit Ord: jeg tager ei mod flere.

Lear.

Fav'r seer den Grimme ud ved Troldes Side.
Den værste ei at være er dog Priis værd.
Jeg gaaer med dig: See dit halvhundrede
er tvende Gange hendes fem og tyve,
og du har tvende Gange hendes Ømhed.

Goneril.

Siig ædle Herre, hvordan kan I trænge
til fem og tyve, ti, ja fem til Følge
i Huse, hvor et dobbelt Tal staaer rede
paa Eders Vink?

Regan.

Er een ei meer end Nok?

Lear.

O! tal ei om hvad Nok er! Usleſt Tigger
i Overflod midt i sin Armod sommer:
Giv ei Naturen meer end den behøver,
da er vort Liv ei dyrere end Dyrets:

See, du est Ædelfrue, var det pragtfuldt,
at gaae blot varmt klædt, da behoved' ei
Naturen al den Pragt du bær, som dog
knap varm dig holder. — Men den sande Nød, —
Giv Taalmod, Himle: Taalmod har jeg nødig!
I see mig her, I Guder, fattig, gammel,
kun riig paa Aar og Sorg, forladt i begge!
Hvis det er Jer, som vender disse Døttre
mod deres Fader, o da frels mig fra
den Skiendsel, slig en Spot og Spee at døie!
Tænd i mit Bryst den ædle Vredesgiød;
O, lad ei Qvinde-Vaaben, Taarer skiæmme
den gamle Krigers Kind! — Nei, I Uhyrer,
Jeg vil mig saadan hævne paa Jer begge,
at Verden skal — Ja jeg vil giøre Ting,
som —
Jeg veed endnu ei hvilke; men de vorder
al Jordens Rædsel! Jeg vil græde, troer I;
Nei, græde vil jeg ei; —
Jeg har stor Grund til Graad, men dette
Hierte
skal springe før i hundred Tusind Stykker,
end jeg vil græde: — Vee mig, Nar! jeg raser!
(Lear, Gloster, Kent, og Hofnarren gaae).

Cornwall.

Lad os gaae ind, det trækker op til Uveir.

(Man hører Storm langt borte).

Regan.

Heel liden Borgen er: den gamle Mand
med samt hans Følge, vil den neppe rumme.

Goneril.

Det er hans egen Skyld, han har forstyrret
sin egen Roe: sin Daarskabs Frugt han smage!

Regan.

Hvad ham angaaer, modtager jeg ham gierne,
men ikke een af Følget.

Goneril.

Det er mit Ord! —
Hvor er den ædle Gloster?

Cornwall.

Han fulgte med den Gamle! — ah! der er han.

Gloster kommer tilbage.

Gloster.

Kongen er hviist forbittret!

Cornwall.

Hvorhen drog han?

Gloster.

Der sadles op: hvorhen? det veed jeg ei.

Goneril.

Hør, Ridder! beed ham plat ud ei at blive.

Gloster.

Ak! Natten falder paa, de kolde Vinde
alt hyle frygteligt; og vidt og bredt
er knap en Busk.

Regan.

O! — Egensindighed
maa bruge Plagen, den sig selv forvolder,
til Skolemester: tilluk Eders Borgport:
han har et Følge med af Vovehalse;
hvad de kanægge ham til, da han let
sig lader forestikke, bør man frygte.

Cornwall.

Luk Eders Borg: det er en rædsom Nat;
min Regans Raad er godt: Kom ind fra
Stormen!
(De gaae).

Tredie Act.

Første Scene.

En Hede.

Storm, Torden og Lynild. — Kent træder ind, og møder en Ridderesmand.

Kent.

Hvem er her fleer' end Storm og Uveir?

Ridderesmanden.

Een, der er stemt som Veiret, høist uroligt.

Kent.

Jeg kiender Jer. — Hvor stædes Kongen nu?

Ridderesmanden.

Han kiemper med den vrede Himmel, byder snart Stormen blæse Jorden ud i Havet, snart Havet løfte sig, og drukne Jorden,

saa Alt forandres maatte, eller knuses!
Han sønderriver sine sølvgraae Haar,
som Stormen i sit blinde Raseri'
forbittret hvirvler hen, og giør til Intet:
Han stræber, i sin Siels den lille Verden,
at trodse Vindenes og Regnens Kamp:
Sligt Nat, da vildest Nandbisrn blev i Hulen,
da Løven og den sultne Ulv ei gisr
sit Skind vaadt, løber han barhovedet,
og byder Liv og Blod til hver det lyster.

Kent.

Men hvem er hos ham?

Riddersmanden.

Kun hans Nar, som stræber
omsonst, hans Hiertesvaler at bortspøge.

Kent.

Jeg kiender Jer, Hr. Ridder! og jeg tor
betroe Jer — det har Eders Ansigt sagt mig —
en Sag af Vægt. Der bryder Orlog ud
imellem Cornwall og Albanien,
skiøndt begges Statskunst det endnu fordølger. —
De har — og det har hver, hvem store Stjerner
til Throner hæved' — Folk, som synes blot
at være Tienere; men er' ei mindre
end Frankrigs snilde Speidere, som kiende
vor Stat tilfulde; enten de har mærket

til begge Hertugernes Kiv og Ænker,
til Skiendsels Aaget, begge lagde paa
den gamle Konge, eller større Ting,
som dette muligt blot til Paaskud tiener —
Nok er det, at en Hær fra Frankrig drager
til dette Tvistens Land: ja allerede,
viis ved vor Dumhed, har den fæsted' Fod
i vore bedste Havne, og staaer rede
at plante Banneret i aaben Mark. —
Men nu til Sagen: Tør I paa mit Ord
til Dover ile, skal I finde Folk,
som Tak Jer vide vil, naar I faaer meldt,
hvor unaturligt, hvor ulideligt
man Kongen, vores Herre, her har krænket.
Jeg Ridder er, af Adelsblod udrunden;
og da jeg kiender Jer, tør jeg med Tillid
betroe Jer dette Ærinde.

Riddersmanden.

Herom
kan vi jo tales ved.

Kent.

Nu, eller aldrig! —
At I kan see, at jeg er meget meere,
end Kappen lover, aabne denne Pung,
tag Guldet til Jer! — Hvis I seer Cordelia,
som vist I gior, viis hende denne Ring,

saa vil hun sige Jer, hvem jeg mon være,
som I ei kiender nu. — Ha, hvilket Uveir!
Jeg Kongen søge vil.

Riddersmanden.

Først giv mig Haand!
Har I ei meer at sige mig?

Kent.

Kun lidet;
og vigtigere dog end hele Resten:
Naar vi har fundet Kongen, hvem I søger
ad hiin Kant, mens jeg gaaer ad denne Vei,
da lad os gisre Anskrig til hverandre.

(De gaae).

Anden Scene.

En anden Deel af Heden; Stormen bliver ved.

Lear og Hofnarren træde ind.

Lear.

Blæs Vind, sprit dine Kinder, ras og blæs!
I Himmelsluser, I Orkaner! spruder
til Taarne synke, Spiir og Fløie drukne!

I tankesnare Svovelblus, I Forbud
for Tordenkilerne, som spalte Ege,
affviid mit Haar, og du, almægtige Torden!
slaae Klodens Bugning flak og flad; bræk sønder
Naturens Former: spild med eet al Sædstof,
hvoraf hiin utakuemmelige Slægt udspringer!

Narren.

O, Faer Lear! Hofmans Mundsveir under
Tag og Lye, er bedre end dette Gudsveir under
vilden Skye. — Ind med dig, Faer min, og
beed om dine Døttres Velsignelse: det er en
Nat, som hverken ynker Vise eller Narre.

Lear.

Ruml, til du ræbner! — Lynild, spye! sprud, Regn!
ei Regn, Storm, Torden, Ild er' mine
Døttre.
Jer Elementer, Jer jeg ei anklager
for Utaknemmelighed: Jer gav jeg aldrig
et Kongerige; kaldte Jer ei Børn;
I skylde mig ei Pligt: thi kiæmper ud kun
den frygtelige Lystkamp! — her jeg staaer
som Eders Træl, en arm, syg, haanet Olding: —
men dog — dog kalder jeg Jer Tienestvende,
som, i Forbund med to uhyre Døttre,
een i det høie raadet Orlog fører

mod sligt et gammelt, sligt et sølvgrast Hoved som mit er. O! — O, det er grueligt!

Narren.

Han, som har et Huus at putte sit Hoved i, har en god Hætte.

Den Mand, som giør sin Taae
til hvad hans Hierte er,
ska! snart en Liigtorn faae,
og søvnløs Nat, med meer.

— thi end gaves aldrig favr Qvinde, uden hun jo giorde Miner i Speil.

Kent træder ind.

Lear.

Nei, jeg vil lide taalig som et Lam:
Jeg siger ei et Ord.

Kent.

Hvem der?

Narren.

For Pokker; her er en Konge og en Nar; men I Grunden er' vi alle lige.

Kent.

Ak, Herre! er I her? De Væsener,
som elske Nat, dog frygte slige Nætter.
Selv Mørkets Vandrere sligt Uveir skrækker,
og holder dem i Hulen. Fra min Ungdom
kan jeg ei mindes slige Lynildsflammer,

sligt rædsomt Tordenskrag, slig Brøl og Hvin
af Vind og Regn: Naturen kan ei bære
slig Nød, slig Angest!

Lear.

Lad de store Guder,
som over os saa rædeligen larme,
nu søge deres Fiender ud! Bæv, Nidding,
som bærer i dit Bryst forduldt Misgierning,
som Retten ei har tugtet! Skiul dig, Blodhaand!
Du Skalk, som hykler Dyd, og driver Blodskam;
og du Meensvorne! Dse af Ang'st, du Synder!
som, under Venskabs Maske, angled' efter
din Næstes Liv. I, dybtbegravne Synder,
spræng Eders mørke Grav, og raaber op til
de frygtelige Stevningsmænd om Naade— !
Jeg er en Mand, mere sønder mod, end Synder! —

Kent.

O, vee! med blottet Hoved! — bedste Herre!
Her tæt ved er en Hytte; nogen Lindring
vil den dog venlig skienke Jer mod Stormen:
udhvil Jer der, mens til hiin haarde Borg,
ja haardere end Stenen, den er byg't af,
og som jeg nylig, da jeg søgte Eder,

fandt spærret for mig, jeg kan vende om,
og Karrighed en liden Hielp aftvinge.

Lear.

Jeg troer det løber surr for mig: — velan
min Dreng! hvor gaaer det dig, min Dreng?
Du fryser?
Jeg fryser selv. — Hvor er din Straaseng,
Ven?
Nød er en herlig Kunstner: ringe Ting
den kostbar gjøre kan. Kom, Eders Hytte!
Min Nar, min stakkels Gut: mit hele Hierte
er knuset, paa et lidet Stykke nær,
og deri skiærer det mig ret for dig!

Narren.

Og den, som har kun liden Forstand, —
hei, hopsa, Falladera, —
maa søge sin Lykke, hvor han kan:
thi Regnen den regner hver Dag.

Lear.

Sandt, sandt, min gode Dreng. — Kom vil's
os Hytten.
(Lear og Kent gaae).

Narren.

Det er en herlig Nat til at kisle en Hore.
— Jeg vil sige en Spaadom, førend jeg gaaer:

Naar Klerk er meer i Ord end Daad,
naar Bygger giør sin Malt for vaad,
naar Junker Skræderskening retter,
naar Hoerkarl brændes, men ei Kietter,
naar hver en Dommer retviis dømmer,
naar Odeland for Gield ei rømmer,
naar Klaffer ei i Omløb kommer,
og Lommetyv ei gaaer i Lemmer,
naar Gnier tæller Guld paa Gade,
og Skiøger Kirker bygge lade; —
da kommer der, jeg spaaer forsand,
stor Vaade over Bye og Land;
troe mig, den Mode da opstaaer,
at Mennesker paa to Been gaaer.

Denne Spaadom skal Merlin giøre; thi jeg lever før hans Tiid.

(Gaaer).

Tredie Scene.

Værelse i Glosters Borg.

Glofter og Edmund træde ind

Glofter.

Ak, ak, Edmund, jeg lider ei denne unaturlige Adfærd: da jeg bad dem om Lov til at

lindre hans Nød, fratoge de mig Herredømmet i min egen Borg, og paalagde mig, under Straf af deres evige Unaade, hverken at tale om ham, gaae i Forbøn for ham, eller paa nogen Maade staae ham bi.

Edmund.

Hvor uhyre, hvor unaturligt!

Gloster.

Tys! Hold reen Mund! Der er Spliid mellem Hertugerne; og der er endnu værre Ting i Giære: jeg har faaet et Brev i Nat; — det er farligt at tale derom; — Jeg har giemt Brevet under Laas og Lukke i mit Lønkammer. Den Uret, Kongen nu maa lide, vil blive hævnet tilgavns; en Deel af en Krigshær har allerede fæstet Fod her i Riget. Vi maae følge Kongens Sag: Jeg vil søge ham op, og i Lønndom lindre hans Nød: gaae I hen, og hold Hertugen med Snak, paa det han ei skal mærke min Kierlighedsgierning. Spørger han om mig, er jeg syg, og gaaet til Sengs. Skulde det end gielde Liv og Blod, og mindre har han ei truet mig med, maa jeg hielpe Kongen, min gamle Herre. — Der er underlige Ting i Værk, Edmund; jeg beder Jer, hav et Øie paa hver Finger.

(Han gaaer).

Edmund.

Forlad mig det! Din Ømhed flux skal meldes
til Hertugen, samt hvad jeg veed om Brevet: —
Det gielder for Fortieneste, og skjænker
mig sikkert hvad min Fader saa forbrød,
det er hans Gods og Guld: Eens Brød er
Andens Død!

(Han gaaer).

Fierde Scene.

En Deel af Heden med en Hytte.

Lear træder ind med Kent og Hofnarren.

Kent.

Her er det; træd nu ind, min ædle Herre!
for haard er Nattens Grusomhed at døie,
her under vilden Himmel.

Lear.

Lad mig være!

Kent.

Træd her ind, ædle Herre!

Lear.

Vil du knuse
mit Hierte?

Kent.

Nei, før knuseð' jeg mit eget. —
Træd ind, o, bedste Herre!

Lear.

Du troer det meget, at hiint Uveir trænger
til Huden ind: for dig kan det saa være:
men hvor den større Sygdom fæster Rod,
den mindre føles knap: Du flyer en Biørn,
men hvis din Flugt gaaer ud mod vilden Hav,
du vender om, og flyer i Biørnens Svælg:
er Sielen fri, er Legemet lidt kuldskjært;
men dette Uveir i min Siel bortrager
hver anden Følelse fra mine Sandser,
undtagen den, som sidder h r og banker.
Barns Utaknemmelighed! — Er det ei just som
min Mund nu sønderrev min Haand, fordi
den Føde rækker den? — Men jeg vil straffe: —
Nei, jeg vil ikke græde meer. — I slig Nat
at lukke Huus for mig! — Ras, Uveir! Jeg
vil lide.
— I slig en Nat! — O, Reaan! Goneril! —
den samme Fader, som Jer Alting gav, —
O, den Vei gaaer til Vanvid; lad mig skye den;
vi meer om det!

Kent.

Træd ind dog, ædle Herre!

Lear

Min Ven, træd du kun ind, og gaae til Hvile. —
Hiin Storm tillader mig saa ei at' gruble
paa Ting, som meer endnu mig vilde saare. —
Dog, jeg gaaer ind.

(Til Narren).

Ind, Gut! — Gaae du kun foran! — —
Husvilde Armod! Du — Nei gaae du ind;
først vil jeg bede, derpaa vil jeg sove.

(Narren gaaer ind).

Forladte Nøgne! hvorsomhelst du ligger,
og krymper dig for dette Uveirs Svobe;
hvor kan dit blotte Hoved, magre Bryst
og aabne Pialter vel beskierme dig
mod slig en Storm? O, jeg har tænkt for lidet
paa sligt! — Nedsvælg din Lægedom, o, Stolthed!
lær selv at føle, hvad den Usle føler,
at af din Overflod kan falde til ham,
og Himlenes Retfærdighed du hævde!

Edgar

(inde i Hytten).

Halvanden Favn Vand! halvanden Favn Vand! Stakkels Thomas!

(Narren løber ud af Hytten).

Narren.

Kom ei herind, Faer Lear! her er en Aand;
Hielp! hielp mig!

Kent.

Hold dig ved mig! — Hvem er der?

Narren.

En Aand! en Aand! han siger, at hans Navn
er Stakkels Thomas.

Kent.

Hvem er du, som i Straaet mumler? Frem!

(Edgar i Skikkelse som en Afsindig).

Edgar.

Bort! bort! den onde Aand er efter mig! —
I skarpen Hvidtiørn blæser kolden Vind;
Uf! læg dig i din kolde Seng, og varm dig.

Lear.

Hør, gavst du Alt til dine tvende Døttre?
og er det derved kommet saa vidt med dig?

Edgar.

Hvem giver Stakkels Thomas noget? ham,
som den onde Aand har ført giennem Ild, gien-
nem Blus, over Vadesteder og giennem Vand-
hvirvler; giennem Kiær og Morads: har
lagt Kniv under hans Hovedgierde, og Strikker
i hans Kirkestoel: sadt Rottekrudt ved hans
Mad, og giort hans Hierte saa overmodigt,

at han reed paa en bruun Traver over fire Tommer breed Bro, og jog efter sin Skygge som efter fredløs Mand. — Gud bevare dine fem Sandser!— Thomas er iisnende kold; (klapprer med Tænderne) hu! hu! hu! — Gud bevare dig fra Hvirvelvinde, fra de glødende Riis paa Himmelen, og fra Soet! — Giv Stakkels Thomas Lidt i Guds Navn: ham som den onde Aand piner. Der kunde jeg see ham nu, — og der — og der, — og nu igien der, og der!

(Stormen bliver ved).

Lear.

Hvad! har hans Døttre bragt det saavidt med ham? Gavst du dem Alt? beholdt du selv slet intet?

Narren.

Jo! han lod dem ikke tage sine lasede Buxer fra sig; ellers maatte han jo gisre os alle skamrøde.

Lear.

Nu, gid hver Plage, som den høie Skiebne har hængt i Luften over Syndens Hoved, maa ramme dine Døttre!

Kent.

Ædle Herre,

Han har ei Døttre!

Lear.

Der du seist, Forrædder!
Saa dybt kan Døttres Utaknemmelighed,
hans Menneske-Natur allene knuge!
Er det da Lov, at hver en affat Fader
saa grueligt sit eget Kiød skal handle?
Sinbrige Straf! det var det samme Kiød,
som avlede hiint Pelikan-Par!

Edgar.

Kilico sad paa Kilicos-Høi; —
Hallu, Hallu, lo, lo!

Narren.

Denne kolde Nat vil giøre os alle til Narre og Afsindige.

Edgar.

Tag dig vel i Agt for den onde Aand: hædre din Fader og din Moder: Hold Ord og Løfte; Sværg ikke; begiær ei anden Mands Fæstemøe; fæst ei dit unge Hierte til Pral og Pragt: — Thomas er iisnende kold.

Lear.

Hvad har du været?

Edgar.

Tienestekarl, stolt i Sind og stolt i Skind, kruste mit Haar, bar Baand om min Hat, tiente min Madmoders onde Lyster, og bedrev Mørkets

Gierning med hende: handede ikke oftere end jeg talte, og brød mine dyre Eder ligefor Himlens lyse Ansigt: een som lukkede sine Øine med utugtige Tanker, og vaagnede for at iværksætte dem. Viin elskede jeg hvilig; Tærning-Spil med Liv og Siel: og hos Qvinde var jeg umætteligere end Stortyrken; mit Hierte var falsk; mit Øre vilkaarligt til at troe Ondt; min Haand blodig; jeg var ureenlig som et Sviin, tyvagtig som en Ræv, graadig som en Ulv, gal som en Hund, rovsyg som en Løve! Lad ei knirkende Skoe, eller raslende Silkeklæder forraade dit Stakkels Hierte til Qvinderne. Hold din Fod fra Horehuse, dine Fingre fra Forklæder, din Pen fra Nagerkarls Bog, og strid mod den Onde Aand. Endnu blæser den kolde Vind giennem Hvidtiørnen: den siger: sum, mum — mum —

Heidum, dideridom;

Hei, Kongesøn, holdt! lad den Helt ride forbi!

(Stormen vedbliver).

Lear.

Nu! du varst bedre faren i din Grav, end nu du med dit nøgne Legeme maa trodse disse vrede Himle! — Er Menneskets ikke Meer end dette? — Seer ret nøie paa ham! Du skylder ei Ormen Silke, ei Dyret Hud, ei Faaret Uld, ei Desmerkatten Bellugt: — Ha! Tre iblandt os fire her

er falsk Mynt! Du est ægte Præg og Gehalt! Det upyntede Menneske er ei mere end sligt et fattigt, nøgent, tobenet Dyr, som du est. — Bort! bort! I laante Fiedre! — kom; knap op her!

(Han river sine Klæder af sig).

Narren.

Hør, Faer Lear, vær rolig! Det er en slem Nat at svømme i. — Nu vilde en Ild paa vilden Mark ei være stort meer, end gammel Hoerkarls Hierte; en liden Gnist; det hele øvrige Legeme iiskoldt. — See! derhenne kommer en Lygtemand.

Edgar.

Det er den onde Aand Flibbertigibbet: han begynder, naar det ringer til Soelnedgang, og gaaer til første Hanegael. Han foraarsager Pletter i Øiet, Hinde, Skelen, og giør Hareskaar. Han sætter Meeldug i den hvide Hvede, og skader det stakkels Kreatur paa Jorden.

Sanct Withold gik tre Gange Heden omkring,
der mødte han Ellekoner i Ring
ved Midienat;
„forsvinder brat,
og pak jer, I Trolde, pak Jer!"

(Gloster træder ind med en Fakkel.)

Lear.

Hvem er det?

Kent.

Hvem der? hvad søger I?

Gloster.

Hvem ere I? Jeres Navne?

Edgar.

Jeg er den stakkels Thomas, som æder den svømmende Frøe, Tudsen, Hedesglen og Vandsno-gen; som i sit Hiertes Vaande, naar den Slem-me raser i ham, æder Koemøg for Laduk, sluger gammel Rotte, og drukner Hundehvalp; drikker den grønne Flode paa den stillestaaende Vandpøl; som bliver pidsket fra Sogn til Sogn, og sluttet i Blokken, og faaer Riis, og spærres inde; som eengang havde tre Klædninger til sin Ryg, sex Skiorter til sin Krop, Hest at ride, og Klinge at svinge. —

Men Muus og Rotter med Hud og Haar
Har været min Kost nu i mange Aar.
Tag dig i Agt for ham, der er i Hælene paa mig:
— Stille, Smolkin! stille, du onde Aand!

Gloster.

Hvad! har ei Eders Naade bedre Selskab?

Edgar.

Vild! Mørkheds-Fyrsten er af Adels-Blod:
Hans Navn er Modu, eller ogsaa Mahu!

Gloster.

Ak Herre, saa vanartet er vort Kiød,
at det kan hade hvad der avled det!

Edgar.

Den Stakkels Thomas fryser.

Gloster.

Gaae hiem med mig, min Pligt forbyder mig,
at lyde Eders Døttres haarde Bud;
Ikkun de har paalagt mig at lukke Borgen,
og overgive Jer til Nattens Vold,
har jeg dog vovet at opsøge Eder,
og bringe Jer, hvor Ild og Mad staaer rede.

Lear.

Først lad mig tale med hiin vise Mester: —
Hvad er vel Tordenens Aarsag?

Kent.

Min ædle Herre, tag dog mod hans Tilbud,
og tye til Huus.

Lear.

Først har jeg et Par Ord
at tale med hiin herlige Thebaner: —
Sig, hvad er Eders Videnskab?

Edgar.

At kyse Djævelen, og dræbe Utøi.

Lear.

Tillad mig; at jeg spørger Jer om een Ting;
men under fire Øine.

Kent.

Formaa ham at gaae med Jer, ædle Herre;
see, hans Forstand begynder at formørkes.

Gloster.

Og kanst du dadle ham? hans egne Døttre
ham efter Livet staae: — Den gieve Kent! —
Han spaaede ham det Alt: — den arme Flygtning! —
Du siger, Kongen er vanvittig — hør mig:
min Ven, jeg selv er fast ei langt fra Vanviid;
en Søn jeg havde, nu forskudt og fredløs;
han tragtede mig nylig efter Livet.
Min Ven, jeg elsked' ham; nei ingen Fader
har elsket høiere, — hør! — sandt at sige,
Sorg har giort mig forrykt.
(Stormen vedbliver).
Ha, hvilken Nat! —
Jeg beder, Eders Naade —

Lear.

O, forlad!
Giør I mig Selskab, ædle Viisdomslærer!

Edgar.

Thomas er iisnende kold.

Gloster.

Gaae ind i Hytten, Dreng, og varm dig lidet.

Lear.

Kom alle ind!

Kent.

Nei, denne Vei, o Herre!

Lear.

Nei, hvor min vise Mester er, er jeg.

Kent.

Ak, føi ham, Herre; lad ham følge med.

Gloster.

Vel, tag ham med.

Kent.

Kom Thomas, gaae med os.

Lear.

Kom, min Athenienser!

Gloster.

Stille! Stille!

Tys!

Edgar.

Ridder Roland kom til det mørke Taarn,
Hans Ord mon lyde: — Hu! Fy! Pah!
jeg lugter Blod af en brittisk Mand.

(De gaae).

Femte Scene.

Værelse i Glosters Borg.

Cornwall og Edmund træde ind.

Cornwall.

Jeg vil have Hevn over ham, inden jeg forlader hans Borg.

Edmund.

Fast skrækker det mig, at tænke paa, hvorledes man vil lægge mig det til Last, at min Natur her maa vige for min Borgerpligt.

Cornwall.

Jeg seer nu, at det ei var ondt Sindelag mod sin Fader selv, som drev Jeres Broder til at staae ham efter Livet: nei, at hiin erkiendte Jeres Fortieneſter har opvakt en Misundelse, som let fæstede dybe Rødder i saa slet et Hierte.

Edmund.

Hvor haard er ei min Skiebne: det maa bedrøve mig, at jeg gjør hvad Retfærdigheden byder. — Her er det Brev han talte om, som beviser at han i Køndom er en af Frankrigs Haandlangere. I Himle! o, at dette Forræderie dog ikke var til; eller dog ei opdaget ved mig!

Cornwall.

Følg mig til Hertuginden.

Edmund.

Dersom Indholdet af dette Brev er Sandhed, faaer I meget at tage Haand i, ædle Herre.

Cornwall.

Sandt eller falsk, saa har det giort dig til Jarl af Gloster. See ad, hvor din Fader mon være, at vi strax kunne fængsle ham.

Edmund (afsides).

Dersom jeg finder ham i Begreb med at yde Kongen Hielp, vil det end mere oppuste hans Mistanke. — Jeg vil fare fort i min Troskab, hvor frækkelig endog Kampen maatte vorde mellem den og Blodet.

Cornwall.

Jeg slaaer Lid til dig, og du skal finde en end nu rigere Fader i min Kierlighed.

(De gaae).

Siette Scene.

Et Værelse i et Bondehuus i Nærheden af Borgen.

Gloster, Lear, Kent, Narren og Edgar træde ind.

Gloster.

Her er det bedre end under vilden Skye; tag til Takke med det, Ders Høihed: dette ringe Huusly vil jeg forsøge med hvadsomhelst jeg formaaer; jeg skal ei blive længe borte fra Jer.

Kent.

Al hans Sandsers Styrke har bugnet for hans Sorgs Heftighed: — Gud lønne Jer for Jeres Godhed!

(Gloster gaaer).

Edgar.

Nu kalder Fratteretto paa mig, og fortæller mig, at Nero staaer og angler i Mørkhedens Sø. Beed du, som er uskyldig, og vogt dig for den Slemme!

Narren.

Hør Faer Lear, sig mig: er gal Mand Adelsmand eller Borgermand?

Lear.

Konge! Konge!

Narren.

Nei han er Borgermand, som har Adelsmand til Søn; thi det er gal Mand af Borgermand, som seer paa, hans Søn bliver til Adelsmand.

Lear.

Havde jeg tusind Mand med gloende Bradspid, og kunde styrte paa dem!—

Edgar.

Den onde Aand bider mig i min Ryg.

Narren.

Han er gal, som troer paa Ulvs Tamhed, Hests Sundhed, Drengs Venskab, og Skiøges Eed.

Lear.

Ja det skal skee; jeg aabner Retten strax: —
(til Edgar).
Kom, og beklæd din Plads, høilærde Dommer.
(til Narren).
Sid her, du vise Mand! — Nu, I Ulvinder! —

Edgar.

See, hvor han staaer og stirrer med de gloende Øine! kan du see: eller ei?

Lear.

Træd feem for Retten, Frue!

Edgar.

Skiøn Mettelil! sæt over Aaen til mig: —

Narren.

Hendes Baad er itu:
og med velberaad Hu
hun kom ei desuden til dig.

Edgar.

Den onde Aand hiemsøger den stakkels Thomas i en Nattergals Stemme: Hopdance skriger i min Bug efter to Spegesild: gal ikke, sorte Engel; jeg har intet at give dig at æde.

Kent.

Hvi staaer I saa forstenet, æble Herre?
Læg Jer til Hvile her paa disse Puder.

Lear.

Først vil jeg høre deres Sag: frem, Vidner!

(til Edgar).

Du Mand i Dommerkaaben, tag dit Sæde!

(til Narren).

Og du, som hielper ham ved Rettens Vægtskaal, stil ved hans Side: —

(til Kent).

Som Bisidder, Herre!
sæt I Jer her!

Edgar.

Vel, lad os domme efter Ret og Skiel!

Sover eller vaager du, Ungersvend?
Dine Lam gaae i mit Korn;

men sløit kun en Lyd med din Rosenmund.
Hur har du da Hiorden din.
Purr! Katten er grau.

Lear.

Anklager! hør først hende: det er Goneril.
Her aflægger jeg min Eed for denne ærværdige Forsamling, at hun opsatte sig mod Kongen hendes Fader.

Narren.

Kom herhid Frue; hedder I ei Goneril?

Lear.

Hun kan ei fraagaae det.
Og her staaer een, hvis skumle Blik forkynder
det fule Hiertelag. — Stands hende der!
Ha, Ild, Sværd, Vaaben! Netten er bestukken:
hvi lodst du hende undflye, falske Dommer?

Edgar.

Gud bevare dine fem Sandser.

Kent.

O Jammer, Herre! hvor er nu hiin Taalmod,
som I saa tidt var stolt af at beholde!

Edgar (afsides).

Mit Hierte tager nu hans Sag saa stærk,
at min Forstillelse maa plat forsvinde.

Lear.

See! alle mine Hunde, smaa og store,
Pasop, Trofast og Vakker gise ad mig.

Edgar.

Thomas vil kaste sit Hoved efter dem: Fort, I Hundetøi!
Er din Snude sort eller hvid,
giftigt eller ei dit Bid;
Gaardhund, Fæhund, Dogge stor;
støver du i Vildtets Spoer;
est du Vandhund, Mynde, Tax,
Thomas dig kan kudske strax:
kaster jeg mit Hoved saa:
alle Flugten tage maa.
Halls, Hallo, hallolo! — See saa! Kom, lad os gaae til Torvpladse, Markeder og Kiøbstæder. — (afsides) Nu, stakkels Thomas! er al din Gøglerkunst til Ende!

Lear.

Saa lad dem nu skiære Regan op, for at see, hvad der ruger om hendes Hierte: er der nogen Grund i Naturen, som foraarsager disse Steenhierter? — Ja, hvad Jer angaaer, Herre, (til Edgar) saa optager jeg Jer blandt mine hundrede Riddersmænd; men jeg holder ikke af Snittet paa Jeres Klæder: I vil svare mig: det er

saa Skik og Brug i Persien; men lad dem forandre en Smule.

Kent.

Nu ædle Herre, læg Jer her til Hvile.

Lear.

Gisr ingen Stol, gisr ingen Stol! Drag Sparlagenet tilsammen; saaledes; saaledes; see saaledes. I Morgen tidlig vil vi spise til Aftens. Saaledes; saaledes; see saaledes!

Narren.

Og jeg vil gaae til Sengs ved Middagstide.

(Gloster kommer tilbage).

Gloster.

Kom hid, min Ven; hvor er min Herre Kongen?

Kent.

Her; men forstyr ham ei, hans Sands er borte.

Gloster.

Min Ven, saa tag du ham i dine Arme;
nys har jeg hørt en Snigmords-Plan imod ham:
Her er en Bærestoel, læg ham i den,
og drag ad Dover til, hvor man vil takke
og lønne Dig: — kom, løft din Herre op! —
Hør, nøler du, da staaer hans Liv, og dit,
og hvers, som er ham tro og huld endnu,
paa Spil: — tag Haand i; løft ham op, og følg mig!
Du skal faae Proviant og flink Befordring!

Kent.

Den bugnende Natur er blunet ind: —
Maaskee var denne Roe end Balsom for
din syge Sands, som neppe læges vil,
hvis bedre Tider ikke staae i Vente. —
(Til Narren).
Kom hid, tag Haand i med, og bær din Herres
Du staaer ei Haanden af halm.

Gloster.

Kom, afsted!

Kent, Gloster og Hofnarren gaae ud, bærende Kongen,

Edgar.

Naar vore Overmænd i Nød bestædt vi skue,
vort eget Modgangs Bierg, da svinder til en Tue
svært bærer han, hvis Byrde deles ei,
selv Andres Fryd er Torne paa hans Vei; —
Men Hælvten af din Sorg har du alt overvunden,
naar paa din Tornestie du har en Vandrer funden.
Hvor blide synes mig nu mine Kaar!
Hvad mig kun bøier, Kongen brat nedslaaer.
Som over Fader jeg, han over Barn maa græde: —
Afsted! mærk Tidens Tegn! — Den Dag tør
snart fremtræde,
da Løgn beskiæmmet sig paa Mund skal staae,
og Edgars Navn igien i Herlighed opstaae! —

Ekke hvad der vil i Nat, blot Kongen frelses! —
Tys! Tys!

(Gaaer).

Syvende Scene.

Værelse i Glosters Borg.

Cornwall, Regan, Goneril, Edmund og Tienere.

Cornwall.

Vil alt hvad I kan til Eders ædle Husbond: viis ham dette Brev. Frankrigs Hær er landet: — Opsøg den Forrædder Gloster.

(Nogle af Tienerne gaae ud).

Regan.

Hæng ham i den høieste Galge!

Goneril.

Riv ham Øinene ud af Hovedet!

Cornwall.

Overlad ham til min Harme. — Edmund! Bliv I her hos Vores Søster; — den Havn, Vi nødes til at tage over Jeres troløse Fader, duer ei for Jer at see paa. — Raad Hertugen, I dras

ger til, at tage de hurtigste Forholdsregler: Vi skal gjøre det samme. Vore Tilbud skulle gaae raskt mellem os med Underretning. Farvel, elskte Syster! — Farvel, Jarl af Glöster!

(Huushovmesteren træder ind).

Nu, hvor er Kongen?

Huushovmesteren.

Ham Glöster Jarl har isnlig bragt herfra;
fem, sex og tredive af hans troe Svende,
som iled' efter ham, traf ham ved Porten;
de fulgte ham med fleer' af Jarlens Mænd
til Dover, hvor de brsute af at have
en velbevæbnet Hær af Bundsforvandte.

Cornwall.

Skaf Heste strax paa Stand til Jeres Frue.

Goneril.

Farvel min Syster, og min elskte Herre!

(Goneril og Edmund gaae).

Cornwall.

Edmund, lev vel! — gaae, søg den Niding
Glöster.
I skulle ham som Tyv, og hid ham bringe.

(Nogle af Tienerne gaae).

Tør vi end ei, vei skalte med hans Liv
foruden Lov og Dom, skal dog vor Magt
vor Høvntørst slukke: — dadle os, det kan man;

men drage os til Regnskab kan man ei.
Hvem kommer der? Er det Forræddderen?

(Tienerne komme tilbage med Gloster).

Regan.

Den utaknemmelige Ræv! der er han!

Cornwall.

Bind fast hans visne Arme!

Gloster.

Hvad tænker Eders Høihed? Kom ihu dog,
I er min Giest: forgrib Jer ei imod mig!

Cornwall.

Bind ham paa Stand!

(Tienerne binde ham).

Regan.

Fast! fast! — O du Forræddder!

Gloster.

Det er jeg ikke; ubarmhiertige Frue!

Cornwall.

Surr ham til Stolen. — Skurk! jeg dig skal
lære —

(Regan ruffer ham i Skiægget).

Gloster.

Ved alle Guder! det er Nidingsværk
at ruske mig i Skiæget!

Regan.

Saa sølvgraa og saa troløs!

Gloster.

Onde Qvinde!

Hvert Haar, du river af min Kind, skal opstaae,
og klage mod dig. Jeg er Jeres Vært.
I burde ei med Røverhænder stænge
mit giestfrie Asyn saa! — Hvad vil I gjøre?

Cornwall.

Tael! hvilket Brev fik I fra Frankrig nylig?

Regan.

Svar ligefrem og flux: vi veed det Alt.

Cornwall.

Hvad Forbund har I med Forrædder-Banden,
som nys har fæstet Fod i Kongeriget?

Regan.

Tael! Hvorhen har I sendt den gale Konge?

Gloster.

Jeg har et Brev, fuldt af Formodninger;
det kom fra en, som fremmed' er for Sagen,
og ei fra nogen Fiende.

Cornwall.

Trædskhed!

Regan.

Løgn!

Cornwall.

Hvor sendtes Kongen hen?

Gloster.

Til Dover.

Regan.

Hvorfor
til Dover? bød vi dig ei under Livsstraf —

Cornwall.

Hvorfor til Dover? — Svar paa dette først!

Gloster.

Jeg kastet er for Dyr; her er ei Flugt;
jeg Kampen stride maa.

Regan.

Hvorfor til Dover?

Gloster.

For ei at see din grumme Kloe udrive
hans stakkels gamle Øine; ei din Søster
slaae Tigerkloer i Herrens Salocde;
Sligt Storm, som han, med blottet Hoved, døied'
i Nattens Mulm og Mørke, havde slaget
det vilde Storhav op i Himlens Hvælving,
og slukt dens Lamper: Ja! den stakkels Oldings
han aftvang selve Uveirs-Skyen Taarer.
Hvis Ulv hiin Midnat tuded' ved din Borgport,
du burde sagt: „Borgvægter, luk den ind!"
Alt Gruesomt smeltede! men jeg skal see,
at Hævnens Vinge slaaer deslige Børn!

Cornwall.

Nei, see det skal du ei: — Mænd! holder Stolen! —
I Støvet vil jeg træde dine Øine.

(Gloster holdes ned i Stolen, medens Cornwall udriver hans ene Øie, og træder paa det).

Gloster.

Hvo leve vil, indtil han bliver gammel,
han hielpe mig! — O gruesomt! — O I Guder!

Regan.

Det Øie seer ad hiint, lad det gaae med!

Cornwall

Hvis I seer Hævn —

En Tiener.

Holdt! Styr Jer, ædle Herre!
Jeg tiente Jer fra Barnsbeen af: men aldrig
har jeg end giort Jer, bedre Tieneste,
end nu jeg beder I vil styre Eder.

Regan.

Hvorledes, Slave!

Tieneren.

Var I Skiæg paa Hage,
da rusked' jeg det nu.

(Cornwall drager Sværdet, og løber mod ham).

Hvad har I for?

Cornwall.

Ha, Usling!

Tieneren.

Nu saa, kom an, og tag hvad Vreden giver!

(Han trækker: de fægte; Cornwall saares).

Regan

(til en anden Tiener).

Giv mig dit Sværd! — En Træl sig saa for-
master!

(Hun griber et Sværd, og stikker ham bag fra).

Tieneren.

Vee mig! jeg dør! — Jarl! I har end eet Øie,
at see ham straffet med. O! —

(Han dør).

Cornwall.

Men jeg staaer inde for, det seer ei meer. —
Ud, falske Irrlys! — Hvor er nu din Glands?

(Han river Glosters andet Øie ud, og kaster det paa Gulvet).

Gloster.

Rundt om mig Nat og Mulm! — Hvor er
min Edmund?
Edmund! oppust hver Funke i Naturen,
for denne gruelige Daad at lønne!

Regan.

Forrædder! fort! du raaber paa din Fiende;

ham var det, som din Troløshed os redde',
for ædel til at ynke dig.

Gloster.

Jeg Daare!
Saa Edgar er skeet Uret! — Milde Guder!
forlader mig hiin Synd, og ham velsigner!

Regan.

Gaaer, kaster ham paa Dør, og lad ham lugte
sig til sin Vei til Dover! — Ædle Herre!
hvorlunde staaer det til? I blegner fast?

Cornwall.

Jeg fik en Vunde; følg mig, ædle Frue: —
Jag fort hiin blinde Skurk; — kast denne
Slave
paa Møddingen. — Regan, jeg bløder stærkt!
Det Saar kom ubeleilige: — Ræk mig Haanden!
(Cornwall gaaer ud, ledet af Regan: —
Tienerne løse Gloster og lede ham ud).

Første Tiener.

Jeg bryder mig ei om hvad Ondt jeg gjør,
hvis denne Mand kan fare vel i Verden!

Anden Tiener.

Sandfremt hun lever længe, og omsider

faaer en naturlig Død paa Sotteseng,
vil alle Qvinder vorde til Uhyrer.

Første Tiener.

Kom, lad os følge Jarlen, og faae Thomas
den gale Tigger til at lede ham;
hans Vanvid siger ikke nei til Noget.

Anden Tiener.

Gaae du, jeg henter Hør og Æggehvide,
som jeg vil lægge paa hans blodige Pine.
Gud hielpe ham! —

(De gaae ud ad forskiellige Sider).

Fierde Act.

Forste Scene.

Heden.

Edgar træder ind.

Edgar.

Ja! heller saadan ukiendt at foragtes,
end føle sig Foragt værd, og dog smigres.
Det usleste, det meest forskudte Væsen
i Haabet lever dog, og Frygt ei kiender.
Fra Fryd til Sorgen gaaer en tornrig Stie,
fra Sorg gaaer Vei til Fryd. Velkommen da,
du tomme Luft, som jeg omfavner nu!
den Stakkel, du har nedblæst til det Værste,
han skylder dine Storme Ingenting. —
Hvem der?

(Gloster træder ind, ledet af en Olding).

Min Fader? ledet som en Tigger?

O Verden! Verden! Verden!
hvis Lykkehiulers magtige Omvæltning
ei fik os til at hade dig, da vilde
ei Livet bugne saa for Aar og Alder!

Oldingen.

O, min ædle Herre, jeg har været Forpagter hos Jer, og hos Jeres Fader vel i fire Snese Aar.

Gloster.

Gaae! gaae din Gang! Ja, gaae din Vei, min Ven!
Din Bistand kan slet intet nytte mig;
dig kan den skade.

Oldingen.

Ak, ædle Herre! I kan jo hverken see eller Stie.

Gloster.

Jeg har ei Vei; thi bruger jeg ei Øine.
Jeg snubled' da jeg saae. Tidt er vor Ringhed
vort Skiold og Værn, og selv vor Mangel vorder
vor Rigdom. — Ak, min Edgar! elskte Søn!
Du Maal for din bedragne Faders Harme!
Opleved' jeg, dig i min Favn at føle;
vil jeg lovprise, som jeg fik mit Syn!

Oldingen.

Hvad nu? Hvem kommer der?

Edgar (afsides).

O milde Guder!
Hvo kan vel sige: „min Lod er den værste?“
min værre er end nogentid den var.

Oldingen.

Det er den stakkels Dreng, som er vanvittig.

Edgar (afsides).

Og værre kan den vorde: værst den er ei,
saalænge man kan sige; „den er værst!“

Oldingen.

Hvor skal du hen, min Dreng?

Gloster.

Er det en Tigger?

Oldingen.

Ja!
:ykt, og dertil Tigger.

Gloster.

Han har dog nogen Sands, da han kan tigge.
I Gaar-Nats Stormen saae jeg slig en Stakkel,
som fik mig til at tænke, Mennesket
er kun en Orm: min Søn randt mig i Hu,
dog var mit Hierte den Gang knap hans Ven:
men siden har jeg faaet meer at vide:
Hvad Fluer er for overgivne Drenge
er' vi for Guderne: ihiel de slaae os
for Moerskabs Skyld.

Edgar (afsides).

I Himle er det mueligt? —
Ak, brødløs Kunst, at spille Gjek for Sorgen,
og ærgre sig og den. — (høit) Gudsfred! god Dag!

Gloster.

Er det den nøgne Dreng?

Oldingen.

Ja ædle Herre.

Gloster.

Saa hør mig, gaae din Vei; hvis du for min
Skyld
vil komme til os en Miilsvei herfra
paa Dover-Vei, gjør det for gammelt Venskab
og bring lidt Klæder til hiint nøgne Skrog,
som jeg vil bede om at lede mig.

Oldingen.

Ak! Herre, han er jo fra Vid og Sands.

Gloster.

Ja; det er vor Tids Pest! Gal leder Blind!
gjør hvad jeg bad; hvis ei, gjør hvad dig lyster;
men først og fremmest gaae.

Oldingen.

Min bedste Høitidsklædning jeg ham bringer;
skee hvad der vil!

(Gaaer).

Gloster.

Holla! din nøgne Kuss!

Edgar.

Den Stakkels Thomas fryser. — (afsides) Nu forsvinder min hele Gyglerkunst!

Gloster.

Kom hid min Dreng!

Edgar (afsides).

Dog end maa jeg den bruge.

(høit).

Gud være dine milde Øine naadig!
De bløde jo?

Gloster.

Hør, veedst du Vei til Dover?

Edgar.

Ja, baade Stente og Leed, Kisrevei og Gangstie. Folk har skræmmet den Stakkels Thomas fra Vind og Sands: Gud frie hvert godt Menneske fra den onde Aand: fem onde Aander har været i den Stakkels Thomas paa eengang: Vellystens Aand, Obidicut: Tungsindigheds-Fyrsten, Hobbidance: Tyve-Aanden, Mahu: Morderaanden Modo: og Flibbertigibbet, Aanden for Vrængen og Grimasser, men som nu er faret i Fruerpiger og Terner. — Og nu Guds Fred, gode Herre!

Gloster.

Her, lag min Pung, du haardt hudflettede
af alle Himlens Svøber! Jeg er usel:
see, det gior dig des lykkeligere.
I hsie Himle, raader stedse saadan!
Lad vellystdrukken, overdaadig Mand,
som trodser Eders Lov, og ei vil see,
fordi han føler ei, flux smage Svøben,
at Overflod kan gavmildt trindtom sprebes,
og hver faae nok! — Du kiender Dover-Egn?

Edgar.

Jo Herre!

Gloster.

Der staaer et Field, hvis Hoved vidt fremrakt,
i Dybet nedenfor sig roligt speiler:
Fører mig blot hen til selve Brinken der,
saa skal jeg lette dig din Armods Byrde
med et Klenodie, jeg bærer hos mig:
derfra behøver jeg ei Leder meer.

Edgar.

Giv mig din Arm: jeg skal nok lede dig.
(De gaae).

Anden Scene.

Foran Hertugen af Albaniens Borg.

Goneril og Edmund træde ind; Husholdningsmesteren møder dem.

Goneril.

Velkommen Ridder! det mig undrer fast,
min fromme Herre drog os ei imøde: —
Nu, hvor er Hertugen?

Husholdningsmesteren.

Paa Borgen, Frue;
men aldrig saae jeg Nogen saa forandret;
jeg meldte ham, at Frankrigs Hær var landet;
han smilte: Jeg fortalte ham, I kom;
desværre! svarte han; og da jeg talte
om Glosters Troeløshed, og om hans Søns
udviste Trofasthed imod sin Herre,
da skjeldte han mig for en Nar, og sagde,
jeg havde vendt det Vrange ud: hvad meest
ham krænke skulde, glædeligt ham synes,
og omvendt.

Goneril

(til Edmund).

Godt, saa gaae ei videre. —
Det er den Feigheds Aand, som Ingenting
tør vove; han besegler ingen Volddaad,

naar han til Ansvar staaer. Vort Ønske, Edmund!
vi fatted' underveis, tør vorde opfyldt:
Jil til min Broder; mynstre flux hans Hær,
og træd i Spidsen. Jeg vil bytte Vaaben
med min Gemal, og sætte ham ved Rokken.
Hiin Tiener er vort sikkre Mellembud.
Snart hører I, saafremt I friste tør
et Eventyr, hvor I skal vinde Prisen,
en Elskerindes Bud.

(Hun giver ham en Hatte-Sløife).

Bær denne; tavs!
Bøi Jeres Hoved! — Torde det Kys tale,
opløfted' det din Aand til Himles Himle; —
Forstaae mig: og lev vel!

Edmund.

I Dødens Skarer Eders!

Goneril.

Hulde Gloster! —

(Edmund gaaer).

O hvilken Forskiel mellem Mand og Mand!
Ja, dig er Qvinde Gunst og Elskov pligtig;
min Daare er kun Voldgiæst i min Seng.

Huushovmesteren.

Her kommer Hertugen, min ædle Frue!

(Huushovmesteren gaaer).

Albanien træder ind.

Goneril.

Jeg var vel værd at gaae et Skridt imøde.

Albanien.

O, Goneril! I er ei værd det Stov,
den vilde Vind i Jeres Ansigt blæser. —
Jeg rædes for et Sindelag som Eders:
Vild, den Natur, som agter ei sin Kilde,
kan ikke holdes inden egne Grændser:
Den Qvist, som skyder ud fra Fædre-Roden,
og Vandgreen vorde vil, skal visne hen,
og brat for Jernet falde.

Goneril.

Alt Nok! I valgte Jer en daarlig Text.

Albanien.

Hvad viist og godt er synes slet for Slette:
Soe elsker Solen. Stig, hvad har I svet?
Tigre, ei Døttre! stig, hvad har I svet?
En Fader, en ærværdig, sølvgraa Olding,
hvis Haand selv Bisrn ærbødig havde slikket,
har I Uhyrer, Dievle, gjort vanvittig!
Og slig en Udaad taaltes af min Broder,
en Mand, en Prinds, af ham saa rigt begavet!
Ja, sender Himlen brat ei Vredes-Engle
med Svøber over slige fule Synder,
Giv Agt:

da Mennesker hinanden vil opæde,
som Dybenes Uhyrer!

Goneril.

Qvindekarl!
Til Slag kun duer din Kind, til Spot din Pande!
Du har ei Øine i dit Hoved, til
at skielne Skam fra Ære; ei du veedst,
kun Daarer ynke Niddingen, man straffer,
før han det Onde gior? — Hvor staaer din
Tromme?
Fransk Blodflag vaier i vort søvnige Land;
høit under Hielm og Brynie ædsker dig
din Banemand til Kamp; imedens du,
Dydsprædikant! bag Ovnen raaber: „Ak!
hvi giøre de mig sligt?“

Albanien.

Kom, speil dig, Satan!
Siels Grimhed klæder selve Dievle ei
saa grædseligt, som Qvinder.

Goneril.

Uste Taabe!

Albanien.

Vanartning! Skifting! blues! og fordrei ei
dit Aasyn til en Trolds! Stod det mig an,
at disse Hænder lystrede mit Blod,
da lysted' det dem vel, dit Kiød at skiøde

fra dine Been: — men, est du skiendt en Dievel,
er Qvindeskabning dog dit Skiold og Værge.

Goneril.

Eia, min tappre Helt!

Et Bud træder ind.

Albanien.

Hvad bringer I?

Budet.

Et Sørgebud om Hertug Cornwalls Død;
En Tiener dræbte ham, just som han udreev
den gamle Glosters Øine.

Albanien.

Glosters Øine!

Budet.

En Svend, som var fra Barnsbeen i hans Brød,
af Medynk rørt sig satte mod hans Værk,
og drog sit Sværd imod sin høie Herre;
som vreed nu styrted' frem, og dræbte ham;
men fik derved et farligt Saar, som siden
hans Hælsoet blev

Albanien.

Det viser, I er til,
I Dommere histoppe! at vor Brøde
saa flux I revse! — Men, o, arme Gloster!
det andet Øie har han ogsaa mistet?

Budet.

Ja begge, Eders Høihed. — Dette Brev
udkræver hurtigt Svar, min ædle Frue!
det er fra Eders Søster.

Goneril (afsides).

Saavidt godt;
men hun er Enke, har min Gloster hos sig;
tht kan min drømte Himmel let nedstyrte
paa mit forhadte Liv. — Fra anden Synspunkt
er dette Bud ei godt. — Jeg strax vil svare.
(Gaaer).

Albanien.

Hvor var hans Søn, da man reev ud hans Øine?

Budet.

Reist hid med hendes Raade.

Albanien.

Her han er ei.

Budet.

Nei, jeg har mødt ham paa Tilbagereisen.

Albanien.

Og veed han denne Gdaad?

Budet.

Fuld vel; det var just ham, som gav ham an,
og drog fra Hiemme, for at give Harmen
desstørre Raderum.

Albanien.

Jeg lever, Gloster!
Din Troeskab mod din Konge skal jeg lønne,
og hævne dine Øine. — Følg mig, Ven!
Og sig mig fuld Beskeed om hvad du veedst.
(De gaae).

Tredie Scene.

Den franske Leir ved Dover.

Kent og en Ridder træde ind.

Kent.

Veed I, hvi Frankrigs Konge nys drog hiem saa hovedkuldt?

Riddersmanden

Der ulmed i hans Stat et Mytterie,
som først, da han drog bort, sit Hoved reiste:
Saa megen Fare spaaer det Land og Rige,
at det har anraabt om sin Konges Hiemkomst,
som hviist nødvendig.

Kent.

Hvem har han overladt Hærfører-Staven?

Riddersmanden.

Marskalk af Frankrig, Herren af Le Fer.

Kent.

Bevægede Jeres Brev Dronningen til noget Tegn paa Sorg?

Riddersmanden.

Hun tog og læste det, mens jeg stod hos:
og stunddom randt en mægtig Taare ned
ad hviden Kind; hun syntes Dronning over
sin Sorg, skiøndt oprørsk stræbte den at herske
som Konge over hende.

Kent.

Saa rørtes hun?

Riddersmanden.

Ja; men til Vrede ei;
Sorg streed med Taalmod om, hvem af dem begge
der giorde hende favrest. I har seet
Regn midt i Soelskin: — hendes Smil' og
Taarer
en Mai-Dag ligned': hine salige Smile,
som legede paa hendes modne Læber,
ei syntes kiende Giesterne, som vare
i hendes Øine, og som skildtes fra dem
liig Perler dryppende fra Diamanter: —
Kort: Sorg blev Skiønheds Mynster, dersom alle
den klædte saa.

Kent.

Gav hun jer intet Spørgsmaal?

Riddersmanden.

To gange hævede hun Navnet: „Fader,“
med dybe Suk' op fra det trykte Hierte;
hun raabte: „Søstre! Qvinders Skiændsel!
Søstre!
Kent! Fader! Søstre! hvad? i Storm og Nat?
Er Mødynk uddød da?“ — og derpaa regned'
det hellige Band fra hendes Øines Himle;
da drukned' hendes Skrig; og ud hun styrted',
for ene med sin Hiertesorg at være.

Kent.

Ja, det er Stiernerne, de høie Stierner,
som ordne vor Natur, hvor kunde ellers
eet Ægtepar vel avle sligt et Kuld,
saa høist forskielligt? — Saae I hende siden?

Riddersmanden.

Nei.

Kent.

Var det før Kongens Hiemfart?

Riddersmanden.

Nei, først efter.

Kent.

Godt! Den betrængte Lear er her i Staden:
I sine lyse Timer tidt han mindes,

hvorfor vi droge hid, og ingenlunde
vil han sin Datter see.

Riddersmanden.

Hvi saa?

Kent.

Saa svar
er Skamfuldhedens Vægt: hiin Haardhed, som
bersved' hende hans Velsignelse,
jog hende fra sin Ø̈t til fremmed Land,
gav to Uhyre Døttre hendes Arvlod, —
alt dette stinger, giftige Braade liig,
hans Hierte saa, at brændende Undseelse
ham fierner fra Cordelia.

Riddersmanden.

Stakkels Herre!

Kent.

Ha' I ei hørt til Cornwall og Albanien?

Riddersmanden.

Jo, deres Hære drage hid.

Kent.

Vel! Jeg vil bringe Jer til Lear, vor Konge:
vær I hans Følgesvend, en vigtig Aarsag
maa ent en Stund indhylle mig i Mørke,
saasnart jeg kiendes ret, skal I ei angre,
I giorde mit Bekiendtskab. Nu jeg beder,
at I vil følge mig.

(De gaae).

Fierde Scene.

Et Telt i den franske Leir.

Cordelia træder ind, fulgt af en Læge og Krigsmænd.

Cordelia.

Ak! det er ham, nu nylig saae man ham,
saa vild som oprørt Hav: høit jublende,
bekrandset med frodig Huulrod, Ager-Ukrudt,
Skarntyde, Nelder, Bregner, Gisgeblomster,
samt Klinte og hver Urt, som vildt groer op
i Kornets Skiød. — Send ud en Trop; søg i
de høit bevoxne Marker trindt omkring,
og bring ham til os.

(En Høvding gaaer).

Siig, formaaer din Kunst
at kalde flygtet Sands tilbage? Hielp ham,
og tag til Løn alt hvad jeg har paa Jorden!

Lægen.

Der gives Midler, Eders Majestæt:
Naturens Fostermoder det er Hvile;
den mangler han: til at fremkalde den
er mangen virksom Urt, hvis Kraft formaaer
at lukke selve Sorgens Øie til.

Cordelia.

O! alle I høitpriste Underblomster,
I dulgte Kræfter udi Jordens Skiød,
opspirer ved min Graad! Virk med, og afhielp
den ædle Oldings Nød! — Søg! søg ham flux,
før egenraadig Vanvitd lægger Haand paa
et Liv, berøvet fast hvert Opholdsmiddel!

Et Bud træder ind.

Budet.

Jeg bringer Eders Høihed Tidende,
at Bretlands Hære drage hid imod os.

Cordelia.

Det vidste vi: og vores Magt staaer rede,
og venter dem. — O dyrebare Fader,
det er din Sag jeg agter nu at føre!
Derfor, o store Frankrig!
har mine Klager, mine Taarer rørt dig!
Ei Stolthed reiser Banneret til Slag,
kun Ømhed, og vor gamle Faders Sag:
Gid snart jeg høre fra ham eller see ham!

(De gaae).

Femte Scene.

Værelse i Glosters Borg.

Regan og Huushovmesteren træde ind.

Regan.

Men staaer min Broders Hær i Marken?

Huushovmesteren.

Ja.

Regan.

Og drog han selv i Spidsen?

Huushovmesteren.

Saare nødig:
Nei; da er Jeres Søster bedre Krigsmand.

Regan.

Hør, talte Edmund ei med Jeres Herre?

Huushovmesteren.

Nei, Eders Naade.

Regan.

Hvad kan min Søster skrive til ham om?

Huushovmesteren.

Jeg veed ei, Eders Naade!

Regan.

Der er vist,
han drog herfra i vigtigt Ærinde.

Det var stor Fell, at lade Gloster leve,
da først man havde stunget ud hans Øine.
Hvert Hierte væbnes mod os, hvor han kommer;
jeg mener, Edmund drog herfra, af Medynk
med hans Elendighed, for at udslukke
hans dunkle Livslys, og derhos at speide
vor Fiendes Tal.

Huushovmesteren.

Jeg maa nødvendig efter ham med Brevet.

Regan.

I Morgen gaaer vor Hær i Marken, bliv her;
thi Veien farlig er.

Huushovmesteren.

Det tør jeg ei:
Min Frue har mig strængt sit Bud indskiærpet.

Regan.

Hvi skriver hun til Edmund? kunde I
ei rygte Sagen mundtlig? næsten troer jeg —
jeg veed ei hvad? — Du skal faae Tak og
Gunst;
lad mig blot brække Brevet.

Huushovmesteren.

Nei, før vil jeg —

Regan.

I veed, min Søster elsker ei sin Husbond;
det er jeg vis paa: da hun var her sidst,

Hun kasted' saare indholdsrige Blik
og Elskovs-Diekast til Ridder Edmund;
I er den troe Svend hos hende, veed jeg.

Huushovmesteren.

Jeg, ædle Frue?

Regan.

Jeg siger det jeg veed: jeg veed, I er det;
derfor jeg raader Jer: mærk vel: min Husbond
er død: viid, Edmund enig er med mig,
og passer sig vel bedre til min Haand,
end Eders Frues: — Slut Jer nu til Resten.
Saasnart I træffer ham, da giv ham dette;
og laaner Eders Frue Jer sit Øre,
beed hende da at komme til sig selv lidt.
Og far nu vel!
Seer I hiin blinde Niding, viid da: han
faaer Guld og Gunst, som giver ham sin Rest!

Huushovmesteren.

Jeg ønsked' at jeg traf ham, for at vise,
hvis Sag jeg følge vil.

Regan.

Farvel, min Ven!

(De gaae).

Siette Scene.

Egnen om Dover.

Gloster træder ind, ledet af Edgar, der er klædt som Bonde.

Gloster.

Naar komme vi da op til denne Fieldtop?

Edgar.

Vi klavre opad nu! Ei! hvor vi stræbe!

Gloster.

Mig tykkes Grunden flad.

Edgar.

Nei, rædsom steil.
Tys! Kan I høre Havet?

Gloster.

Nei, i Sandhed!

Edgar.

Saa sløves ogsaa Jeres andre Sandser
af Jeres Hines Smerte.

Gloster.

Meget muligt.
Din Røst forandret synes mig; du taler
med bedre Aand og Udtryk nu end forhen.

Edgar.

I tager mægtig Feil: paa Dragten nær,
er Jeg i Alt den gamle.

Gloster.

Dog tykkes mig, du taler bedre for dig.

Edgar.

See saa; nu er' vi der: Skade her! — Hvor vildsomt
og svimmelt, at see ned i slig en Dybde!
Biergravnene og Raagerne, som sværme
om Klippens Beltested, see ud som Fluer;
hist halvveis nede hænger Een, som sanker
Biergfennikel: Hu! rædsomme Haandtering!
Mig synes han ei større end sit Hoved:
de Fiskere, som gaae paa Odden, ere
saa smaa som Muus; hiin Orlogsmand for Anker
formindskes til en Jolle, og hans Jolle
til liden Bøie, som man knap kan øine.
Selv Havets Brændinger, imens de bruse
hen over de utællelige Steenlag,
saa høit ei høres. — Jeg seer meer ei ned,
thi ellers blev det sort for mine Øine,
og svimlende jeg hovedkulds nedstyrted'.

Gloster.

Stil mig, hvor nu I staaer!

Edgar.

Ja, ræk mig Haanden:
Nu er I ingen Fod fra selve Pynten.
For Alting under Maanen gjorde jeg
ei Luftspring her!

Gloster.

Slip nu min Haand. — Her, Ven!
er end een Puns; i den er en Juveel,
nok værd at fattig Mand den tager. Guder
og gode Aander i din Haand den signe! —
Gaae nu; sig mig Farvel; og lad mig høre,
dig gaae.

Edgar.

Nu, saa Farvel!

(Lader som han gaaer).

Gloster.

Af ganske Hierte!

Edgar.

Saa leger jeg med hans Fortvivlelse,
blot for at læge den!

Gloster.

I høie Guder!
Her byder jeg god Nat til denne Verden;
For Eders Øine kaster jeg taalmodig
mit svare Kors; formaaede jeg at bære
det længer uden Knur mod Eders høie Raad,

mit dunkle Livs-Lys skulde da faae Lov
at brænde ud til Enden! — Lever Edgar,
O, da velsigner ham! — Nu Ven! Farvel!

(Han springer og falder udstrakt til Jorden).

Edgar.

Gaaer I? — Farvel da! — Dog forstaaer jeg ei,
hvor Had til Liv kan plyndre Livets Skat,
naar Livet villigt giver sig til Priis!
O! var han, hvor han tænkte, var det ude
med al hans Tanke. —

(Høit).

Er der Liv i Jer?
Hei! Holla! Ven! Hør gode Herre! tael! —

(Affides).

Ja, sandelig han kunde døe saaledes: —
Dog see, han lever op: Hvad er I, Herre?

Gloster.

Gaae bort, og lad mig døe!

Edgar.

Hør, varst du andet
end Spindelvæv, end Knug og bare Luft,
saa havde sligt et Fald saa mange Favne
dig knuset som et Æg: men see, du aander;
har Tyngde, bløder ei, er karsk, og taler. —
Ei ti Stormaster rakte til hiin Høide,

Hvorfra du lodret dig nedstyrtede.
Dit Liv er et Mirakel. — Tael end eengang!

Gloster.

Men faldt jeg, eller ei?

Edgar.

Du faldt fra dette Kridtbiergs Rædselstinde:
See op i Veiret: Lærken kan ei sines,
dens Hvirvler høres ei saa høit; see op kun!

Gloster.

Vee mig! jeg har ei Øine. —
Er da Elendighed den Fordeel røvet
sig selv at ende? Det var dog en Trøst,
naar Uselhed Tyrannens Blodtørst skuffed',
og giekkede hans stolte Villie.

Edgar.

Kom, giv mig Eders Haand: — op! — saa — hvor
gaaer det?
I føler Jeres Been? I staaer.

Gloster.

Desværre!

Edgar.

Det overgaaer al Menneskeforstand. —
Hvo var hiint Væsen, som paa Klintens Tinde
gik fra Jer?

Gloster.

En elændig stakkels Tigger.

Edgar.

For mig hiftnede lignede dets Dine
to Maaner, tusind Næser havde det,
krumsnoede Horn, dets Ryg, stig Havet, bølged:
en ond Aand var det; thi, lyksalige Fader,
tro, at de reneste blandt Guderne,
hvis Almagt straaler herligst i vor Afmagt,
har frelst dig!

Gloster.

Nu erindrer jeg det grant;
fra nu af vil jeg taalig bære Modgang,
indtil den raaber selv: „Nok! Nok! nu dø!"
Det Væsen, som I saae, antog jeg for
et Menneske; det pli ied' tidt at nævne
den onde Aand: det førte mig did op.

Edgar.

Fat Haab og freidigt Mod. — Men hvem er
der?

Lear træder ind, vildt smykket med Blomster.
Sund Sands og Samling kunde aldrig smykke
sin Eier saadan ud!

Lear.

Nei, de kunne ei krumme et Haar paa mit Hoved for Myntning: jeg er Kongen selv.

Edgar.

O! Syn, som farer giennem Marv og Been!

Lear.

Naturen er Kunstens Mester i denne Henseende. — — Der har I Jeres Haandpenge! — Den Knægt haandterer sin Bue, som skulde han skræmme Fugle fra Æblegaarde. — Spænd mig den endnu en god Alen høiere! — See der — see der — en Muus! Tys! Tys! dette Stykke riftede Ost gaaer det vel an med. — Der ligger min Pantserhandske; — jeg vil prøve den paa en Kiæmpe. — Nu frem med de rustne Stridsexer! — Ha! herlig floist du min Graasfalk! — I Middelpunkten! — I Middelpunkten! — Holla! giv Ordet!

Edgar.

Vild Konning!

Lear.

Forbi!

Gloster.

Jeg kiender hiin Røst.

Lear.

Ha! Goneril! — med et hvidt Skiæg! — De klappede mig som en Skiødehund; og fortalte mig, jeg havde hvide Haar i mit Skiæg, førend de sorte pippede frem. — De sagde Ja og Nei til alt hvad jeg sagde! Ja og Nei paa eengang er af det onde. — Da Regnen eengang kom til at

gisre mig dyngvaab, da Natte-Stormen fik Tænderne til at klappre i min Mund, og da Tordenen ikke vilde tie, fordi jeg bød den det, da følte jeg dem paa Tænderne; da saae jeg dem i Hiertet. Eia! de ere ei Folk, som staae til Troende; De sagde mig, jeg var Alt hvad der skulde være: det er Løgn; jeg har intet Sværdbrev og er ei skudfrie!

Glosster.

Hiin Stemmes Lyd jeg mindes, det er dog ei Kongen?

Lear.

Jo, fra Top til Taa en Konge!
Seer jeg blot mørkt, da hæver Underbanen:
Hiin Mand benaader jeg: Hvad var din Brøde? —
„Skiørlevnet." —
Du skalst ei døe! Døe for Skiørlevnet? — Aldrig!
Blodstierten gisr det, og Guldbillen holder det for mit Ansigt.
Utugt, bær Frugt! thi Glosters Slegfredsøn sin Fader bedre var end mine Døttre,
i kydske Lagner avlede.
Raes, Vellyst! fri og frank paa Torv og Gade: thi jeg har dyre Tider nu paa Krigsfolk!
Agt paa hiin Ædelfrues Smilken!

Spaaer hendes Blik ei Kydskheds Snee i Barmen?
Hun brammer med sin Dyd, slaaer Øiet ned,
ved Lystens Navn at høre.
Ei Maaren eller vælig Hest gaaer til det
med graadigere Brunst.
Fra Beltestedet ere de Centaurer,
skiøndt over det aldeles Qvinder.
Men ned til Beltet, der er Guders Rige;
derunder Dievles: — Der er Helved, Mørke,
der er Svovelpølen, Brand, Skoldhede, Stank,
Fortærelse; — fy! fy! fy! Pah! Pah! Giv
mig to Lod Desmer, gode Apotheker, til at for-
fridske min Indbildningskraft med: der har du
Penge for det.

Gloster.

O lad mig kysse denne Haand:

Lear.

Lad mig først vidske den af: den lugter liget.

Gloster.

O du Naturens ødelagte Værk! —
Saa skal den store Klode tøres hen
til Intet! — Kiender du mig ikke mere?

Lear.

Jeg husker dine Øine meget godt. Skeler
du ad mig? — Nei, nei, brug kun alle dine

Kunster blinde Kierligheds-Gud, mig skal du ei faae i dit Garn. — Læs eengang denne Udædskning: giv blot Agt paa Trækkene i disse Bogstaver!

Glaster.

Var end hvert Træk en Soel: jeg saae dog intet!

Edgar.

Jeg vilde ei slaae Lid til dette Nygte; —
jeg seer det talte Sandt: mit Hierte brister.

Lear.

Læs!

Gloster.

Hvordan? med tomme Dienlaage?

Lear.

Aha! Er det saaledes fat med Jer? I har ingen Øine i Hovedet, ingen Penge i Pungen? Jeres Syn er tungt; Jeres Pung er let: Og dog seer I hvordan Verden gaaer.

Gloster.

Jeg seer det følende.

Lear.

Hvad! Est du gal? Et Menneske kan see hvordan Verden gaaer, uden Øine. See med dine Øren: see hvor hiin Dommer giennemhegler hiin Smaatyv. Giv nu Agt; aabne dine Øren! Plads vexlet! fix fax; Pst! hvem er nu

Dommeren? hvem er Tyven? — Har du seet en Bondes Fæehund gibe ad en Tigger?

Glofter.

Ja, ædle Herre.

Lear.

Og det Stakkels Skrog lade for Kisteren? der kunde du skue Magtens store Billede: En Fæes hund lystres, naar den har Bestalling. —

Du lumpne Bøddel, hold din blodige Haand;
hvi pidsker du hiin Skiøge? pidsk dig selv!
Du brænder efter selv at bruge hende
til Broden, du hudfletter hende for.
See! Jagerkarlen dømmer Skielm til Galgen. —
Igiennem Pialter sees Smaafeil grant;
men Maar og Jobel skiuler Alt. Rust Synd
i gylden Plade: Retfærds stærke Spyd
i Stykker mod den springer: væbne den
med Pialter, og et Straa den giennemstinger.
Slet Ingen synder; ingen, ingen, siger jeg:
jeg giver dem Bestalling: Huk, min Ven!
at jeg har sagt dig dette: jeg, hvis Magt
kan laase Løvens Mund. Skaf dig Glar-Øine,
og lily et Drog af Statsmand, lad som seer du

de Ting, du siner ei. — Nu, nu, nu, nu:
Træk mine Støvler af; — stærkt! stærkt! See
saadan!

Edgar.

O Sandheds Lynglimt midt i Vildheds Mulm!
Forstand i Vanvidd!

Lear.

Hvis du vil begræde
min Skiebne, maa du tage mine Øine.
Jeg kiender dig ret godt: dit Navn er Glosters:
taalmodig maa du lide: grædende
vi kom til Verden. — Flux som Livets Lys
vi skimte, hyle vi og skrige, veedst du: —
Nu vil jeg præke for dig; laan mig Øre!

Gloster.

Vee over denne Dag!

Lear.

Naar som vi fødes,
da græde vi, fordi vi ere komne
paa denne store Skueplads for Narre; —
duer denne Puld? — Det var en herlig Krigslist
at skoe med Fildt en Trop af Rytterheste:
det vil jeg prøve: og naar saa jeg lister
mig bag paa disse mine Svigersønner,
saa myrd, myrd, myrd, myrd, myrd, myrd!

En Ridder mand træder ind med Følge.

Riddersmanden.

Der er han! lægger Haand paa ham; men varligt.
O! Eders dyrebare Datter, Herre —

Lear.

Ha! Ingen Hielp? Hvad? Er jeg fangen Mand?
Nu sandelig, jeg er Fortunas Hofnar! —
Behandl' mig godt; I skal faae Løsepenge.
Skaf mig en Læge strax; thi man har hugget
mig ret i Hiernen her.

Riddersmanden.

I skal faae Alting.

Lear.

Slet ingen Bistand? Jeg i Kredsen ene?
Ha! dette smelte kan en Mand til Taarer,
og faae ham til at bruge sine Øine
som Sprøiter til at dæmpe Have-Støvet
i Sommertørken!

Riddersmanden.

O, min ædle Herre! —

Lear.

Rask som en Brudgom vil jeg døe: Ei sandt?
Ja lystig vil jeg være; kom, jeg er Konge?
Veed I vel dette, tappre Riddersmænd?

Riddersmanden.

I Konge er og Herre, vi adlyde.

Lear.

Saa er der Liv i Spiller! — Men vinde I det, saa skulle I dog bruge Jeres Been for det. Puds! Puds! Puds!

(Han løber ud; Følget iler efter ham).

Riddersmanden.

Et Syn, høist sorgfuldt selv hos uslest Tigger; men ikke at beskrive hos en Konge!
Du har een Datter, der Naturen løser
fra den Forbandelse, de trende have
bragt over den.

Edgar.

Hil Eder, bolde Ridder!

Riddersmanden.

Tak Jer i Korthed, Ven! hvad vil I mig?

Edgar.

I veed ei, om man venter snart et Slag?

Riddersmanden.

Jo, det er vist og velbekiendt. Det veed hver som har Øren.

Edgar.

Med Forlov, Hr. Ridder:
er Fiendens Magt os nær?

Riddersmanden.

Nær, og i Marsch; hver Stund kan vi nu vente at sine Kiernen af den.

Edgar.

See, det var Alt: jeg takker, æble Herre.

Riddersmanden.

En særskildt Grund vor Dronning fængsler her;
men hendes Banner vaier alt i Marken.

Edgar.

Hav Tak, Hr. Ridder!

Gloster.

Naaderige Guder!
tag Liv og Aande fra mig, før igien
min onde Engel frister mig at døe,
før det er Eders Bud!

Edgar.

Vel bedet, Fader!

Gloster.

Nu, gode Herre, hvem er I?

Edgar.

En fattig Mand, giort ram ved Lykkens Svøbe;
hvem Sorg i Fordumstiid, som ogsaa nu,
gior viig paa Medynk. Giv mig Eders Haand,
jeg leder Jer til Herberg.

Gloster.

Hiertens Tak;
Guds Godhed og Velsignelse belønne
Jer tusindfold!

Huushovmesteren træder ind.

Huushovmesteren.

En priislyst Fredløs! lykkelige Fund! —
Dit blinde Hoved skabtes til at vorde
min Lykkestige. — Gamle Landsforræder,
befal dig Gud i Vold; det Sværd er draget,
som dig skal fælde!

Gloster.

Lad din Vennehaand
nu være stærk!

(Edgar sætter sig til Modværge).

Huushovmesteren.

Hvad! frække Bonde! tør
du værne om en Landsforræder? Bort!
at ei hans Vanhelds Soet din Lykke smitter.
Fort! slip hans Arm!

Edgar.

Jeg slipper den ikke, gode Herre! saa skal der mere til.

Huushovmesteren.

Træl! slip ham, eller du est Dødsens!

Edgar.

Gode Herre, gaae I den Vei, I kom fra, og lad fattige Folk gaae med Fred. Havde Storskryderie kundet skræmme Livet af mig, var det nok blevet en fiorten Dags Tid kortere. Naa, hold Jeres Fingre fra den gamle Mand! Bliv paa

Jeres eget, og tag Jer Vare; ellers prøver jeg, hvad der holder længst, Jeres Pandebrask eller min Knippel. Jeg snakker reent ud af Posen med Jer.

Huushovmesteren.

Bort, Bondelømmel!

Edgar.

Jeg vil stange Jeres Tænder, gode Herre, kom an! Jeg bryder mig ikke en Snuus om Jeres Fægtemester-Kunster.

(De fægte, Edgar fælder ham.)

Huushovmesteren.

Træl! du har dræbt mig: — tag min Pung du Niding!
hvis vel du fare vil, da jord mit Liig,
og giv det Brev, du finder i min Lomme,
til Edmund, Jarl af Gloster; sog ham op
i Bretlands Hær: — O brad, uventet Død!

(Han dør).

Edgar.

Jeg kiender dig, skurkagtige Haandlanger!
saa villig Slave for din Frues Laster,
som Ondskab ønske kan.

Gloster.

Hvad! er han død?

Edgar.

Sid ned, og hviil Jer, Fader! —
Lad see hans Lommer: Brevet, som han nævned',
kan muligt tiene mig. — Der ligger han;
det smerter mig kun, at jeg blev hans Bøddel. —
Lad see: — Brist gode Segl, og dadl os ei,
du strænge Sædelærer! For at see
vort Fiendes Sindelag, hans Bryst vi aabne;
hans Brev at aabne, er dog meer uskyldigt.

(Læser.)

„Kom vore gienstidige Eeder i Hu; I faaer flere end een Leilighed til at rydde ham af Veien; hvis det kun ei mangler Jer paa god Villie, vil Tiid og Sted tilbyde sig i Overflødighed. — Vi ere ei et Haarsbred videre, dersom han vender hiem, som Seierherre. Da er det mig, som er Fange, og mit Fangehuus hans Seng. Frels mig fra dens ækle Hede, og tag hans Plads til Løn for Jeres Umag!

Jeres (jeg ønskede at kunne sige) Hustrue.
Jeres hengivne Tienerinde
Goneril."

O, Qvinde-Attraaes grændseløse Rige! —
En Plan mod hendes gieve Huusbonds Liv,
og det, for at tilbytte sig min Broder! —

I denne Sandgrav vil jeg kule dig,
vanhellige Mellembud for mordisk Vellyst;
I Tidens Fylde dette Skiændselsbrev
jeg Hertugen, hvis Liv man tragted' efter,
for Dine holde skal: Ham skal det baade,
at jeg din Nidings-Død og Jdræt kan forraade.

(Edgar slæber det døde Legeme ud).

Gloster.

Forrykt er Kongen: — hvor min Sands er grusom!
End staaer jeg opreist, og kan veie grant
min Sorrigs hele Vægt! — Var jeg vanvittig,
da skiltes min Bevidsthed fra min Qval;
Affindighed tog bort den beedske Kalk
fra Sorgens Læbe!

(Edgar kommer tilbage.)

Edgar.

Giv mig Jeres Haand:
fiernt lykkes mig, jeg hører Trommen hvirvle.
Kom, Fader; til en Ven jeg vil Jer bringe.

(De gaae).

Syvende Scene.

Et Telt i den franske Leir

Lear, sovende paa en Seng. En Læge, Riddere og Følge; Cordelia og Kent træde ind.

Cordelia.

O, ædle Kent! hvor kan jeg nogentiid
din Godhed lønne! Ak, mit Liv vil vorde
for kort dertil, min Rigdom alt for fattig!

Kent.

Ei at miskjendes, er mig meer end Løn nok.
Alt, hvad jeg har Jer meldt, er nøgen Sandhed;
ei meer; ei mindre.

Cordelia.

Paatag bedre Klæder:
Den Dragt, du bærer, er et Sørgeminde
om hine onde Timer. Læg den af!

Kent.

Forlad mig, Eders Naade!
at vorde kjendt nu, skade vil min Plan:
Min Løn det være, at I ei mig kjender,
før jeg og Tiden raadeligt det finder.

Cordelia.

Vel! skee da Jeres Villie, ædle Ridder.

(Til Lægen.)

Hvor staaer det til med Kongen?

Lægen.

End han sover.

Cordelia.

I naaderige Guder,
O, læg hans knuste Hiertes store Vunde!
og stem til Samklang de forstemte Strenge
i denne Oldings Viid, som Barn er vorden.

Lægen.

Tillader Eders Majestæt os nu
at vække Kongen? han har sovet længe.

Cordelia.

Spørg Eders Kunst herom, og handle saa,
som Eder visest tykkes. — Er han paaklædt?

En Riddersmand.

Ja, Eders Naade, i hans dybe Søvn
har vi iført ham anden Klædedragt.

Lægen.

Vær hos, naar vi ham vække, ædle Frue;
jeg tvivler ei, at jo hans Sind er roligt.

Cordelia.

Velan!

Lægen.

Behag lidt nærmere at træde. —
Lad Strængeleget hsiere nu klinge!

Cordelia.

O, elskte Fader! — Sundhed! hæng din Kraft
paa mine Læber, og lad dette Kys
udslette al den Sorrig, mine Søstre
har lagt paa dit ærværdige sølvgraa Hoved!

Kent.

O ædle, hulde Dronning!

Cordelia.

Ja, om aldrig
du deres Fader varst, hiint Alders-Snee
dog havde ædset Nedynk! Var sligt Hoved
at støde ud i Kamp mod Nattens Storm,
at sætte blot for Himlens Tordenkiler,
i Sigtet og i selve Slagene
af Tordenstraalen. Ak, Ulykkelige!
med denne tynde, sølvgraa Hielm, du drogst
i Strid mod Nat og Mulm: min Fiendes Hund,
og havde den end bidt mig, skulde ligger
i hiin Nat bag min Ovn; og arme Fader!
du nødtes til at tye til Skiul blandt Dyr,
blandt Natterøvere, paa uselt Straa!
O, Vee og Jammer! Det er Underværk,
dit Liv og din Fornuft ei sammen sluktes. —
Han vaagner, tael til ham.

Lægen.

Nei, Eders Naade,
Hvis I vil gisre det, det er det bedste.

Cordelia.

Hvor staaer det til, min Herre og min Konge?
hvorlunde lider Eders Majestæt?

Lear.

Det er ei Ret, I tage mig af Graven: —
Du est en salig Siel: men jeg er spændt paa
et Hiul af Ild, som mine Taarer skolde
liig smeltet Blye.

Cordelia.

O, kiender I mig, Herre?

Lear.

Jeg veed, I er en Aand; — naar døde I?

Cordelia.

Ak! vidt, vidt end fra Samling!

Lægen.

Han er knap vaagen; und ham Roe en Stund.

Lear.

Hvor var jeg da? Hvor er jeg? — Favre Dags-
lys!
Ja, man har grueligen krænket mig. —
Jeg døde vist af Medynk ved at see
en anden lide stigt. — Jeg veed ei hvad jeg siger. —
Jeg tør ei sværge, denne Haand er min: —

lad see: dog jo, jeg føler denne Naal.
Jeg vilde give meget til jeg vidste
hvordan det egentligen har sig med mig.

Cordelia.

O Herre! see paa mig,
læg Eders Faderhænder paa mit Hoved
velsignende! — Nei! — Nei! I maae ei knæle!

Lear.

Jeg beder Jer, driv ikke Spot med mig:
jeg er en svag smhiertet, gammel Mand,
de fire Snese godt: og sandt at sige,
saa er jeg bange for jeg er ei rigtig. —
Jeg skulde kjende Jer og denne Mand;
dog er jeg uvis om det; thi jeg veed ei,
hvad Sted jeg er paa; og al Sands jeg har,
forslaaer ei til at huske disse Klæder;
ei heller veed jeg, hvor jeg laae i Nat;
lee ikke ad mig; men saasandt jeg lever,
troer jeg, at denne Ædelfrue er
mit Barn Cordelia.

Cordelia.

Ja, ja det er jeg.

Lear.

Er Eders Taarer vaade? Ja i Sandhed!
O græd ei! — hvis I har Forgift til mig,
saa vil jeg gierne drikke den. Jeg veed nok,

I holder ikke af mig: Eders Søstre
har krænket mig, saavidt jeg kan erindre;
de havde ingen Grund: I har dog nogen.

Cordelia.

Nei ingen, ingen Grund!

Lear.

Er jeg i Frankrig?

Kent.

I Eders eget Rige, ædle Herre!

Lear.

Bedrag mig ei!

Lægen.

Vær trøstig, ædle Dronning:
I seer hans vilde Raserie er dæmpet,
dog farligt er det end, ham at opklare
den Tids Tilbragelser, han ei kan mindes;
beed ham gaae ind, og lad ham nyde Roe,
indtil hans Sind har sadt sig lidt endnu.

Cordelia.

Behager Eders Høihed at gaae ind?

Lear.

Bær over med mig: hør nu; glem og tilgiv:
jeg er jo gammel, og gaaer fast i Barndom.

(Lear gaaer ud med Cordelia, Lægen og Følge).

Riddersmanden.

Mon det stadfæstes,
at Hertugen af Cornwall myrdet er?

Kent.

Ja det er vist, Hr. Ridder.

Riddersmanden.

Hvem fører nu hans Hær?

Kent.

Som jeg har hørt,
staaer Glosters Slegfredsøn i Spidsen for den.

Riddersmanden.

Der siges, Edgar, hans forviste Søn,
er draget ind ad Tydskland til med Kent.

Kent.

Tidt siger Rygtet Sanden; tidt hun lyver.
Men nu er det vel Tiid at see sig om;
See Rigets Tropper rykke frem.

Riddersmanden.

Det tegner
paa alting til et blodigt Hovedslag. —
Gud være med Jer!

(Gaaer).

Kent.

Slet eller vel, som Stridens Lykke vendes,
min Plan mig lykkes vil; og saa mit Dagverk endes!

(Gaaer.)

Femte Act.

Første Scene.

Den brittiske Hærs Leir i Nærheden af Dover.

Edmund, Regan, Høvdinger, Krigsmænd og s. v. træde ind med Trommer og flyvende Faner.

Edmund
(til en Høvding).

Forhør om Hertugen end holder Stand,
hvad heller noget har formaaet ham til
at sadle om: han skifter Sind hver Stund,
og er høist vankelmodig; — See at bringe
en endelig og fast Beslutning fra ham.

(Høvdingen gaaer).

Regan.

Vor Systers Bud er vist tilstødt et Uheld.

Edmund.

Vel muligt, Frue!

Regan.

Nu, min elskte Jarl;
I veed, hvor megen Gunst jeg bærer for Jer;
stig nu — men hør mig — I maae tale Sandens
elsker I Goneril?

Edmund.

Kun i Tugt og Ære.

Regan.

Men har I ei formastelig besteget
min Broders Seng?

Edmund.

Nei, deri troer I feil.

Regan.

Jeg frygter halvveis, Eders nøie Omgang
har ganske fængslet Jer i hendes Lænker.

Edmund.

Nei, paa min Ære!

Regan.

For min bittre Død
kan jeg ei lide hende: kiære Jarl,
skye hendes Samqvem.

Edmund.

Vær I rolig, Frue: —
Der er hun samt hans Høihed, hendes Husbond.

Albanien og Goneril træde ind, fulgte af Krigere.

Goneril (afsides).

Jeg taber heller Slaget, end jeg seer
min Søster rive ham fra mig til sig

Albanien.

Det glæder os at see Jer, elskte Søster. —
Jeg hører, Kongen er tyet til sin Datter
med flere, som vor strænge Statsforfatning
har nødt til Oprør. — Aldrig var jeg tapper,
hvor ærlig ei jeg være kan; — hiin Sag
bekymrer os, saavidt som Frankrig giester
vort Land; ei forsaavidt det Kongens Ret
forsvare vil med Andre, som jeg frygter
har skiellig Grund at reise Oprørs-Fanen.

Edmund.

Høist fromt og ædelt!

Regan.

Hvortil denne Tale?

Goneril.

Lad os forenede mod Fienden drage;
om huuslige, særdeles Tvistigheder
er Talen ei.

Albanien.

Saa lad os gaae i Raad
herom med vore krigserfarne Mænd.

Edmund.

Jeg strax indfinder mig i Eders Telt.

Regan.

I gaaer vel med os, Søster?

Goneril.

Nei!

Regan.

Det sømmer sig dog bedst; jeg beder, I g os.

Goneril (afsides).

Aha! jeg lugter Lunten: — Vel jeg følger.

(I det de gaae, træder Edgar ind, forklædt.)

Edgar.

Har Eders Naade nogentiid laant Øre
til fattig Mand, da beder jeg Jer, hør mig.

Albanien.

Jeg er paa Øieblikket hos Jer: — Tael!

Edmund, Regan, Goneril gaae ud, Høvdingerne, Krigerne og Følget med dem.

Edgar.

Bræk dette Brev, før I begynder Slaget;
og seirer I, lad da Trompeten kalde
paa ham, som bragte det; jeg synes ringe,
dog kan jeg stille frem en Helt, som vil
staae ved hvad her staaer skrevet. Taber I,
er Eders Timeglas jo saa udrunden,
og Rænken ophørt! — Held og Lykke med Jer!

Albanien

Tsv, mens jeg læser det.

Edgar.

Det tør jeg ei;
Naar det er Tiid, saa lad Herolden raabe,
og I skal atter see mig.

(Gaaer).

Albanien.

Far da vel: —
Jeg vil dog giennemlæse de andre Breve.

Edmund kommer tilbage.

Edmund.

Alt Fienden sees; stil Eders Hær til Slag.
See her er Overslaget paa hans Mandtal,
saavidt som speides kan; — men at I haster.
er høist nødvendigt.

Albanien.

Vi vil nytte Tiden.

(Gaaer).

Edmund.

Jeg gav min Troe til begge disse Søstre;
de skye hinanden, som vi skye den Hugorm,
hvis Braad os stak: hvem af dem skal jeg tage?
Een? begge? eller Ingen? — Ingen faaer jeg,
hvis begge leve. Hvis jeg faarer Enken,
optændes Goneril til Raserie;
og neppe skal jeg faae mit Spil til Ende,
saalænge hendes Husbond er i Live.

Nu vel, hvad Slaget angaaer, vil vi føre
os hans Anseelse til Nytte; siden
saa hitte hun, som ham vil være qvit,
paa Raad til brat at rydde ham af Veien.
Hvad den Benaadning angaaer, han har tiltænkt
Cordelia og Lear, da, vindes Slaget,
og fange vi dem først i Vold, saa bliver
der intet af. — Saadan som nu jeg staaer,
min Stilling kræver Daad: Betænkning ei for-
staaer.
(Han gaaer).

Anden Scene.

En Mark mellem begge Leire.

Vaabengnye. **Lear**, **Cordelia** og deres Troppper drage over Skuepladsen med Trommer og Faner, og gaae ud. **Edgar** og **Gloster** træde ind.

Edgar.

Her, Fader! hvil i Træets giestfrie Skygge,
og beed om Lykke for den gode Sag.

Saafremt jeg kommer meer tilbage til Jer,
da bringer jeg Jer Trøst.

Gloster.

Gud være med Jer!

(Edgar gaaer).

Baabengnye. Derpaa Flugt. Edgar kommer tilbage.

Edgar.

Afsted, du Gamle! giv mig Haanden; flye!
Kong Lear har tabt; han, samt hans Datter ere
i Fiendens Vold! giv mig din Haand og flye!

Gloster.

Nei! Nei! En Mand kan ret godt raadne her.

Edgar.

Hvad? atter modløs? — Vi maae oppebie
vor Verden-Udgang, som vor Verden-Indgang:
at være moden, det er hele Sagen.
Afsted!

Gloster.

Og deri har I meget Ret.

(De gaae).

Tredie Scene.

Den brittiske Leir ved Dover.

Edmund træder ind i Seirs-Optog med Trommer og flyvende Faner. Lear og Cordelia som Fanger; Høvdinge, Krigsmænd o. s. v.

Edmund.

I Høvdinge, bring disse bort: stræng Vagt!
til deres høie Villie er kundgiort,
som dømme dem.

Cordelia.

Ei første Gang i Dag
faldt ædle Ofere for Dydens Sag.
For dig, o Konge! kun min Hierte bløder,
min egen Skiebnes Slag ieg fast og rolig møder.—
See vi ei disse Døttre? disse Søstre?

Lear.

Nei, nei, nei, nei; kom, kom, vi vil i Fængsel;
Vi ene to vil sjunge, liig to Fugle
i gyldne Bure, Naar du beder mig
om min Velsignelse, da vil jeg knæle,
og dig om din Forladelse anraabe.

See saadan vil vi leve der, og bede,
og synge, og fortælle gamle Sagn,
og see ad gyldent Kryb i Magtens Soelskin,
og høre Uselhed om Hofnyt tale,
og stundom selv vel spørge den: „hvem er
i Vælten nu? hvem vinder? hvem mon tabe?"
og hvad i Mulm er skiult vil vi opklare,
som var vi Herrens Speidere paa Jorden;
og inden gamle Fængselsmure skal vi
langt overleve det stormægtige Pak,
hvis Flod og Ebbe vexler, alt som Maanen.

Edmund.

Kom, bring dem bort!

Lear.

Paa slige Offere, o min Cordelia!
selv Guderne mon Røgelse nedkaste.
Har jeg dig rigtig nu i mine Arme?
Han som nu skiller os, skal bringe Brande
fra Himlene, og ryge os, som Ræve,
af vore Huler ud. — Tør dine Øine!
før de skal faae os til at græde, før
skal Kræft opæde dem med Hud og Haar:
før skal vi see dem døe af Hunger! — Kom!

Lear og Cordelia gaae under Vagt.

Edmund.

Træd hid og hør mig, Høvding!
Tag denne Ordre!

(han giver ham et Papir)

Gaae, følg dem i Fængslet.
Et Trin har jeg forfremmet dig; gior du,
hvad dette byder dig, da har du banet
din Lykke-Vei. Mærk vel! som Tiden er,
er Menneskets at være blød om Hiertet
anstaaer ei Krigsmand. — Din Opbsielse
den er dig vis; derfor sig ja: hvis ei,
søg Lykke, hvor du vil; — men ei hos os.

Høvdingen.

Jeg vil fuldbringe det, min ædle Herre!

Edmund.

Saa Haand paa Værket da; og meld mig strax,
naar det er skeet, mærk vel, jeg siger strax:
og gior det saa, som der staaer foreskrevet,

Høvdingen.

Jeg kan ei gaae for Plov, ei æde Havre,
men er det noget Mennesker kan giøre,
skal jeg udføre det.

(Høvdingen gaaer).

Klang af Trompeter. — Albanien træder ind med Goneril, Regan, Høvdinge og Følge.

Albanien.

I gjorde Helteværk i Dag, Hr. Ridder,
og Lykken var Jer huld: I har de Fanger,
som streed med os om Dagens Seierskrands;
vi kræve dem igien af Jeres Haand,
for at behandle dem, som deres Værdskyld
og vores Sikkerhed det kræver.

Edmund.

Herre!
Mig tyktes bedst, den gamle svage Konge
at sende under Vagt til tryg Forvaring;
Hans Sølvhaar og end meer hans Kongenavn
med Troldoms Kraft ham Folkets Hjerte vinder,
og vender vore Stridsmænds tvungne Landser
imod vort eget Bryst. Med ham jeg sendte
tillige Dronningen af samme Aarsag.
De rede er i Morgen, eller naar
Jer lyster, at staae frem for Eders Domstoel.
End ryge Vi af Blod; Ven savner Ven;
og Seiren selv i første Hede, bandes
af dem, som maae dens dyre Priis betale.
Forhøret over Kongen og Cordelia
er nu ei Tid og Sted til.

Albanien.

Med Forlov,
Hr. Ridder; jeg anseer Jer blot som Tiener
i denne Krig, og platsjud ei som Broder.

Regan.

Til denne Høihed vil vi hæve ham.
Det sømmed' sig, I havde adspurgt os
om vores Mening, før sligt Ord I talte.
Vor Banner førte han; han var udrustet
med al den Magt, som følger vores Plads.
Sliig Høihed tør dog vel see op, og kalde
sig Jeres Broder.

Goneril.

Ei saa heftig, Søster!
hans eget Værd ophøier ham langt meer,
end Jeres Magt formaaer.

Regan.

Indsat i al min Ret
troer jeg, han kan sig maale med den Bedste.

Goneril.

Og mere kunde I vel neppe sige,
om end I kaared' ham til Jeres Husbond.

Regan.

Tidt vorde Spottere Propheter.

Goneril.

Holla!
det Die skeled', som udgransked' dette!

Regan.

Jeg er ei vel, Frue-Søster! ellers skulde
en Overflod af Galde svare Eder.

Hærfører! tag min Hær og mine Fanger,
mit Gods og Guld; skalt, valt med det og mig;
see, dig i Vold jeg giver mig, og vide
al Verden, at jeg her dig kaarer til
Husbond og Herre.

Goneril.

Troer I da, I faaer ham?

Albanien.

Her gielder Ieres Ja og Nei slet intet.

Edmund.

Saameget gielder dit just med, min Hertug.

Albanien.

Vel gielder det, du Hadingsøn!

Regan.

(til Edmund)

Rør Trommen!

forkynd, jeg deler Navn og Høihed med dig.

Albanien.

Tsv, hør et Ord! — Her fængsler jeg dig, Edmund,
som Høiforræder; og med dig tillige
hiin gyldne Slange;

(pegende paa Goneril).

Ieres Paastand, Søster!

afslaaer jeg herved, til min Frues Bedste;
hun har alt fæstet sig til denne Herre;

Jeg giør Indsigelse, som hendes Husbond, mod Jeres Giftermaal: hvis I vil giftes, da fri til mig; min Kone er bestilt alt.

Goneril.

Et Mellemspil!

Albanien.

Du est bevæbnet Gloster!
thi lad Trompeten lyde; fremstaaer Ingen
i Kredsen mod dig, og bevise vil,
du est en skiændig, aabenbar Forræder,
saa er min Handske der;

(kaster Handsken til ham).

Jeg skal ei smage
Brød i min Mund, før jeg har skrevet i
dit Hierteblod, du est i et og alt,
hvad jeg har kaldt dig.

Regan.

Jeg er syg; — o dødsyg!

Goneril (afsides).

Varst du det ei, da troede jeg ei Gift!

Edmund.

Her kaster jeg min Handske: — Hvosomhelst
Forræder kalder mig, han er en Løgner.
Trompeten klinge! hver som tør staae frem,
mod ham, mod Jer, mod hver, jeg vil forfægte
min Ærlighed og Ære.

Albanien.

Frem Herold!

Edmund.

Holla, Herold! træd frem!

Albanien.

Stoel paa din egen Arm; thi dine Tropper,
i mit Navn hvervede, er' i mit Navn
aftakkede.

Regan.

Min Smerte sig forsøger!

En Herold træder ind.

Albanien.

Hun er ei vel, før hende til mit Telt.

(Regan ledes ud).

Kom hid, Herold! lad høit Trompeten lyde:
og udraab dette Brev!

Eu Høvding.

Trompeter! Blæs!

(Der flødes i Trompeten.)

Herolden (udraaber:)

„Hvis Nogen af Ridderskab eller Adel i Krigshæren vil paastaae, at Edmund, formeentlig Jarl af Gloster er en Erke-Forræder, da stille han sig i Kredsen ved det tredie Trompet-Skrald. Han vil drabelig selv føre sin Sag."

Edmund.

Blæs!

(Trompeten lyder første Gang).

Herolden.

Anden Gang!

(Trompeten lyder).

Herolden.

Tredie Gang!

(Der blæses tredie Gang).

En Trompet svarer udenfor. Edgar træder ind i Rustning. En Trompeter gaaer foran ham.

Albanien.

Spørg om hans Hensigt, hvi han møder efter Trompetens Kald?

Herolden.

Hvad er I? Jeres Navn, og Værdighed? og hvorfor lystrer I hiin Stevning?

Edgar.

Viid, mit Navn forloren er;
af giftig Niding-Tand opædt og gnavet:
dog er jeg fuldt saa ædel, som den Modpart,
jeg gaaer i Kreds med.

Albanien.

Hvo er samme Modpart?

Edgar.

Hvo stander frem for Edmund, Jarl af Gloster?

Edmund.

Han selv: — Hvad vil du ham?

Edgar.

Drag ud dit Sværd;
at hvis mit Ord en ædel Siel forunærmer,
det Ret kan skaffe dig! — Her mit jeg svinger:
See hid! det er Haandhæver af min Hæder,
min Eed og Ridder-Ære! — Jeg erklærer,
trods al din Styrke, Ungdom, Post, og Høihed,
ja trods dit Seir-Sværd, og nybagte Hæder,
dit Mod og Hierte: — Du est en Forræder!
falsk mod din Gud, din Konge og din Fader,
samsvoren her mod denne høie Fyrste,
og ligefra din Hoved-Isse, til
det Støv du træder under dine Fødder,
en giftig Snog: saa fremt du siger, nei;
skal slux mit Sværd, min Arm, mit Mod bevise
det paa dit Hierte, hvortil her jeg taler,
du løist!

Edmund.

Jeg burde spørge om dit Navn,
men da din Skabning er saa favr og mandig,
din Tunge roser ædel Ret og Aand,
foragter ieg de smaa Indvendinger,

som Ridderskabets Love ellers tillod.
Forræder-Navn jeg paa dit eget Hoved
tilbagekaster: Løgnbeskyldningen
jeg lægger her forstørret paa dit Hierte:
dog Ord slaae ingen Mand; men dette Slagsværd
skal brat udhugge dem en Vei didhen,
hvor evig de skal hvile! Tael, Trompeter.

Trompeterne lyde. Tvekamp. Edmund falder.

Albanien.

O spar ham! spar ham!

Goneril.

Gloster! det er Ænke!
Tvekampens Lov befaler ei at svare
ukendt Modstander. Ikke overvunden,
besnæret og bedragen est du kun.

Albanien.

Hold Jeres Mund i, Frue, ellers stopper
jeg den med dette Brev. — Tsv lidet Ridder! —
Du Grasserige! læs din egen Skiændsel!
Hold, Frue! ingen Sønderriven her; jeg mærker
I kjender det.

(Giver Edmund Brevet).

Goneril.

Om saa var, min er Loven,
ei din: hvo tør til Regnskab kalde mig?

Albanien.

Forfærdeligt! — Du kiender dette Brev?

Goneril.

Spørg mig ei, hvad jeg kjender!

(Hun gaaer).

Albanien

(til en Høvding).

Følg med, hun raser, vaag mig over hende

(Høvdingen gaaer).

Edmund.

Jeg har giort Alt, hvorfor I har leskyldt mig,
ja meget Meer, som Tiden vil opklare:
hiint er forbi, forbi, som nu mit Liv;
men hvo est du, som Lykken kaared' til
min Banemand? est du af Adelsblod,
tilgiver jeg dig.

Edgar.

Forlad da mig, som herved Dig forlades.
Jeg er i Byrd ei ringere end du:
og er jeg meer, har du des meer mig krænket.
Jeg hedder Edgar, er din Faders Søn;
retfærdige er' Guderne; de gisre
vor sandselige Lyst til Svøber mod os:
hiint Lastens mørke Sted, hvor han dig avled',
hans Syn ham kosted'.

Edmund.

Ja, du taler Sandhed.
Fuldendt er Hiulets Omløb: — jeg er her.

Albanien.

Din blotte Gang — saa syntes mig — forkyndte
din Fyrste-Ær: — Lad mig omfavne dig:
Gid Sorg mit Hierte knuse, dersom jeg
din ædle Fader eller dig har hadet.

Edgar.

Det veed jeg, ædle Prinds.

Albanien.

Hvor var I skiult?
hvor fik I Nys om Jeres Faders Qvaler?

Edgar.

Ved dem at nære; hør en kort Beretning;
naar den er endt, o brist — da brist mit Hierte! —
For at undgage den dræbende Banstraale,
som fulgte mig paa Stand — — sødt er Livet!
thi foretrække vi langvarig Dødskamp
for brad og hastig Død — paatog jeg mig
en gal Mands Pialter, og en Skikkelse,
saa Hunde ækledes derved! — Saaledes
traf jeg min Fader, med hans blødende Ringe,
hvis Ædelstene nylig vare tabte.
Jeg blev hans Leder, tigged' for ham, frelste
ham fra Fortvivlelse: men ingensinde —
o hvilken Brøde! — gav jeg mig tilkjende,
før nu ret nylig, da jeg stod bevæbnet. —
Ei vis paa, skjøndt jeg haabed', heldig Udfald,

bad jeg om hans Velsignelse, og derpaa
fra først til sidst min Pilgrimsgang fortalte,
Men, ak! hans knuste Hierte var for svagt
til denne Kamp: Af Sorgs og Glædes Fylde
det smilende brast sønder.

Edmund.

Jeres Ord
har rørt mig, og tør muligt virke Godt;
men tael: det synes I har meer at sige,

Albanien.

Hvis der er mere, og meer sørgeligt,
o tie da; thi mit Inderste er smeltet
af hvad jeg alt har hørt!

Edgar.

Her troer vel den,
som Sorg ei elsker, staaer min Smertes Grændse:
men nei, hvad Altformeget var, blev mere,
og overskreed alt muligt Maal og Maade.
Mens lydelig jeg græd, kom der en Mand,
som havde seet mig i min værste Tilstand,
og den Gang skyet mit frygtelige Samqvem:
nu da hiin Lidende i Mig han kjendte,
slog han de stærke Arme om min Hals,
og hyled' høit, som om han vilde sprænge
den hvalte Himmel; kastede sig over
min Fader, og om sig og Lear fortalte

et Sørge-Eventyr, hvortil end aldrig
er Mage hørt: og alt som han fortalte
hans Smerte voxde, og hans Lives Strenge
de sprunge fast. — Da lød Trompetens Stævning;
og saa forlod jeg ham foruden Samling.

Albanien.

Hvo var da denne Mand?

Edgar.

Kent, ædle Herre!
den landsforviste Kent, som vel formummet,
sin Fiende, Kongen fulgte, og beviste
ham Tienester, man fordrer knap af Trælle.

En Riddersmand træder ind med en blodig Kniv.

Riddersmanden.

Hielp! hielp! o hielp!

Edgar.

Nu vel hvad Hielp?

Albanien.

Tael, Mand!

Edgar.

Hvad skal hiin blodige Kniv til?

Riddersmanden.

Den er heed,
den ryger end: nu nys kom den af Hiertet. —

Albanien.

Hvis Hierte? Tael dog! Tael!

Riddersmanden.

Af Jeres Frues. —
Hun gav sin Søster Gift: — hun har bekiendt
det. —

Edmund.

Jeg stod i Isnlig Forbund med dem begge:
et Øieblik nu alle Tre formæler! —

Albanien.

Bring dem herhid i Live eller Døde!
Slig Straffedom af Himlen vækker Rædsel;
men ei Medlidenhed.

(Riddersmanden gaaer).

Kent træder ind.

Edgar.

Her kommer Kent;

Albanien.

O, det er ham! — At Tiden os formener
den Høflighed, som fine Sæder kræve!

Kent.

Jeg kommer for min Herre og min Konge
eil sidst og Slutning mit God Nat at sige. —
Er han ei her?

Albanien.

O, det har vi forglemt! —

tael Edmund! hvor er Kongen? hvor Cordelia? —
Kent! seer du dette Syn?

Goneris og Regans Liig bæres ind.

Kent.

O vee! hvordan? —

Edmund.

Ja Edmund var dog elsket:
hiin gav den Anden Gift for min Skyld ene,
og dræbte saa sig selv.

Albanien.

Saa gik det til. — Bedækker deres Ansigt!

Edmund.

Jeg striber alt med Døden: — Noget gode
vil jeg — trods min Natur — endnu udøve.
Send flux — saa flux I kan — et Bud til
Kongen;
min Ordre bød Lears og Cordelias Død; —
Send Bud, mens det er Tiid!

Albanien.

Løb! løb! o løb!

Edgar.

Til Hvem? — Hvem har at byde der? —
Send med
Benaadnings-Tegnet!

Edmund.

Det var vel betænkt!
kom, tag mit Sværd; giv det til Høvdingen.

Albanien.

Jiil! er dit Liv dig kiært, da iil afsted!

(Edgar gaaer).

Edmund.

Jeg, samt din Hustrue har beordret ham
Cordelia i Fængselet at hænge,
og lægge Skylden saa paa hende selv,
som var det øvet i Fortvivlelse.

Albanien.

O frelser hende, Guder! — Bring ham bort!

(Edmund bæres ud).

Lear træder ind med Cordelias Liig i sine Arme. Edgar, en Høvding og Andre følge ham.

Lear.

Hyl, hyl, hyl, hyl! — O I er' Mænd af Steen;
hvis Jeres Tunger, Jeres Syn jeg havde,
jeg brugte dem, saa hvalten Himmel rævned'!
O hun er evig borte! — Jeg kan see,
naar een er død, og naar der end er Liv! —
Nei hun er steendød: — laaner mig et Speil;
hvis mindste Plet og Dug paa Glaret falder,
Ja — Ja da lever hun!

Kent.

Er det den Ende,
vi haabed' paa?

Edgar.

Er det et Billede
paa Dommens Rædsler?

Albanien.

Bugn! og kast din Byrde! —

Lear.

Ja Fieren rører sig; hun lever end!
Hvis saa, er det en Salighed, som lønner
hver Qval, jeg end har lidt!

Kent (knæler).

O, ædle Herre!

Lear.

Tys; Tys! til Side!

Edgar.

Det er Ebers Ven,
den ædle Kent!

Lear.

Forbandelse Jer ramme,
I Mordere, Forrædere tilsammen!
Jeg kunde sikkert have frelset hende:
men nu er hun for evig død og borte! —
Cordelia! — Cordelia! tsv lidt! — Ha?
Hvad siger du? — Din Røst var altid blid,
og mild og sød; — en herlig Dyd hos Qvin-
der! —
Jeg dræbte og den Træl som hængte dig!

Høvdingen.

Ja, ædle Riddere; det giorde han.

Lear.

Ja, giorde jeg ei, Ven? — Jeg har seet den Dag,
da for mit gode Slagsværd flux de sprunge
vidt over breden Bord: nu er jeg gammel:
den megen Modgang har og lagt mig øde.
Siig hvem er I? Mit Syn er ei det bedste;
dog kan jeg sige Jer det strax paa Timen.

Kent.

Hvis Lykken brammer af to Væsener,
den elskede og hated', see vi her
een af dem for os.

Lear.

Nei mit Syn slaaer feil:
Er I ei Kent?

Kent.

Kent! Jeres ringe Tiener:
hvor er nu Eders Tiener Cajus henne?

Lear.

Hør, jeg kan sige Jer, det er en flink Gut,
han slaaer, og rask! — Ja han er død og raadnet.

Kent.

Nei, Eders Naade! det er netop mig; —

Lear.

Det skal jeg see nu strax.

Kent.

Som fulgte Jer
fra Eders Neds og Modgangs første Stund
paa Eders Torneſtie.

Lear.

Velkommen herhid!

Kent.

Ak! hvo er her velkommen? Alt er frydløst,
er dødt og øde! — Eders ældſte Døttre
har dræbt ſig ſelv, og i Fortvivlelſe
de ere døde.

Lear.

Ja, det troer jeg med!

Albanien.

Han veed ei hvad han ſiger: ei det nytter,
vi give os tilkiende for ham.

Edgar.

Nei! —

En Høvding træder ind.

Høvdingen.

Edmund er død.

Albanien.

Det er kuns lidet her! —
Hør, Riddere og Ædle, vores Plan!
al Trøſt og Fryd hans Svaghed kan modtage,
ſkal ydes den. — Hvad os angaaer, afſtaae vi,
ſaalænge ſom den ſølvgraa Konge lever,

ham af vor Magt;

(til Kent og Edgar).

Jer, Jeres Rettigheder,
med al den Fordeel og den Herlighed,
som slig en Troskab skyldes! Alle Venner
skal nyde Dydens Løn, og alle Fiender
skal tømme Brødens Kalk! — O seer! seer did.

Lear.

Og man har hængt min Stakkels Glut for mig?
Nei ingen, ingen, ingen Gnist af Liv: —
Hvi har en Hest, en Hund, en Muus da Liv,
og du ei mindste Aande i dit Bryst? —
O du vil aldrig komme meer tilbage,
nei aldrig, aldrig, aldrig, aldrig, aldrig! —
O hør, knap denne Knap op: — Tak min Ven! —
Ha! seer I? — See, paa hende? — See de Læber! —
See der! — See der! —

(Han dør).

Edgar.

Han segner! — Herre! Herre! —

Kent.

Nu brist, mit Hierte! brist! —

Edgar.

See op, min Konge!

Kent.

Plag ei hans Aand! O lad ham dve i Fred;

den haaber ham, som længer ham vil spænde
paa denne Verdens haarde Pinebænk!

Edgar.

O Vee! han er alt heden!

Kent.

Under er det,
han bar saa længe paa sin Smertes Byrde:
kun paa et Vrag af Liv han fast sig holdt!

Albanien.

Bring dem herfra. —
En almeen Landesorg er første Pligt.
(Til Kent og Edgar).
I Venner af min Siel! Udkaarne To!
herske i mit Land; giengiv det Fred og Roe!

Kent.

Mig staaer en Reise for; min Vandrings-Dag frembryder;
min Herre kalder mig: og trofast Tiener lyder. —

Albanien.

Svart trykker Tidens Vægt; dog bør os ei at vige,
ei, hvad vel sømmed' sig, men hvad vi føle, sige,
Den som var ældst, leed meest: Vi som i Ungdom staae,
ei Hælvten skal faae see, ei halvt hans Alder naae. —
(De gaae ud under en Dødninge-Marsch).

Om Sørgespillet Kong Lear.

Malone mener, at dette Sørgespil er skrevet 1604 eller 1605, altsaa i Forfatterens 40 eller 41de Aar. — Det er uvist, af hvilke Kilder Shakspear øste; men Kilder nok fandt han for sig: Disse være nu Geoffrey of Monmouth, som Malone paastaaer først har fortalt Historien, eller derefter Holinshed, eller the true chronicle history of King Leir and his three daughters, Gonorill, Ragan and Cordelli, som udkom 1605, eller the moste famous chronicle of Leire, King of England and his three daughters, eller adskillige tildeels lidet betydende gamle Ballader og Sange, for Ex.: the lamentable song of the death of King Leir and his three daughters, eller et ældre Sørgespil *) over samme Sujet, som

*) Stykket skal ikke være uden Fortieneste: og Shakspear skal her og der endog have benyttet sig deraf til sin Lear.

alt var til 1594: Ligemeget hvorfra han hentede de utilhugne Steenmasser: nok at han af dem opførte den dristige himmelstræbende, gothisk-romantiske Bygning, som jeg her efter ringe Evne har stræbt at give min Landsmænd et Billed af.

Skiønbt erkjendt i sit Fædreland for at være et af vor Digters bedste Værker, har det, da det først kom paa Skuepladsen, efter Davies's Formodning ei høstet den Beundring, eller i det mindste ei havt det Tillob, som mange af hans andre Stykker, der i Værd langt fra ei overgaae dette. — Saa meget er vist, at der gives kun to Udgaver af Kong Lear, før Folio-Udgaven af hans Værker i 1623, da man derimod af mange andre af hans ringere Stykker har 5 eller 6 Udgaver før den ovennævnte i Folio. Heller ikke har nogen af hans medtidige Skialde, som besang Shakspear og hans Værker (for Ex. Leonard Diggs) nævnet dette: men dette beviser ei meget, da han ligeledes har forbigaaet andre af hans Mesterarbeider med Taushed. Mærkeligere synes det, at Downs i sin Roscius Anglicanus, fortæller: „at Kong Lear blev i Aaret 1663 opført paa the Dukes theatre saaledes som Shakspear havde skrevet det," hvor upaatvivlelig Digterens værdige Tolk, den fortræffelige Betterton spilte Lears Rolle —

men taler ikke et Ord om Stykkets Virkning eller Held, skiøndt han ellers vidtløftig ophører denne og flere udmærkede Kunstneres Fremstilling af Shakspeareske Characterer, for Exempel Bettertons Hamlet, Macbeth, Othello, Brutus, Henrik den Ottende, o. s. v. — Stykket i sin oprindelige Form har rimeligvis da ei været indbringende for Skuespillernes Kasse, og er bleven last paa Hylden, indtil endelig Nahum Tate udgav en Omarbeidelse deraf. —

Vel maa man smile, naar Tate med megen Bram og Ophævelse fortæller Verden, hvilke Skatte han opdagede i Lear. Skulde det undre os, om selv den Blinde fandt Diamanter i Golcondas Gruber? — Vel maae vi lee ad hans Formastelighed, at ville forædle Shakspeares fine, gediegne Guld; at ville — for at bruge Popes Ord:

snatch from his hand the ballance and the rod,
rejudge his justice, be the god of god.

Vel maa man lee, naar han omsider i sin blinde Forfængelighed, paa Tittelbladet af et andet af sine Skuespil, kalder sig Forfatter af Kong Lears: men med alt dette skyldes Ham Tak, thi ved bemeldte Bearbeidelse opvakte han Stykket af den Forglems-

melse, hvori det laae begravet. — Tate lader sin Lear til Slutning sige:

old Lear shall be a King again!

Det traf ind: Lear blev den udødelige Garricks Mesterrolle: og den gamle forglemte Kong Lear blev atter sat paa sit Høisæde, og indsat i sit retmæssige Rige. —

Siden har Colmann (fordeelagtig bekiendt i Danmark som Forfatter af det skionne Lystspil: den skinsyge Kone) udgivet en Bearbeidelse af Stykket; som skal ikke være uden Fortieneste; Davies forsikkrer i det mindste, at han har seet det opført vel de tredive Gange o: altid med meget Bifald. — I hans som i Tates Arbeid blive Lear og Cordelia i Live. Paa Skuepladsen valgte Garrick, efter nøie Overlæg, at betiene sig af Tates Omarbeidelse. Den gamle Shakspears gamle Kong Lear fandt imidlertid sine Talsmænd, blandt hvilke Richardson i sin Clarissa, og Addison i sin Spectator. Den sidste siger reent ud: „at ved Tates Forandring af Slutningen, ved at lade Lear og Cordelia leve, har Tragedien tabt Halvdelen af sin Skiønhed." Samuel Johnson holder derimod med Tate. „Publikum — siger han — har kiendt og dømt i denne Sag. Lige fra Tates Tiid har Cordelia altid forladt Scenen med Held og Lykke: og hvis

min Følelse kan lægge Vægt til den almene Stemme, kunde jeg sige: at jeg i mange Aar var saa skrækkelig rystet ved Cordelias Død, at jeg ikke veed, om jeg nogensinde skulde have holdt ud igien at læse de sidste Scener af dette Stykke, førend jeg paatog mig at giennemsee dem som Udgiver." Men herpaa svarer Steevens: „Doctoren burde snarere have sagt, at Directeurerne for det kongelige Theater have kiendt og dømt i Sagen; og Publicum har maattet taget til Takke, og ladet det forblive ved disses Kiendelse. Det øverste Gallerie var paa Omarbeidelsens Side, men Addison paa Originalens: Victrix causa *Diis* *) placuit, sed victa *Catoni*. Saavidt om dette Skuespils Skiebne i dets Fædreneland, hvor det formodentlig efter Garricks Død, med flere af Digterens Mesterværker er lagt til Hvile; og hvor der vel nu gjøres ligesaameget for Shakspeare, som her har været giort og gjøres. — **)

*) Som bekiendt kaldes Tilskuerne paa Galleriet i det Engelske Theater, the gods.

**) Dette er skrevet i Aaret 1807. — Nu kan jeg glæde Shakspears Venner med den Tidende, at Ridder og Theaterdirecteur Rahbek har indrettet Hamlet til Opførelse paa vor Skueplads.

Hvad dets Skiebne i fremmed Land angaaer, da har Frankrig, som bekiendt, Oversættelse af alle Shakspeares Værker; men om der af andre særskildt er bearbeidet eller bragt i hvilken som helst Skikkelse paa det franske Theater, er mig ubekiendt.*)

Paa tydsk findes det ligeledes i Prosa oversat af Wieland og Eschenburg i deres Oversættelser af alle Digterens Værker. Schrøder har ladet det bearbeide eller selv bearbeidet det for sit hamborgske Theater, og i Lears Rolle forsøget sit store Kunstner-Navn. Og endelig udkom i 1806 en meget god metrisk Oversættelse af Hr. Dr. J. Voss, Professor ved Gymnasiet i Weimar. I den fortræffelige A. W. Schlegelske Oversættelse af Digterens Arbeide er dette Stykke endnu ikke kommet.

I vort Fædreland har dette Skuespil havt den mærkelige Skiebne at være det eneste af alle Shakspears Stykker, som er bleven — ikke opført — men antaget til Opførelse paa den kongelige danske Skueplads. Det bør her erkiendtlig nævnes høit for enhver af den udødelige Digters Venner, at det var i hans Excellence Hr. Greve af Ahlefeldts Bestyrelses Tiid dette skedte, og lod han vor afdøde Riber i Prosa oversætte Stykket til Theatrets Tje-

*) Jeg har senere seet et Portrait af Brizard i Lears Rolle, som viser, at det er spillet i Frankrig. —

neste. Vel var det ei Shakspears Lear, men Tates Omarbeidelse: men noget er bedre end Intet, og vort Theaters da værende mindre talrige Personale maatte ogsaa lægge Hindringer i Veien for Originalen. Hvorfor det ikke blev opført veed jeg ikke men blandt det meget Gode, Theatret og dets Personale har Hr. Greven at takke for — trods alt hvad Utaknemmelighed og Usandhed kan sige — paalægger dette det ogsaa at bevare det Ahlefeldtske Navn i erkiendtlig Erindring. — Foruden Ribers Oversættelse var en tidligere efter Shakspears Original, i Prosa af Hr. Rosenfeldt. — Nærværende metriske Oversættelse har ikke været indlevert til Skuespil Directionen. —

Og hermed underkaster og anbefaler jeg mit Arbeide til mine Landsmænds Prøvelse. For den smaalige Kritik eller kritiske Smaaheds-Aand, der i alt hvad Kunst angaaer, synes at være den ene herskende eller mælende i mit Fædreland, er her en vild Mark at tumle sig paa. De som ei taale at høre Erlings Dødsuk i Hakon, hvor ville de udholde at læse Scenen hvor Gloster bersves Synet, hvor Cordelias Liig bæres ind af hendes Fader o. s. v. o. s. v. For dem, som saaledes stykkeviis kritikakle Digteren, for dem der ei ville, eller ei formaae at kaste deres Blik over det hele, er Lear ei oversat

og endnu langt mindre skrevet. — Baggesen siger om et af vor Verdens Undere, Mynster-Taarnet i Strasborg: „Det er Shakspear's Kong Lear, opført af Steen;" jeg vender det om, og siger om Shakspear's Kong Lear: „det er Mynstertaarnet (det første Mesterværk af Gothisk Bygningskunst) opført af Ord." Hvad der characteriserer de Gothiske, som Kiendere paastaae, endnu sieldent forstaaede Bygningsværker, characteriser i høi Grad dette Shakspear's vel endnu sielden forstaaede dristigste Digterværk, nemlig: den høieste Jiilighed, en overskuelig, fast uudgrundelig Kunstighed i Udarbeidelsen, forenet med det Store, det Umaalelige, det Uhyre i Værkets Hele." — Saaledes maa Lear betragtes, og saaledes vil enhver ei blot forbigaaende, men stillestaaende beskuende, upartisk Vandrer betragte dette himmelstræbende Konstværk, hvis han ikke har tabt Sands for det Store, og blot har Øie for den moderne, maaskee ret behagelige og bequemme, men aldeles betydningsløse Symmetrie!

Egegaard ved Lyngbye, i Julii, 1807.

Romeo og Julie.

Prologus.

To Adels-Slægter fra den fvundne Tiid
udi Verona, hvor vi Scenen tænke,
opægger gammelt Had paa ny til Striid,
og Borgerblod mon' Borgerhaand beflænke.
I diffe tvende Fienders Et blier født
et Elfkovs-Par, indviet til bittreft Dvide,
fom da de bløde ved hinandens Side
udflukke deres Fædres Vredes-Glød.
Et Sørgefagn om diffe hulde Tvende,
i felve Døden troe, og hines Kiv,
fom qvaltes førft med diffes unge Liv,
fkal nu vor Kunft en liden Stund anfpænde.
Hvis I opmærkfomt høre os, vort Spil
at fkiule Værkets Mangler ftræbe vil.

Personer.

Escalus, Prinds af Verona.

Paris, ung Adelsmand, Prindsens Frænde.

Montague) Hovederne for to Slægter, som ligge i
Capulet) Striid indbyrdes.

En Olding, Capulets Farbroder.

Romeo, Montagues Søn.

Mercutio, Prindsens Frænde, Romeos Ven.

Benvolio, Montagues Brodersøn, Romeos Ven.

Tybalt, Frue Capulets Sostersøn.

Lorentzo, Fransiskaner-Munk.

Jacob, Munk i samme Orden.

Balthasar, Romeos Tiener.

Samson)
Gregor) Capulets Tienere.

Abraham, Montagues Tiener.

En Apotheker.

Tre Musikantere.

Chorus.

En Dreng.

En Page hos Grev Paris.
Peter.
En Høvding.
Frue Montague, Montagues Hustrue.
Frue Capulet, Capulets Hustru.
Julie, Capulets Datter.
Julies Amme.
Borgere af Verona, Herrer og Damer i Slægt med begge Huse, maskerede Personer, Vagt, Borgere, Vægtere, Følge. —

Scenen er for største Deel i Verona; kun eengang i femte Act i Mantua.

Første Act.

Første Scene.

Offentlig Plads.

Samson og Gregor træde ind, væbnede med Sværd og Skiold.

Samson.

Det siger jeg Dig, Gregor! vi stikke ikke noget i Lommen.

Gregor.

Nei! Lommetyve stikke i Lommen.

Samson.

Vække de Galden hos os, mener jeg, skal Sværdet hænge løst i Beltet!

Gregor.

Pas paa, at Galden ikke faaer Dig til at hænge fast i Galgen.

Samson.

Jeg slaaer tunge Slag, naar jeg bevæges dertil.

Gregor.

Men Du bevæges ikke let til at staae tungt.

Samson.

En Koter af Montagues Huus bevæger mig.

Gregor.

Hvad der bevæges, staaer ikke fast; men hvad tappert er, holder Stand: dersom Du altsaa bevæges, staaer Du ikke Karl.

Samson.

En Koter af hiint Huus skal bevæge mig til at holde Stand. Lad komme hvem der lyster af Montagues Karle eller Piger; jeg tager dem paa mig.

Gregor.

Det viser at Du er en Usselryg, for den Svageste ligger under.

Samson.

Rigtig: desaarsag ligge Qvinderne altiid under. Derfor med Tienerne vil jeg lege Himmelspræt: Pigerne kaster jeg i Gulvet.

Gregor.

Striden er mellem vore Herrer og os deres Mænd.

Samson.

Ligemeget! jeg vil tee mig som en Blodhund: naar mit Sværd har giort Kaal paa Mændene, saa ifærd med Pigerne: det skiære Jomfrueblod skal flyde: alt hvad Jomfrue er skal stilles for min Dom.

Gregor.

Og bøde med Jomfruedommen?

Samson.

Tag det i hvilken Mening Dig lyster.

Gregor.

Lad Pigerne, Dig lyster efter, forklare Meningen.

Samson.

Jeg skal nok komme til Meningen, kan Du troe jeg er et Menneske af Kiød og Blod; jeg er en Samson.

Gregor.

Træk nu fra Læderet; her komme to af Montaguernes Huus.

Abraham og Balthasar træde ind.

Samson.

Mit blanke Sværd er ude; yp Du Striid; jeg vil lægge mig i Baghold.

Gregor.

Rigtig! i Baghold og vende Din Bag til Striden.

Samson.

Vær aldrig bange for mig!

Gregor.

Nei, for Pokker, Dig bliver jeg aldrig bange for.

Samson.

Lad os see til, vi faae Retten paa vor Side: lad dem begynde.

Gregor.

Jeg vil give dem et bistert Diekast, i det de gaae forbi, og lad dem tage det op, som deres Hu staaer til.

Samson.

Nei, som deres Mod staaer til: jeg vil spytte ad dem; og stikker de det i Lommen, er det Skam og Spot for dem.

Abraham.

Spytter I ad os, min Ven?

Samson.

Jeg spytter, min Ven.

Abraham.

Spytter I ad os, min Ven?

Samson.

Er Retten paa vor Side, ifald jeg siger Ja?

Gregor.

Nei!

Samson.

Nei, min Ven; jeg spytter ikke ad Jer, min Ven! men jeg spytter, min Ven!

Gregor.

Søger I Klammeri, min Ven?

Abraham.

Klammeri, min Ven? Nei, min Ven!

Samson.

For, gior I det, min Ven, saa kom an: jeg tiener ligesaa god en Herre som I.

Abraham.

Heller ikke bedre.

Samson.

Nei, min Ven!

Benvolio træder ind i Baggrunden.

Gregor.

Siig: bedre; hist omme kommer en af min Herres Frænder.

Samson.

Jo — bedre, min Ven!

Abraham.

I lyver.

Samson.

Træk fra Læderet, hvis I ere Mænd. — Gregor! kom ihu dit Storskryderi.

(de fægte).

Benvolio.

Skilles ad, I Daarer! i Balgen med Jeres Sværd! I vide ikke hvad I gisre.

(han slaaer Nogle Sværdet af Haanden).

Tybalt træder ind.

Tybalt.

Hvad! Du med draget Sværd blandt disse Harer?
Vend Dig, Benvolio, og see Din Bane!

Benvolio.

Jeg holder ikkun Fred; stik ind Dit Sværd;
hvis ei, brug det til Styr paa disse Folk at holde.

Tybalt.

Hvad! blanke Sværd, og Fred? forhadt hiint Ord
mig er,
som Navnet Montague, som Du, og Helveds Trolde!
(De fægte).
Værg for Dig, Feige!

(Tilhængere af begge Huse træde ind, og tage Deel i Striden; derpaa komme adskillige Borgere med Striidskoller).

Første Borger.

Striidskøller! Stænger! Spyd! slaaer ned! hug ned! ned med hver Capulet, hver Montague!

Capulet træder ind i sin Natkiortel; med ham Frue Capulet.

Capulet.

Hvad Stsi er her? Holla! mit Slagsværd hid!

Frue Capulet.

Nei; Krykken! Krykken! — Hvad vil I med Sværd?

Capulet.

Mit Slagsværd dog! — See, gamle Montague sin Klinge svinger mig til Haan og Trods!

Montague og Frue Montague træde ind.

Montague.

Du Afskum, Capulet! — Slip! lad mig gaae!

Frue Montague.

Holdt! Rør Dig ei et Skridt, for Striid at faae!

Prindsen træder ind med Følge.

Prindsen.

Oprørske Undersaatter, Fredens Fiender,
I, som med Borgerblod vanhellige Staalet, —
Hvad! Hører I mig ei? holla! Mænd! Tigre, —
som slukke Eders Vredes Helvedglød
med Purpur-Strømmene af Eders Aarer:
Er Eders Liv Jer kiert, da slænge brat
hver blodig Haand de skiændigt førte Vaaben:
og hører Eders vrede Herskers Ord. —
Tre Gange Borgerspliid, født af et Ord
af Dig, Du Capulet, Dig Montague,
afbrød den dybe Fred i vore Gader,
og fik Veronas gamle Borger til
at lægge bort ærværdigt Stands-Ornat,
i gamlen Haand at svinge gamle Spyd,
forrustne i den lange Landefred,
for et forrustet Had blandt Jer at styre:
Forstyrrer I end eengang Stadens Fred,
skal ikkun Jeres Blod sligt Fredsbrud sone.
For denne Gang, skal hver gaae hiem til sit;
Men, Capulet! I følger mig paa Stand'
I, Montague! I møder henad Dvælden
udi vort Domhuus; der forkyndes det,
som i slig Sag os tykkes Skiel og Ret. —

Hver, som sit Liv har kiert, sig hiem forfoie!

(Prindsen gaaer bort med sit Følge).

samt Capulet, Frue Capulet, Tybalt,

Borgerne og Tienerne).

Montague.

Hvo ypped nu paa ny den gamle Kiv?

Tal, Frænde! var I hos, da den begyndtes?

Benvolio.

Her stod alt Eders Fiendes Tienere

i Haandgemæng med Eders, før jeg kom;

jeg trak, for dem at skille: da foer frem

den vilde Tybalt med sit blanke Sværd,

og mens han fnysende til Kamp mig æggeb,

svang han det høit, og hug blandt Vindene,

som dog uskadte blæste ham et Stykke.

Mens nu vi vexled' Hug og Stik, kom til

en Hob; saa fægted' Part mod Vederpart,

til Prindsen kom, som skilde begge Parter.

Frue Montague.

O, hvor er Romeo? Saae I ham i Dag?

Held mig! han har ei Haand i denne Sag!

Benvolio.

En Time før den hellige Soel oplukked'

sit gyldne Vindue i Osten, dreev mig

et mørkt, mismodigt Sind i grønnen Mark,

hvor under Skyggerne af Morbær-Lunden,

som blomstrer vest for vores Stad, jeg saae

saa aarle Ebers Søn at vandre om;
Jeg gik imod ham; men han blev mig vaer,
og stial sig ind i Skovens mørke Hvælving.
Jeg maalte hans Gemyt da efter mit,
som sværmer meest, naar det er meest allene:
jeg fulgte mit Sind, hans jeg ei forfulgte,
men flyede glad den, som mig glad undveeg.

Montague.

Ak, mangen Morgen har man seet ham der
formeere Morg'nens Dug med sine Taarer
og Dagbruds-Skyerne med sine Sukke;
men flux, saa snart som Solen, Alts Øpliver,
i fiernest Østen fra Auroras Seng
det skyggefulde Forhæng drager bort,
min mørke Søn sig hiem fra Lyset sniger,
og eensom i sit Kammer sig indspærrer,
tillukker Vinduet for det favre Dagslys,
og saadan skaber sig en kunstig Nat.
Sort, uheldssvangert sligt et Sind maa blive,
med mindre gode Raad dets Aarsag kan fordrive.

Benvolio.

Min ædle Onkel, veed J ikke Grunden?

Montague.

Jeg veed den ei, kan ei erfare den.

Benvolio.

Har J ei heller søgt, den at udforske?

Montague.

Jo, baade jeg og Fleer' af mine Venner;
men han er selv sin Sorgs Fortrolige —
hvor taus og trofast kan jeg Jer ei sige —
Men saa tillukt, saa lønligt er hans Bryst,
saa langt fra sig at vise og at aabne,
som Blomsterknoppen, gnavet af en Orm,
før den sin Offer-Skaal mod Himlen aabner,
og helliger sit Skionheds-Blad til Solen.
Ak, vidste vi dog blot hans Smertes Kilde;
saa gierne standse den, som kiende den vi vilde!

Romeo træder ind i Baggrunden.

Benvolio.

Der er han: see! — Behager bort at gaae!
Det slaaer mig saare feil, faaer jeg hans Sorg ei vide.

Montague.

Tøv da, og Held os, om Du høre maa
et sanddru Skriftemaal. — Kom! Vi vil gaae tilside!

(Montague gaaer med Frue Montague).

Benvolo.

God Morgen.!

Romeo.

Er da Dagen end saa ung?

Benvolo.

Knap Ni.

Romeo.

Ak Vee mig! Sorg gior Timen lang
og tung! —
Var det min Fader, som gik bort saa iilsomt?

Benvolio.

Ja. — — Hvilken Sorg forlænger dine Timer?

Romeo.

Den Sorg, jeg har ei det, som dem forkorter.

Benvolio.

Skudt?

Romeo.

For —

Benvolio.

Forskudt?

Romeo.

Forskudt af hende, i hvem jeg er skudt.

Benvolio.

Ak! at hiin Gud, saa bliid, saa favr at skue,
sin Dyrker selv fortærer med sin Lue!

Romeo.

Ak, at hiin Gud, som evig gaaer i Blinde,
kan Veien til sit Maal foruden Øine finde!
Hvor spise vi i Dag? — Vee mig! — Hvad Striid
var her?
Dog tie dermed; thi jeg har hørt det Alt.
Svart raser Hadet her, men Elskov meer: —
Nu! — elskovsfulde Had! splidagtige Elskov!

Du Alting, som af Intet skabtes først!
tungsindige Letsind! og alvorlige Skierts!
Du Chaos af de skiønneste Gestalter!
Blyetunge Fnug, lys Røg, kold Ild, syg Sundhed!
Aarvaagne Søvn! — Du est hvad Du est ei:
den Elskov føler jeg; og den ei elsker jeg —
Du leer ei?

Benvolio.

Nei, jeg græder fast!

Romeo.

Hvi græde,
Du Gode?

Benvolio.

For Dit gode Hiertes Qval!

Romeo.

Nu — Rose uden Torn ei være skal! —
Stærkt brænder egen Sorg alt i mit Hierte;
Din Omsorg er ei Vand, men Olie i min Smerte;
den Kierlighed, som Du mig viiste før,
min alt for beedske Kalk end beedskere kun giør. —
See, Elskov er en Røg af Suk fra Hiertets Kammer,
og, luttres den, en Ild, hvoraf hvert Blik gienflammer;
og, qvæles den, et Hav, formeert af Elskovs Graad:
Hvad er den mere vel? Viist Raseri,
beedske Galdedrik og lifligst Kryderi. —
Farvel, min Frænde!

(vil gaae).

Benvolio.

Tøv, jeg følger Dig:
hvis Du forlodst mig saa, Du krænked' mig.

Romeo.

O! jeg har tabt mig selv; jeg er ei her;
det er ei Romeo; han fra mig vegen er.

Benvolio.

Fat Haab! — Alvorligt: siig, hvem elsker Du?

Romeo.

Nu vel: alvorligt; uden Haab jeg elsker —
et Fruentimmer.

Benvolio.

Saa traf jeg det: jeg troede vel Du elsked'?

Romeo.

I træffer snildt! — og hun er favr, jeg elsker.

Benvolio.

Favrt Maal er snarest truffet, favre Frænde!

Romeo.

Der skiød I feil: Cupidos Pile ville
ei træffe hendes Bryst: hun har Dianas Snille:
med Kydskheds stærke Pantser rustet ud
hun trodser Barnet Amors svage Skud;
beleires ei af Elskovs-Ord; bestormes
af frække Blikke ei; sit Skiød ei aabner
for Regn af Guld, som selve Helgen fristet:
paa Skionhed er hun riig; dog fattig skal hun ende;
thi naar hun døer, døer Skionhed ud med hende!

Benvolio.

Svoer hun da evig Tro til Kydskheds Lov?

Romeo.

Ja: og paa Gnier-Viis al Skionheds Skat begrov:
den Strænghed, som den grumme Skionne øver,
al Efterslægt dens Skionheds-Arv berøver:
dog, engleskion og viis, hun Engel aldrig blier;
thi viis og engleskion hun tifold Død mig gier:
at elske hun forsvoer, og da hiin Eed blev svoret,
blev mit Liv Død: hiint Ord har mig igiennemboret.

Benvolio.

Lyd mig; forglem at tænke meer paa hende!

Romeo.

O, lær mig først at glemme da at tænke!

Benvolio.

Giv dine Øine Frihed; løft dem op
til andres Skionhed.

Romeo.

Det er Veien just
til hendes i sit fulde Lys at sætte.
See, de lyksalige Morinde-Masker,
som kysse vore favre Damers Pander,
indbilde os, formedelst deres Sorthed,
at de en Skionhed skiule for vort Blik.
Den Mand, hvem Blindhed slog, kan aldrig glemme
den Skat, han tabte med sit Øienslys:
Viis mig en Møe, skion mellem alle Skionne,

al hendes Skiønhed mig beviser blot:
min er den Skiønneste blandt alle Skiønne.
Farvel! — At glemme kan Du mig ei lære.

Benvolio.

Hvis ei; vil jeg Din Skyldner evig være!

(de gaae).

Anden Scene.

Gade.

Capulet, Grev Paris og en Tiener træde ind.

Capulet.

Og samme Straffebod, som truer mig,
den truer Montague; — Nu! gamle Folk,
som vi, er det ei tungt at holde Fred.

Paris.

I begge staae i høi Anseelse;
og, Skade! at I laae i Striid saa længe. —
Nu, ædle Herre! svar paa min Begiæring!

Capulet.

Jeg svarer kun, hvad jeg har svart tilforn:
Mit Barn er fast en Fremmed end i Verden;
knap har hun seet de fiorten Aar afvexle:
lad tvende Somm'res Blomsterpragt end svinde;
fuldmoed hun vorder da til Brud og Dannegvinde.

Paris.

Men yngre Møe blev tidt lykſalig Moder.

Capulet.

For tidlig visner hvad for tidlig blomſtrer.
See, hvert mit Haab har Jorden ellers opſlugt;
kun hun mit Haabets Anker er paa Jorden:
Men beil kun, Greve! beil! vind hendes Siel:
min Villie er af hendes kun en Deel;
ſamtykker hun, og kaarer Jer til Mage,
mit Ja ſkal hendes gladelig ledſage.
I Aften holder jeg en gammel Feſt,
hvortil jeg har indbudet mangen Gieſt
af dem, ſom jeg har kiær; vær I blandt diſſe,
een af de allerkiæreſte, tilviſſe!
Hos mig ſkal I i Nat ſee Himlens Stiernekrands
fordunklet plat af Jordens Stierners Dands.
Den Lyſt, ſom inderlig den raſke Yngling tænder,
naar Vint'ren halter bort, og bliden Vaarſoel brænder,
blandt Jomfru-Lillier og Roſer uden Tal
knap ſprugne ud, forſand i Nat I ſmage ſkal.
I alle høre ſkal, I ſkal dem alle ſkue,
og høieſt brænd for den, ſom tænder høieſt Lue:
Blandt dette Blomſtermylr min Datter ogſaa ſtaaer,
dog kun for Tallets Skyld hun med ſom Blomſter gaaer.
Kom, følg mig nu. — Du! Knos traſk flux omkring
ubi den hele Stad: find alle diſſe Navne,

som her opskrevne staae: enhver min Hilsen bring,
og siig, mig længes dem hos mig at see og savne.

(Capulet giver Tieneren et Papir, og gaaer med Paris).

Tieneren.

Find alle dem, hvis Navne staae skrevne her? —
Der staaer skrevet: Skoemager bliv ved din Alen;
Skræder bliv ved din Læst, Fisker bliv din Pensel, og
Maler bliv ved dit Bod; men jeg sendes ud at finde
de Personer, hvis Navne ere her skrevne, og jeg
er ikke Mand for at udfinde, hvilke Navne Skrive-
ren her har skrevet. Jeg maa tye til de Skrift-
lærde. — Afsted; Lykken hielper Manden!

Benvolio og Romeo træde ind.

Benvolio.

Ej, Gut! een Ild den anden Ild mon tvinge:
en mindre Smerte for den større viger;
Din Svimmel flyer, naar Du tilbage Kredsen svinger:
een Qval gaaer ned, alt som en anden stiger:
en nye Fortryllelse dit Die ramme,
da slukkes ud med eet den gamle Trolddoms-Flamme.

Romeo.

Et Veibreed-Blad er ypperligt i saa Fald —

Benvolio.

I hvilket Fald?

Romeo.

I fald I faaer et Beenbrud.

Benvolio.

Hvad Romeo, est du gal?

Romeo.

Ei gal; men lænket haardere end Gale;
indspærret i et Fangebuur, udhungret,
hudflettet, martret og —

(faaer Die paa Tieneren.)

God Aften, Ven!

Tieneren.

Guds Fred, I gode Herre! kan I læse?

Romeo.

O ja, i min Elendighed min Skiebne.

Tieneren.

Maaskee har I lært det uden Fibelbræt? men jeg spørger Jer: kan I læse hvad det skal være, som man lægger for Jer?

Romeo.

Ja, naar jeg kiender Sproget og dets Skrift.

Tieneren.

I taler som en ærlig Mand! Mange Tak for Mig!

Romeo.

Tov, Knos! jeg kan læse.

(læser)

"Signor Martino samt hans Gemalinde og Døtre; Grev Anselmo og hans skiønne Søstre; den ædle Enkefrue af Vitruvio; Signor Placentio og hans yndige Broderdøttre; Mercutio og

hans Broder Valentino; Farbroder Capulet, samt Frue og Døttre; Min favre Søsterdatter Rosalinde; Livia; Signor Valentio og hans Frænde Tybalt; Lucio og den livlige Helena.

(giver Listen tilbage).

Et herligt Lag! — Og hvor staaer dette Gilde?

Tieneren.

Ovenpaa.

Romeo.

Hvor!

Tieneren.

I vort Huus: det er Aftengilde!

Romeo.

I hvis Huus?

Tieneren.

I min Herres.

Romeo.

Godt! dersom burde jeg og spurgt Jer først.

Tieneren.

Nu vil jeg sige Jer det uden at I skal spørge: Min Herre er den store, rige Capulet; og hvis I ikke er af Montaguernes Slægt, saa kom I kun med, og knæk Halsen paa en Flaske! Gud være med Jer!

(gaaer).

Benvolio.

Ved denne gamle Fest hos Capulet

er og Dit Hiertes Dronning, Rosalinde,
som hver beundret Skiønhed i Verona:
Gaae did: og uden Fordom sammenlign
Din Elskтes Træk med nogle der Du skuer,
og hun skal tykkes Dig en Ravn blandt hvide Duer.

Romeo.

Vanhelliges saadan, Dine! Eders Troe!
til Flammer da sig Eders Taarer vende!
I Graad omsonst I drukned': begge to,
som Løgnens Børn I da i evig Ild skal brænde!
En Favrere ei Solens Die saae;
ei een, der Mage kan ved hendes Side staae.

Benvolio.

Saae Du din Skionne da i Skionnes Lag?
Du hendes Skionhed med sig selv kun maaler:
Saa læg nu i dit Syns krystalne Skaaler
de Skionne med, Du skal faae see i Dag.
Ja, Du skal see en Skionheds Stierne lue,
og Rosalindes Glands i Mulm og Mørk fordunkle.

Romeo.

Vel! jeg gaaer med, ei for hiint Lys at skue,
men for at see min egen Soel at funkle!

(de gaae).

Tredie Scene.

Værelse i Capulets Huus.

Frue Capulet og Ammen træde ind.

Frue Capulet.

Hvor kan min Datter være? kald paa hende!

Ammen.

Nu, ved min Jomfruedom, da jeg var tolv Aar!
har jeg ei kaldt! — Heida! mit Lam! min Due! —
Naa, Du min Gud! — hvor er da Glutten? — Julie!

Julie træder ind.

Julie.

Hvo kalder?

Ammen.

Eders Moder.

Julie.

Ædle Frue!
her er jeg: hvad befaler?

Frue Capulet.

Tingen er —
Hør gode Amme! gaae tilside lidt;
i Enrum maae vi tale. — Dog nei bliv kun;
jeg har betænkt mig; Du maa høre Sagen.
Du veed min Datter har en ret smuk Alder.

Ammen.

Oh! hendes Alder veed jeg paa en Prik!

Frue Capulet.

Hun er de fiorten knap.

Ammen.

Jeg vædder fiorten
af mine Tænder — dog, Gud bedre mig!
jeg har kun fire Rest — hun er ei fiorten:
Hvor længe har vi nu til Frue-Dag?

Frue Capulet.

Vi har en fiorten Dage vel, og mere.

Ammen.

Vel! mere eller mindre: netop den Dag,
vor Frue-Dag om Aft'nen er hun fiorten.
Susse og hun — Gud glæde hendes Siel!
var lige gamle. — Ja, Susanne er hos Gud;
Hun var for god til mig: men Frue-Dag,
om Aft'nen fylder hun, som sagt, de fiorten;
Ja saa min Sandten gior hun saa; det veed jeg!
Nu er det netop elleve Aar, fra den Tiid
det store Jordskielv kom, og hun blev afvænn't, —
det kan jeg aldrig glemme, — netop den Dag,
jeg havde smurt Lidt Malurt paa min Vorte,
og sad i Solen under Duehuset,
I og her Greven var just da i Mantua: —
nei, nei, nu primer jeg; — men, som jeg sagde,
da Glutten smagte Malurten paa Vorten,
og mærked', den var bitter, Stakkels Stump!
hvor den blev vreed og skiævede til Brystet!

krak! sagde Duehuset; I kan troe,
jeg priste Gud for mine gode Been!
Og fra den Tiid er det nu elleve Aar.
Da kunde hun staae ene: ja min Sandten!
da løb hun alt og puslede omkring;
thi Dagen før slog hun sig Hul i Panden:
Min Mand — Gud glæde ham i Himmerige!
det var en lystig Siel — tog Barnet op:
"Ah! — sagde han —" Du faldt jo paa dit Ansigt?
"Men Du vil falde baglænds, naar Du voxer;
"vil Du ei, Julle?" Ved den hellige Jomfrue!
det Englebarn taug strax, og sagde: "Ja!"
See bare nu: hvor Spas kan blive Spaadom!
Nei! om jeg leved' tusind' Aar, forglemte
jeg aldrig det! — "Vil Du ei Julle?" sa'e han,
og Englebarnet taug, og sagde: "Ja!"

Frue Capulet.

Nu nok herom: tie stille!

Ammen.

Ja da, Frue!
men jeg maa lee, saa tidt jeg tænker paa,
at hun holdt op at græde, og sa'e: Ja.
og dog sad der en Bule her i Panden
saa stor som noget Kyllingæg; det var
et hæsligt Stød; og hun græd bitterlig:
"Ah, sa'e min Mand, Du faldt jo paa dit Ansigt?
"Du falde r baglænds, naar Du kommer til

"Skiæls-Aar og Alder! Gior Du ikke Julle?"
Og Gluttebarnet taug og sagde: Ja!

Julie.

Saa tie nu ogsaa Du da, siger jeg.

Ammen.

Naa, jeg har udtalt. Gud velsigne Dig!
Du var det rareste Barn, som jeg har ammet:
og lever jeg den Dag at Du staaer Brud,
saa har jeg intet mere her at ønske.

Frue Capulet.

Vel! at staae Brud: see det er netop Sagen,
som jeg vil tale om: — Siig mig, min Datter:
hvorlunde staaer Din Hu til Giftermaal?

Julie.

Det er en Ære, jeg ei drømmer om.

Ammen.

En Ære! — Naa; hvis jeg ei ene havde
opammet Dig, jeg havde sagt paa Timen,
Du havde diet Viisdom ind med Melken!

Frue Capulet.

Vel! tænk da nu derpaa: her i Verona
er mangen Ædelfrue som er Moder,
yngre end J: og hvis jeg husker ret,
var jeg alt Moder til Jer i den Alder,

hvori Jend er Jomfru. Altsaa, kort sagt:
Den bolde Ridder Paris beiler til Jer;

Ammen.

Eia! det er en Mand, min unge Froken!
en Mand som — Aa! en Mand som Melk og Blod!

Frue Capulet.

Veronas Sommer har ei slig en Blomst.

Ammen.

Ja! han er just en Blomst: en rigtig Blomst!

Frue Capulet.

Nu! kan J elske denne ædle Ridder?
I Aften skal J see ham ved vort Gilde.
Læs i den unge Greves Ansigts Bog;
find Glæde skreven der med Favrheds Pen;
see Skionhed kappes der paa hver en Side,
som røde Roser blomstrende blandt hvide;
hvad i hiin skionne Bog end skiult ei sees,
i Randen i hans ømme Dine læs!
hiin uindbundne Elskovs-Bog kun savner
et Bind som kiærligen den rige Skat omfavner:
Fisk gaaer usеet i Hav: og dobbelt skiønt det er,
at indre Skiønt ei sees for Ydre, saa som her!
Den Bog i Herlighed mon over alle tindre,
som skiuler Viisdoms Guld forinden gyldent Span,
saa deel da al den Fryd, slig Skat beskiære kan;

Dit Lys faae Lys af hans, langt fra at vorde mindre!

Ammen.

Mindre? Jo pyt! i Brudeseng man vorer!

Fruen.

Saa svar da: lider I den ædle Ridder?

Julie.

Jeg vil see til at see at jeg ham lider:
dog længere skal mine Blik ei naae,
end Eders Bud tillader dem at gaae.

En Tiener træder ind.

Tieneren.

Ædle Frue! Giesterne ere komne; Aftensmaaltidet frembaaret; Jer kalder man paa; den unge Froken spørger man efter: Ammen bander man i Fadeburet, og alting gaaer hulter til pulter. Jeg maa afsted, for at varte op: jeg beder underdanigst, I vil komme strax.

Frue Capulet.

Godt! — Greven venter: Julie kom! Afsted!

Ammen.

Gaae, Glut! Din Dag er skiøn; søg skiønne Nætter med!

(te gaae.)

Fierde Scene.

Gade.

Romeo træder ind med Mercutio og Benvolio; fem ser maskerede Personer, Fakkelbærere og andre.

Romeo.

Hvortil behøves slig Undskyldningstale?
Lad os gaae ind foruden Komplimenter.

Benvolio.

Deslige Omsvøb er ei meer i Mode;
nei, ingen Amor, blindet med et Skierf,
og bærende en malet Træe-Flitsbue,
paa sin Tartarsk, der liig en Fugleskræmsel
bortskræmmer vore Skiønne; heller ei
en udenads Prolog, som stumpeviis
slet hvidskes frem, vor Indgang skal berede!
Nei, lad dem tage os for hvad dem lyster;
os lyster en Springom med dem, saa gaae vi.

Romeo.

Giv mig et Blus! — Min Hu staaer ei til Springen;
selv er jeg mørk; thi vil jeg lyse for Jer.

Mercutio.

Nei, vakkre Romeo! I maae med i Dandsen.

Romeo.

Vist ikke; I er let til Fods, og lette
om Hiertet: mit er tungt som Blye; det tynger
til Jorden mig, saa jeg mig ei kan røre.

Mercutio.

Vel! saa drømte to.

Romeo.

Hvad drømte I da?

Mercutio.

Tro ei Drømmebøger.

Romeo.

Jo: men hvo vaagen drømmer, ham ei tro!

Mercutio.

Ah! Dronning Mab, jeg mærker, Jer besøget.

Romeo.

Hvem er det?

Mercutio.

Hun er Giordemoderen
i Phantasiens Rige, og hun kommer
i Skikkelse ei større end Agaten
paa Ringefing'ren af en Aldermand,
kiørt af et Spænd af mindste Soelgran over
Midnattens Sovende: Hiulegerne
er' lange Aedderkoppe-Been: Vognbækket
Græshoppe-Vinger: Seletøiet er
det fineste Spindelvæv: Halskoblerne
af Maanestraalerne i Nattebuggen:
Pidskeskaftet Grylle-Been, og Snærten Fnug:
og hendes Kudsk en lille graaklædt Myg,
ei halv saa stor som hine Orme smaae,
der trykkes ud af dovne Pigers Fingre:

og Karmen er en Hasselnød, udhulet
af Snedker Egern eller Mester Nødorm,
fra Oldtid Feernes Vognmagere.
I fligt et Pragttog farer hun hver Nat
hen over den forelskte Slumrers Hierne;
strax drømmer han om Elskov: eller over
en Hofmands Knæe, strax drømmer han om Knæ-
fald:
nu over en Lovkyndigs Haand; flux drømmer
han da om sit Salarium; nu over
de Skiønnes Læber; flux om Kys de drømme;
tit i sin Vrede slaaer hun dem med Kop-Ar,
naar kunstige Roser groe paa deres Kinder;
tit sætter hun sig paa et Hofkrybs Næse,
flux han i Drømme sig en Post opsnuser;
hun kommer stundtom som en Tiende-Griis,
og kildrer Præstens Næse med sin Hale:
da drømmer han om bedre Præstekald:
Snart kisrer hun hen over Krig'rens Nakke;
da drømmer han om Slag i fremmed Land,
om Bresscher, Baghold, Klinger fra Toledo,
og alendyb Pokal; flux hvirvler Trommen
da for hans Øre, saa han farer op,
og i sin Angest bander et Par Bønner,
og sover ind igien. Det er og hende,

som filtrer Hestens Mank ved Nattetide,
og Marelok i skidne Qvinders Haar,
som, naar den vikles op, spaaer svar Ulykke.
Det er den Trold, som trykker unge Piger,
naar de i Søvne lægge sig paa Ryggen,
og lærer dem at bære Livets Byrde.
Det hende er —

Romeo.

Tie, tie, Mercutio!

Du taler om et Intet.

Mercutio.

Ja, om Drømme:
de Fostre blot af ørkesløse Hierner,
de tomme Gøglespil af Phantasien,
hvis Stof er saa uvæsentlig som Luften,
og flygtig som den Vind, der spøger nu
om Nordens frosne Bryst, og let fortørnet
derfra nedstormer, og sit Ansigt vender
til det med Perledug bestrøete Sydland.

Benvolio.

Den Vind bortblæser os fast fra os selv:
Man har alt spiist: vi komme vist for silde.

Romeo.

For tidlig, frygter jeg; mit Sind spaaer ondt:
det ahner mig, en Skiebne, som end hænger

i Stiernerne, begynde skal i Nat
ved denne Fest sit frygtelige Kredsløb,
og ved en brad Død muligen forkorte
det bittre Liv, som i mit Bryst er indlukt:
Men Han, som holder Roeret paa min Fart,
Han styre mine Seil! — Kom, muntre Brødre!

Benvolio.

Rør Trommen!

(de gaae).

Femte Scene.

Sal i Capulets Huus.

Musikantere. Tienere træde ind.

Første Tiener.

Hvor er Bradpande, siden han ikke hielper til med at tage af Bordet? Den Knegt han slikker Tallerkenerne rene, han skurer dem ikke.

Anden Tiener.

Naar den hele gode Levemaade skal ligge i een eller to Mænds Hænder, og det endda uvadskede Hænder, er det en slem Ting.

Første Tiener.

Væk med Bedstefa'er-Stolene: flyt Kredents-Bordet: hav et Die med Sølvtøiet: — Hør du! giem et Stykke Mandeltærte til mig; og vil du ret gisre mig en Tieneste, saa lad Portneren lukke Su-

ſanna Qværnſteen og Malene ind. — Heida! Anton! Bradpande!

Flere Tienere komme ind.

Anden Tiener.

Ja, Kammerat, her ere vi!

Første Tiener.

Man søger efter Jer, spørger om Jer, kalder paa Jer, og længes efter Jer oppe i Storſtuen.

Anden Tiener.

Vi kan ikke være paa een Gang baade her og der! — Friſk op, Gutter! Snoe Jer nu en Stund! og den, ſom lever længſt, tager hele Klatten!

(de trække ſig tilbage).

Capulet og hans Familie træder ind med Gieſter og maſkeerte Perſoner.

Capulet.

Velkommen, ædle Herrer! hver en Dame,
ſom ingen Liigtorn har, til Dands Jer ædſker: —
Ha! ha! Skiøn Jomfruer! hvem af Jer tør
nu ſige nei? Jeg ſværger, hver ſom giør
ſig koſtbar, har en Liigtorn; ikke ſandt?
Velkommen, mine Herrer! Jeg har levet
den Dag jeg gik i Maſke med, og hvidſked'

de ſmukke Piger Ting i Øret, ſom
ret gotted' dem; — det er forbi! forbi! —
Velkommen, ædle Herrer! — Hei! ſpil op!
Plads! Plads! — Smaapiger, op paa Gulvet med
Jer!

(Muſikken og Dandſen begynder).

Fleer' Lys, I Knegte! Ud med Bordene!
ſluk Ilden ud! det bli'er for heedt i Salen. —
Ah, Gut! den Spøg kom dobbelt kiær, uventet! —
Naa, ſæt Jer, ſæt Jer, Farbro'er Capulet;
vi to er over vore Dandſe-Dage:
hvorlænge er det, ſiden I og jeg
i Maſke gik?

Anden Capulet.

For Gud! alt tredive Aar!

Første Capulet.

Hvor Pokker vil I hen? Nei ei ſaa længe:
det var den Gang Lucentio havde Bryllup,
det er til Pintſen fem og tyve Aar,
og da fik vi os ogſaa en Springom.

Anden Capulet.

Nei, Fætter! nei: hans Søn er meget ældre;
hans Søn er tredive Aar.

Første Capulet.

Nei! hør mig til ham!
For to Aar ſiden var hans Søn ei myndig.

Romeo.

Hvo er den Dame, som lykſaliggiør
hiin Ridder med ſin Haand?

En Tiener.

Jeg veed det ei.

Romeo.

O, hendes Straaleglands hvert Lys fortrænger!
Karfunklen i Morindens Øre liig,
paa Nattens Kinder hendes Skiønhed hænger,
for høi for Støv, for Nydelſe for riig!
Som mellem Kragers Flok ſneehvide Due
er hun blandt ſine Søſtre her at ſkue.
Naar Dandſen endes, ſlur jeg did vil gaae,
og ſalig denne Haand i hendes føie.
Ak! elſked' jeg før nu? Forſværg det, Øie!
thi først i Nat jeg ægte Skiønhed ſaae. —

Tybalt.

Det efter Stemmen er en Montague: —
Dreng, hent mit Sværd: — Hvordan tør denne
Uſling
ſig trænge hid, i Narredragt formummet,
for vor høitidelige Feſt at haane?
Nu, ved min hæderkronte Adels-Ær!
ihiel at ſlaae ham er ei meer end Ret!

Første Capulet.

Hvad nu? hvi ſtormer I ſaa vildt, min Frænde?

Tybalt.

Der staaer en Montague, vor Arvefiende;
en Nidding, som er kommen hid til Trods,
at spotte med vor Høitidsfest og os.

Første Capulet.

Er det ung Romeo?

Tybalt.

Ja, den Nidding, Romeo.

Første Capulet.

Naa, styr Jer, Fætter! lad ham gaae med Fred!
See kun hans Væsen! det er mandigt, ædelt!
og det er sandt, Verona stolt ham kalder
en sædelig og velopdragen Yngling:
Ei for al Rigdom inden Stadens Mure
skal her i mit Huus skee ham Overlast:
Derfor vær rolig: lad som I ei seer ham;
det er min Villie: agter du den noget,
da see ei suurt, men bortjag disse Rynker,
som slet sig passe ved en Frydefest.

Tybalt.

De passe sig, hvor slig en Skurk er Gjest:
Jeg taaler ham ei her!

Første Capulet.

Du skal ham taale!
Hvad nu, Dreng? — Du skal taale ham; du skal!
Hvem mon er Herre her, I eller jeg?
I vil ei taale ham? — Gud bedre mig! —

Hvad! I vil vække Spliid blandt mine Gieſter!
og ſpille Hanekylling? Det tør I?

Tybalt.

Det er en Skiændſel!

Første Capulet.

Tie! I er en Dreng!
vildhovedet og gal: — Nei, vil man ſee!
det torde angre Jer; — jeg veed hvad jeg veed.
Altid er I mod Strømmen! — Det er Tiid, jeg —
Ha! godt ſagt, Gutter! — Gaae, I er en Nar;
vær rolig, eller jeg! — Fleer' Lys for Pokker! —
Jeg ſkal nok ſtyre Jer: — Saa! lyſtig, Børn!

Tybalt.

Vel lægger Tvang nu Lænke paa min Vrede;
men ei den ſlukker ud min indre Hede.
Jeg vil gaae bort; men at han hid ſig ſtial,
den Fryd han bøde ſkal med bitter Qval.

(han gaaer).

Romeo (til Julie).

Hvis min ſyndfulde Haand vanhelliger dig,
o Helgen! da vær naadig; lad mig bøde; —
min Læbe, ſom en Pilgrim, bøier ſig,
for med et Kys at ſlette ud min Brøde.

Julie.

I hilſer andagtsfuld i Troens Aand;
ubillig Eders Haand I ſelv miskiender;

thi Pilgrim rører jo ved Helgen-Hænder,
og hellig Vandrers Kys er Haand i Haand.

Romeo.

Har Helgen da, som Pilgrim, Læber ei?

Julie.

Jo, Læber kun for Bøn til Gud at føre.

Romeo.

Lad Læber gjøre da, hvad Hænder gjøre;
o hør mig! eller og fortvivler jeg.

Julie.

Bøn rører Helgen; Helgen ei sig rører.

Romeo.

Ror dig da ei, imens du mig bønhører.

(han kysser hende).

Saa svandt min Synd fra mine Læber hen!

Julie.

Paa mine Læber altsaa mon den være.

Romeo.

Min Synd? O søde Boed! giv mig min Synd igien!

Julie.

I kysser, Pilgrim! efter Kunstens Lære.

Ammen.

Min Frøken, Eders Moder spørger om Jer.

Romeo.

Og hvem er hendes Moder?

Ammen.

Unge Herre!

det er jo vores Frue her i Huset;
en god, forstandig og gudfrygtig Dame:
det Barn, I talte med, det har jeg ammet;
jeg siger Jer — den som kan vinde hende,
har vundet Spil!

Romeo.

Er hun en Capulet? —
O dyre Tidende! mit Liv og Siel
er nu min dødelige Fiendes Gield.

Benvolio.

Det Bedste er forbi; kom, gaae i Tide.

Romeo.

Det frygter jeg: desstørre er min Qvide.

Første Capulet.

Nei, ædle Herrer, bryd ei op saa tidlig;
en liden, simpel Aftensmad staaer rede. —
Naa, skal det være? Vel, hav Tak da alle!
Tak, ædle Herrer! en god rolig Nat! —

Fleer' Fakler hid! — Kom, jeg vil gaae til Sengs.

(til den anden Capulet).

Ei, Farbro'er! det er paa min Ære sildigt!

Jeg vil til Roe.

(Alle gaae undtagen Julie og Ammen).

Julie.

Hør, kiære Amme, hvem er denne Herre?

Amme n.

En Søn og Arving af Tiberio.

Julie.

Og hvem er det, som nu gaaer ud af Salen?

Amme n.

Ei see! det er vist Ynglingen Petruchio.

Julie.

Men hvo er han, som følger næst derpaa,
og som aldeles ikke vilde danbse?

Amme n.

Det veed ei jeg.

Julie.

Saa gaae, spørg om hans Navn:—
Hvis han sit Hierte til en Anden gav,
min Brudeseng da vorde vil min Grav.

Amme n.

Hans Navn er Romeo; en Montague,
eenbaarne Søn af Eders Arvefiende.

Julie.

Til første Elskov første Had blev vendt!
ukiendt for tidlig seet; for sildig kiendt!
O, Undervœrk! hvad Ende mon det spaae,
at jeg min vœrste Fiende elske maa!

Ammen.

Eia! hvad nu?

Julie.

Det var et Vers jeg lœrte
af een jeg dandsed' med.

(der kaldes paa Julie udenfor).

Ammen.

Nu komme vi.
Kom, lad os gaae; nu er jo alt forbi.

(de gaae).

Chorus træder ind.

Nu gammel Kierlighed er lagt paa Straa;
ung Elskov staaer, som Arving ved dens Side;
Hiin, for hvis Skyld han leed slig bitter Qvide,
for Julies Skionheds-Soel plat svinde maa.
Nu elskes Elskeren: i samme Stund
gienstridigt Tryllerie det hulde Par indtager;
sin Fiende elsker han, blot derfor end han kla-

ger,

og Elskovs søde Gift indsuger Hun:
Ansеet for Fiende tør hans Læbe ei
de vante, hulde Elskovs-Eder aande:
Hun brænder høit: men, ak! hvo gaaer til-
haande?
Hvo viser Møen til sin Elsker Vei?
Den blinde Gud! han skiænker dem et Mode,
og drukner beedskken Dval i Saligheder søde!
(gaaer).

Anden Akt.

Første Scene.

En aaben Plads, som støder op til Capulets Have.

Romeo træder ind.

Romeo.

Kan jeg gaae derfra, hvor mit Hierte er?
Vend om, du mørke Jord, og søg din Sæl!

(Han bestiger Havemuren, og springer ned paa den anden Side).

Benvolio og Mercutio træde ind.

Benvolio.

Hei, Romeo! Fætter Romeo!

Mercutio.

Han er klog:
Han, paa min Siel! vist hiem har stiaalen sig,
og ligger nu alt paa sit grønne Øre.

Benvolio.

Han løb herhid, og satte over Muren:
Raab du eengang, min Ven, Mercutio!

Mercutio.

Ja, endnu meer! jeg vil fremmane ham. —
Romeo! Griller! Galmand! Brynde! Elsker!
Stiig frem i Skikkelse blot af et Suk,
tael kun et Elskovs-Vers, og jeg er rolig;
klynk blot et Ak! Riim Lue blot paa Due!
Tael dog et godt Ord til min Gudmo'er Venus,
et haardt til hendes blinde Søn og Arving,
hiin Skytters Konge, han som traf saa snildt,
da Kong Cophetua forelsked' sig
i Tigger-Pigen! — Nei, han hører ikke;
han aander ingen Lyd; han ei sig rører;
Ja! han er død; jeg maa hans Aand besværge. —
Ved Rosalindes klare Øines Stierner,
ved hendes høie Pande, Rosenlæbe,
og trinde Læg, og hvide Marmor-Knæe,
og Himmel-Regionerne derover,
besværger jeg dig: aabenbar dig for os!

Benvolio.

Ifald han hører dig, vil han vist vredes.

Mercutio.

Vist ei! Han vilde vredes, hvis jeg maned'

en Aand af underlig og sær Natur
op i hans Skionnes Kreds, og lod den staae der,
indtil hun tæmmed' den og ned den maned';
det var Fornærmelse: men jeg besværger
i Tugt og Ære: i hans Skionheds Navn
besværger jeg ham blot staae op af Mørket!

Benvolio.

Kom, han har skiult sig mellem disse Træer,
for der ved Nattens vaade Bryst at ligge:
Blind er hans Elskov; Mulm bedst staaer den an.

Mercutio.

Er Elskov blind, sit Maal den ikke træffe kan.
Nu sidder han blandt Rosentræer, og ønsker
blot at hans Skionne var en Rosenknop,
og at han turde plukke den. — God Nat,
min Romeo; — jeg vil tye hiem til Dynen;
i slig kold Feldtseng faaer jeg ingen Sovn:
Kom, skal vi gaae?

Benvolio.

O ja; det er forgieves
at søge efter den, som ei vil findes.

(de gaae).

Anden Scene.

Capulets Have.

Romeo træder ind.

Romeo.

Han leer ad Skrammer, som blev aldrig saa-
ret! —
(Julie lader sig see oppe i sit Vindue).
Men tys! Hvad giennemstraaler Vinduet hist!
Det Østen er, og Julie er Solen! —
Staae op, o favre Sol! og dræb Diana;
at du, skiondt hendes Tempelvogterinde,
er skionnere end hun, det harmer hende.
D, tien ei hende; hun er fuld af Nid;
see hendes Vestalinde-Dragt er gusten,
og bleeg, kun skabt for Daarer; derfor kast den. —
Det er min Elskte! det er min Udvalgte!
D, vidste hun hun var det! —
Hun taler; dog hun siger Intet; — Intet?
Jo, hendes Øie taler, jeg vil svare. —
Jeg er for dristig; ei til mig hun taler:
det skiønneste af Himlens Stiernepar
er bortsendt, og har bedet hendes Øine,
at skinne, til de kom, i deres Baner.
D, vare hendes Øine der, og de
i hendes Ansigt; hendes Kinders Glands

bestiemmed' Stiernerne, som Dagens Lys
en Lampes Skin; fra hendes Die strømmed'
et Straalehav igiennem Luftens Rige,
saa Fugle sang, og meente, det var Morgen.
See, hvor sin Kind hun støtter paa sin Haand!
O, var jeg Handsken blot paa hendes Haand,
saa rørte jeg hiin Kind!

Julie.

Vee mig!

Romeo.

Hun taler! —
Tael atter, Lysets Engel! thi du straaler
i Natten saa høiherlig over mig,
som een af Herrens vingede Cheruber
for Dødeliges himmelvendte Øine,
naar underslagne de tilbage segne,
og stirre paa dens Gang blandt stille Skyer,
mens over Luftens mørke Barm den seiler.

Julie.

O, Romeo! hvi est du Romeo?
afsiig din Fader, og forsværg dit Navn;
vil du ei det, da sværg du est min Elsker,
og jeg ei meer en Capulet vil være!

Romeo (afsides).

Skal jeg vel høre mere? — Skal jeg tale?

Julie.

Det er dit blotte Navn, som er min Fiende; —

Du er dig selv, og ingen Montague.
Ha, hvad er Montague? ei Haand, ei Fod,
ei Arm, ei Ansigt, eller nogen Deel
af Mennesket. O, vælg et andet Navn!
Hvad er et Navn? Den Blomst, vi kalde Rose,
vil lugte lige sødt, hvordan den kaldes.
Saa vil og Romeo, hvordan end han hedte,
hver Dyd besidde: Navnet Dyd ei giver!
O, Romeo! bortkast dit Navn, og for
dit Navn, som ingen Deel er af dig selv,
modtag mig heel.

Romeo.

Jeg tager dig paa Ordet:
kald mig din Elskte, og jeg vil omdøbes:
fra nu af er jeg Romeo ei meer.

Julie.

Hvo est du, som i Natten skiult udspeider
mit Hiertes hemmelige Raad?

Romeo.

Ved Navn
formaaer jeg ei at sige, hvo jeg er:
Mit Navn jeg hader, dyre Helgeninde!
fordi det er din Fiende: havde jeg
det skrevet her, da sønderreev jeg Ordet.

Julie.

Mit Øre drak endnu ei hundred Ord

af denne Læbe, dog jeg kiender Rosten:
er du ei Romeo, en Montague?

Romeo.

Ingen af begge, skiønne Helgeninde!
hvis een af Delene mishager dig.

Julie.

Siig mig, hvorlunde komst du hid, og hvi?
hoi Havemuren er, svær at bestige,
og, hvis du ihukommer, hvo du est,
er Stedet Død, hvis mine Frænder see dig.

Romeo.

Mig bare Elskovs Vinger over Muren;
thi Muur og Væg ei Elskov udelukker;
hvad Elskov kan, tør Elskov dristig prøve;
thi skrække ikke dine Frænder mig.

Julie.

Ifald de see dig, vil de dræbe dig.

Romeo.

Ak, mere Fare er i dine Øine,
end hines Sværd: o, smiler du kun mildt,
da er jeg væbnet imod deres Had.

Julie.

Jeg vilde ei, for alle Verdens Riger,
de saae dig her.

Romeo.

I Nattens Kappe kan jeg skiule mig:
og, elsker du mig ei, da lad dem komme:

Langt heller døe for deres Had, end leve
berøvet Haabet om din Kierlighed!

Julie.

Ved hvis Anviisning fandt du dette Sted?

Romeo.

Ved Elskovs, som først drev mig til at søge;
jeg laante Amor Øine, han mig Raad.
Jeg er ei Søemand: men varst du end fiern som
hiin store Strandbred, fiernest Hav beskyller,
jeg vovede mig did for slig en Skat!

Julie.

Du veedst, at Nattens Slør er paa mit Ansigt;
thi ellers farved Rødme mine Kinder,
for hvad du nu i Nat har hørt mig sige.
O, gierne dvæled' jeg ved Skik og Brug;
jeg fragik gierne — gierne hvad jeg sagde.
Men bort med Pænheds Dusvøb! — Elsker du
mig?
Jeg veed, du siger: Ja; og jeg vil troe dig:
dog, sværger du, maaskee du bliver troeløs;
ved de Forelskedes Meeneed, siger man,
leer Jupiter. O, hulde Romeo!
saafremt du elsker, siig det da oprigtig:
og troer du, jeg blev vunden alt for let,
saa vil jeg lege haard, og spille grusom,
og sige: Nei; hvis du vil beile til mig;
men ellers ei for hele Verdens Riger!

Ja, skiønne Montague! jeg er for sm,
og derfor kanst du troe, jeg var letsindig:
men troe mig, jeg er mere tro end de,
som bedre kan den Kunst at lege fremmed.
Hør mig, jeg vilde ogsaa leget fremmed,
hvis ei du, før jeg saae dig, havde hørt
mit Hiertes Elskovs-Suk: derfor tilgiv mig,
og troe ei denne Kierlighed er Letsind,
som Nattens Mørke saa har bragt for Lyset.

Romeo.

Ved denne hulde Maane sværger jeg,
som strøer med Sølvglands disse Frugttræetop-
pe —

Julie.

O, sværg ved Maanen ei, den er ustadig,
og maanedlig forandrer den sin Skive,
at ei din Elskov og ustadig vorder!

Romeo.

Hvad skal jeg sværge ved?

Julie.

O, sværg ved Intet!
Dog jo! sværg ved dit eget hulde Væsen,
som er det Gudebilled jeg tilbeder,
og jeg vil troe dig.

Romeo.

Hvis mit Hiertes Elskov —

Julie.

Godt! sværg ei! Skiøndt jeg glæder mig i dig,
mig denne Nats Forening dog ei glæder;
den er for rask, for lidt betænkt, for iilsom,
og Lynet altfor liig, som svinder, før
man sige kan: det lyner. — Nu god Nat!
I Sommer-Solen denne Elskovs Knop
som yndigt Blomster tør sig lukke op.
God Nat! god Nat! saa salig Fred og Lyst
boe i dit Hierte, som i dette Bryst!

Romeo.

O, gaaer du fra mig saa utilfredsstillet?

Julie.

Hvad Tilfredsstillelse kanst du forlange?

Romeo.

Din troe Elskovs-Eed for den, jeg svor dig.

Julie.

Jeg gav dig min, før du forlangte den:
dog ønsked' jeg, den stod end til at gives.

Romeo.

Du togst den da igien? Siig, Elskte, hvi?

Julie.

Kun for at være fri, og dig den give.
Dog ønsker jeg jo kun den Ting, jeg eier;
min Ømhed er saa grændseløs som Havet;

min Kierligheb saa dyb; jo meer jeg giver,
jo meer jeg har; thi begge har ei Ende.

(Ammen kalder indenfor).

Jeg hører Larm; Farvel min Elskte nu! —
Strax! Strax! — O, vær mig tro, min Montague!
Tov lidt, saa vil jeg komme strax tilbage!

(hun gaaer).

Romeo.

O salige, salige Nat! jeg frygter for,
da det er Nat, at Alt er kun en Drøm,
for himmelsksød til virkelig at være!

(Julie kommer igien i Vinduet).

Julie.

To Ord, min Romeo, og saa god Nat!
Saafremt din Kierlighed er ærlig sindet,
din Hensigt Ægteskab, da lad mig vide
i Morgen ved et Bud jeg sender dig,
naar, hvor du Vielsen fuldbyrde vil:
Min hele Lykke da jeg lægger for
din Fod, og bliver fast hos dig, min Husbond!

(Ammen kalder paa Julie indenfor).

Julie.

Strax! — Men har du ei godt i Sinde mod mig,
besværger jeg dig —

Ammen (indenfor).

Froken!

Julie.

Strax! — Da heil
ei meer; men overlad mig til min Smerte!

Romeo.

Ved Himlen —!

Julie.

Tusende god Nat!

(hun gaaer).

Romeo.

Med dig
den sidste Glædesstierne slukker sig. —
Som Barn fra Bog gaaer Elsker til sin Pige;
som Barn til Skole, seen han hiem igien mon
snige.

(han gaaer langsomt bort).

(Julie kommer atter i Vinduet).

Julie.

Pst! Pst! O, havde jeg en Jægers Røst,
for denne ædle Falk at lokke til mig!
Men Tvang er hæs, og tør ei tale høit;
jeg skulde ellers sprænge Ekkos Hule,
og hæsere dens luftige Strube giøre
end min, med at gientage Romeos Navn.

Romeo.

Det var min Siel, som kaldte paa mit Navn!
hvor sølvsød toner ei den Elsktes Stemme
i Natten, som den liftigste Musik
for det anspændte Øre!

Julie.

Romeo!

Romeo.

Min Julie!

Julie.

Naar skal jeg sende Bud
i Morgen tidlig til dig?

Romeo.

Klokken Ni.

Julie.

Godt. — Indtil den Tiid er det tyve Aar. —
Nu har jeg glemt, hvorfor jeg kaldte paa dig.

Romeo.

Saa lad mig tøve til du husker det.

Julie.

Saa glemte jeg det, at du skulde tøve,
og husked' blot, hvor sødt dit Selskab er mig.

Romeo.

Saa lad mig tøve, at du evig glemmer,
og glemme selv, at her er ei mit Hiem!

Julie.

Det gryer ad Dag: nu ønsked' jeg du gik,
og dog ei længere end Yndlings-Fuglen
fra Herskerindens Haand; hun slipper den
en Fange lilg i Lænker; derpaa drager
med Silkesnoren atter den tilbage:
saa kierlig-grum misunder hun den Frihed.

Romeo.

O, var jeg slig en Fugl i Julies Haand!

Julie.

Ak, var du det, jeg dræbte dig med Kierlegn! —
God Nat! god Nat! Saa sød er Afskeeds Qval,
at jeg god Nat til Morgen sige skal.

(hun gaaer).

Romeo.

Søvn paa dit Øie! Fred udi dit Bryst!
O, var jeg Søvn og Fred, for saa at hvile! —
Nu jeg om Hielp vil hen til Munken ile,
og dele med ham al min Himmels Lyst!

(gaaer).

Tredie Scene.

Munken Lorenzos Celle.

Lorenzo træder ind med en Kurv.

Lorenzo.

Blaaviet Morgen stolt ad Natten leer,
med gylden Ild er Østens Skye bebræmmet:
Tusmørket Gnisterne af Titans Vognhiul seer,
og tyer, liig natlig Sviregast til Hiemmet:
For Solen nu fremgaaer med Straalers Hær,
og bringer Dag, og styrter Mørkets Rige,
en Kurvfuld maa jeg søge fiern og nær
af Planter giftige som lægerige.
Naturens Moder, Jorden, er dens Grav;
Hvad er dens Grav, er og dens Fosterleie:
Den Liv til Millioner Fostre gav,
som ved dens Bryster finde Die og Pleie.
Ja, mangt et Barn, paa mange Kræfter riig;
hvert riig paa Kraft; dog alle høist ulige:
O, mægtig er den Magt, som skiuler sig
i Urters, Planters og i Stenes Rige!
Saa ringe Ting ei findes paa vor Jord,
som nogen særlig Gavn jo Jorden bringer;
ei heller findes Ting, saa mægtig stor,

at misbrugt jo den skader og mislinger.
Dyd selv bli'er Feil, svet paa uret Sted:
og Tiid og Sted kan adle Feil til Dyder.
I denne liden Markblomst er lagt ned
Forgift, som dræber, Lægedom, som fryder.
Lugt til dens Top: dens Vellugt er dig Lyst:
smag den: og du est stæd i Dødsens Vaade:
saa kiæmper fiendtlig Kraft ubi vort Bryst
saavelsom Plantens, det er: Synd og Naade!
Og hvor den første fast rodfæster sig,
der Dødens Orm snart Blomst og Urt fortærer.

Romeo træder ind.

Romeo.

God Morgen, Fader!

Lorenzo.

Herrens Fred med dig! —
Hvis Røst saa aarle mig slig Hilsen sød beskiær-
rer? —
Søn! Søn! det vidner om et oprørt Sind,
saa aarle sig af Dynen at forføie:
hvor Alder boer, der drager Søvn ei ind,
Sorg holder Nattevagt i Oldings Øie;
men der, hvor Ungdom karsk med sorgfrit Blod

sig strækker ud, der gyldne Sovn regierer.
thi er dit aarle Komme hid mig god,
at nogen indre Striid din Natteroe fortærer;
hvis ei, saa muligt at vor Romeo
i Nat slet ikke var i Seng at finde?

Romeo.

Ja, det er sandt: des sødere var min Roe!

Lorenzo.

Gud bedre mig! var du hos Rosalinde?

Romeo.

Hos Rosalinde? Fromme Fader, nei!
glemt er hiint Navn, og glemt for det at sørge!

Lorenzo.

Du est min gode Søn! — Men dolg da ei —

Romeo.

Nei; jeg vil svare dig, før du igien skal spørge!
I Nat jeg til min Fiendes Høitid kom;
der pludseligen een tilføied' mig en Vunde:
jeg saared' den igien; os Lægedom
kan kun din hellige Lægekunst forunde:
See, fromme Fader! jeg bær' intet Nag;
thi min Begiering og min Fiende baader.

Lorenzo.

Saa skrift da, kiære Søn, med rene Ord din
Sag;
et Gaade-Skriftemaal Afløsning faaer i Gaader.

Romeo.

Med rene Ord: viid da, min hele Siel
har Capulets favre Datter evig vundet:
min heel hun er, som jeg er hendes heel:
Vort Elskovs Baand er fast; end Kirkens ei er
bundet:
Det skal du binde: hvor, hvordan og naar
vi saaes, og elsk'de — det skal jeg fortælle,
naar nu vi gaae: Min Bøn du ei afslaaer:
besegl vor Pagt, før Soel mod Bierge sig mon
hælde!

Lorenzo.

O, hellige Franciskus! hvilke Ord!
Er Rosalinde, hun, din Fryd, din Glæde
saa flux forglemt? — Nu! Ynglings Elskov boer,
forsand! i Hiertet ei: i Diet er dens Sæde.
Jesu Maria! hvilket Taarehav
har paa din blege Kind for Rosalinde rundet!
dog fandt din Elskov ei i det sin Grav,
og nu som Dug for Soel den er forsvundet. —

Endnu er Himlen mørk af dine Suk,
din gamle Jammersang end lyder for mit Øre:
endnu din Kind er vaad af hine Taarers Dug,
du ei engang fik Stunder at aftørre.
Var du dig selv; hvis din hiin Smerte var,
du og hiin Smerte var ikkun for Rosalinde:
og du har skiftet Sind? — Nu Ret Ordqvædet har:

„stærk Mand kan falde; meget meer svag Qvinde!"

Romeo.

Min Ild for Rosalinde dadled' du.

Lorenzo.

Fordi den slog for høit, til langt at række.

Romeo.

Og bød mig slukke den.

Lorenzo.

Men ei for nu
en dobbelt Brand af Asken at opvække.

Romeo.

O, skiend ei Fader! hun som nu mit Hierte har,
hun gav mig sit for mit; det kan ei glippe:
saa giorde aldrig hiin.

Lorenzo.

O, hun blev vaer,

din Elskovs Borg var ikke bygt paa Klippe.
Men kom, du unge Sommerfugl! kom med!
Ja, jeg vil staae dig bi; det Haab mig fryder,
hiin Pagt tør grunde Eders Slægters Fred,
og op af Hadets Mulm snart Venskabs Soel
frembryder!

Romeo.

O, kom! O, lad os ile! jeg har Hast.

Lorenzo.

Gaae langsomt, Søn! Den snubler, som gaaer
fast! —
(de gaae).

Fierde Scene.

Gade.

Benvolio og Mercutio træde ind.

Mercutio.

Hvor Dievelen kan den Romeo være? — Kom han ikke hiem i Nat?

Benvolio.

Ikke til sin Faders: jeg talte med hans Tiener.

Mercutio.

Ah! denne blege, grumme Rosalinde
tilsidst ham piner reent fra Vid og Sands.

Benvolio.

Tybalt, een af den gamle Capulets Frænder, har sendt et Brev hiem i hans Faders Huus.

Mercutio.

Et Feidebrev, saasandt jeg lever!

Benvolio.

Romeo vil give ham Svar!

Mercutio.

Give Svar kan enhver, som kan skrive et Brev.

Benvolio.

Nei; han vil ikke svare Brevskriveren med Blæk; men med Blod!

Mercutio.

Oh! Stakkels Romeo! der er hverken Liv eller Blod i ham mere! Han er giennemstungen af en melkehviid Gluts sorte Die; skudt giennem Øret med en Elskovs-Sang; selve Middelpunkten i hans Hierte er splittet ad af den blinde Jægerdrengs Piil; og han skulde være Mand for at see Tybalt under Øine?

Benvolio.

Nu! hvad er da Ridder Tybalt?

Mercutio.

Ingen Finkeridder, kan jeg sige Jer. O, han

er den boldeste Ceremoniemester ved Ærens Hof! Han fægter, som I synger en Vise, og holder stræng Takt og Tone: pauseer I blot en sextendeel: een, to! det tredie Stød har I i Eders Bryst: Han træffer en Silkeknap lige i Hiertet; det er en Fægtemester paa en Hals; en Riddersmand af det ældste Adelsblod, — som kan opregne Jer alle Tvekamps Regler, og Formaliteter fra først til sidst: — Ah! den guddommelige Passado! den herlige punto reverso! Ah! den —

Benvolio.

Hvad for een?

Mercutio.

Dievelen anamme disse naragtige, læspende, forskruede Narrifasser! Hvilke nye Toner stemme de ikke op! — „Paa min Ære, en overordentlig fortræffelig Klinge! — en overordentlig velskabt Mand! — en overordentlig fortræffelig Skioge!" — Hør eengang, Tip-Oldefader! er det dog ei en Gudsjammer, at vi skulle saaledes oversvømmes med disse udenlandske Spyefluer, disse Modekræmmere, disse pardonnez-mois, som indføre alle disse nye Skikke, uden selv at have Begreeb om, hvad Skik og Skikkelighed er.

Romeo træder ind.

Benvolio.

Her kommer Romeo, her kommer Romeo!

Mercutio.

Som en vindtørret Sild, med ingen Rogn i: — O, hvor hans Kiød seer fiskeagtigt ud! — Nu holder han af de Sange, hvori Petrarcha udgiød sin Qval: Laura er kun en Kokkepige mod hans Skiønne: — For Pokker! hun havde dog en bedre Elsker til at berime sig: Dido en Maskehalle: Cleopatra en Taterkielling: Helena og Hero Skiøger og Laptasker: Thisbe høit en blaaøiet Tos eller saadant noget; men det forslaaer altsammen intet. — Signor Romeo! bon jour! Der har I en franzøsisk Hilsen i Respect af Jeres franzøsiske Viidbuxer! Jo, I førte Jer smukt op i Nat!

Romeo.

God Morgen, mine gode Venner! — Hvorledes førte jeg mig da op?

Mercutio.

I havde Bisselæder i Saalerne: I stial Jer bort fra Gildet.

Romeo.

Forlad mig, gode Mercutio! en saare vigtig

Forretning kaldte mig bort; og i et Tilfælde som mit, tør en Mand vel eengang synde lidt mod Complimenteer-Bogen. —

Mercutio.

Aha! Nødvendigheds Forretning?

Romeo.

Kierligheds Gierning!

Mercutio.

Ha! det kan jeg lide: er det ikke bedre at handle, end evig gaae og fremklynke Elskovs-Sukke? — See, nu er du dig selv igien; nu er du igien den gamle Romeo.

Romeo.

Hvad kommer der i Farvandet?

Ammen og Peter træde ind.

Mercutio.

En Seiler! En Seiler!

Benvolio.

To for een! En Orlogger og en Skude.

Ammen.

Peter!

Peter.

Hvad godt?

Ammen.

Min Vifte, Peter!

Mercutio.

Ja, giv hende den, min gode Peter! til at at skiule hendes Ansigt med: for af de to er Viften den smukkeste.

Ammen.

Guds Fred og god Morgen, de gode Herrer!

Mercutio.

Guds Fred og god Aften, skion Jomfrue!

Ammen.

Er det nu Aftenstid?

Mercutio.

Ja hos Jer: Tidens runkne Finger peger paa Soelnedgang.

Ammen.

Tvi, skamme maae I Jer! Hvad er I for Een?

Romeo.

Een, min gode Kone! Gud har skabt sig selv og andre til Plage.

Ammen.

Det var, min Tro! godt sagt! — Sig selv og andre til Plage? sagde han! — Kan ingen

af de gode Herrer sige mig, hvor jeg skal finde den unge Romeo?

Romeo.

Det kan jeg sige Jer; men den unge Romeo vil være ældre, naar I har fundet ham, end han var, da I begyndte at søge efter ham. Jeg er ellers den yngste af dette Navn.

Ammen.

Er I det, ønskede jeg at tale med Jer under fire Øine.

Benvolio.

Hun vil indbyde ham til et lidet Aftensmaaltid et Sted.

Mercutio.

En Lokkedue! En Lokkedue! Halloho!

Romeo.

Hvad er du paa Spoer efter?

Mercutio.

Ikke en Hare i Leiet! men en — Nok sagt! — Farvel, Romeo! Kommer I siden hiem til Eders Faders? Vi vil spise til Middag der.

Romeo.

Jeg kommer siden.

Mercutio.

Farvel, min gamle Deilige! Farvel, min Allerdeiligste! min Aller=Allerdeiligste!

(Mercutio og Benvolio gaae).

Ammen.

Far I Pokker i Vold! — Men sig mig bare, Herre! hvad var det for en grov Kumpan, som havde Ærmet saa fuldt af Ugelspil=Stræger?

Romeo.

En Herre, min gode Kone! som hører sig selv helst tale, og som har for Skik at sige mere i et Minut, end han kan vedstaae i en Maaned.

Ammen.

Dersom han mukker et Ord mod mig, skal jeg tage ham i Kardusen, om han saa var dobbelt saa stirskaaren som han er, og en Snees saadanne Hansvurster ovenikisbet: og kan ikke jeg, skal jeg nok finde dem, som skal. Den Lumpenægt! Jeg er ingen af hans Toiter; jeg er ingen af hans Ruttebrødre: — og du skal ogsaa staae hos, og see paa at enhver Skurk slaaer sig til Ridder paa mig!

Peter.

Jeg saae ingen slaae sig til Ridder paa Jer; havde jeg seet sligt, kan I troe, min Klinge skulde strax kommet for en Dag; jeg tør trække fra Læder, saa flink som nogen Anden, naar jeg seer min Kands til et ærligt Slagsmaal, og Retten er paa min Side.

Amme n.

Nu, for Gud! jeg har ærgret mig, saa hvert Lem ryster paa mig! Den Lumpenknægt! — Jeg beder Jer, Herre! et Ord i Cenrum: og som jeg sagde Jer, min unge Frøken bød mig opsøge Jer: Hvad hun bød mig sige Jer, vil jeg beholde hos mig selv: men først og fremmest maa jeg sige Jer, at dersom I — saa at sige — skulde lade hende sidde med en lang Næse, saa var det, saa at sige, ret en ugudelig Adfærd af Jer: thi Frøkenen er puur ung, og derfor, hvis I havde to Tunger i een Mund, saa var det en grumme slet Ting at byde en Adelsfrøken, og ret en nedrig Handel.

Romeo.

Gode Amme! anbefal mig til din Frøken: jeg sværger, at —

Ammen.

Nu du milde Gud! Ja, min Troe! skal jeg sige hende det hver Tøddel: Ak! ak! hvor hun vil blive et Stykke glad!

Romeo.

Hvad vil du sige hende, gode Kone? Du hører ikke hvad jeg siger.

Ammen.

Jeg vil sige hende, Herre! at I sværger, at — og det er efter min Forstand just saadan en ægte Cavailleer skal tale.

Romeo.

Beed hende søge Leilighed at komme
til Skrifte henad Aften hos Lorenzo.
Hun skrifter i den fromme Faders Celle,
saa vier han os: See her er for din Umag!

Ammen.

Nei, min Troe! Herre! jeg tager ikke en Skilling.

Romeo.

Snak! I skal tage det.

Ammen.

I sagde, henad Aften: Godt! hun kommer.

Romeo.

Og bliv du staaende bag Kloster-Muren;

min Tiener er strax hos dig, og han flyer dig
et Reeb, indrettet som en Takkelstige,
der til min Glædes stolte, høie Vimpel
mig op i Nattens Lønlighed skal bringe.
Farvel! — Vær troe, og jeg skal lønne dig.
Farvel! — Og anbefal mig til din Frøken.

Amme n.

Naa Gud velsigne dig! — Men hør kun,
Herre!

Romeo.

Hvad har du end at sige, gode Kone?

Amme n.

Er Eders Tiener troe? har man ei sagt:
Ord sagt, og kastet Steen ei meer er i vor Magt.

Romeo.

Forlad dig derpaa: han er troe som Guld!

Amme n.

Nu da, Herre! min Frøken er den sødeste Frøken i Verdens Rige. — Herre Gud! dengang hun endnu var en lille bitte Sladdermund, — O, der er en Ridders mand her i Staden, een ved Navn Paris, som vilde saa gierne giøre sine Hofer grønne hos hende som han vilde leve: men det gode Barn saae ligesaa gierne Lucifer, ja den skinbarlige Lucifer som ham. Jeg tirrer hende somme-

tider lidt, og siger, at Paris er det allersmukkeste Mandfolk; men jeg kan forsikkre Jer, at naar jeg siger dette, bliver hun ligesaa kriidhvid i sit Ansigt som et Klæde. — Begynder ikke Romeo og Rosmarin med eet og samme Bogstav?

Romeo.

Jo, gode Kone; begge med R. Men hvad vil du sige med det?

Ammen.

Aha! nei, nu vil I have mig til bedste? R. R er det Bogstav, man tirrer Hunde med. Nei, jeg veed nok, det begynder med et andet Bogstav; og hun giør de allerrareste Udtydninger over det, over Jer og Rosmarin, saa Hiertet vilde hoppe af Glæde i Jer, naar I hørte dem.

Romeo.

Anbefal mig til din Frøken!

(Romeo gaaer).

Ammen.

Ja, tusinde Gange for een. — Peter!

Peter.

Hvad godt?

Ammen.

Peter! tag min Vifte, og gaae foran.

(de gaae).

Femte Scene.

Capulets Have.

Julie træder ind.

Julie.

Den var nys slagen Ni, da Ammen gik,
og førend halv Ti loved' hun saa vist
at være her. Maaskee hun fandt ham ikke? —
Dog det er ikke saa! — O, hun er lam!
Nei, Elskovs Sendebud bør være Tanken,
som iler snarere end Lysets Straaler,
naar Mulmet fra det dunkle Bierg de drive:
Thi drages Venus' Vogn af Duers Flugt;
thi har lynsnare Amor Englevinger. —
Nu stander Solen paa det største Bierg
af sin Dagsreise, og fra Ni til Tolv er
tre lange Timer, — dog — dog bli'er hun borte!
Hvis Ungdoms varme Blod og Ild hun havde,
da sløi hun med en Fierbolts lette Flugt;
mit Ord slog hende til min Hiertenskiære;
hans hende flux til mig:
Men Alderdommen fast som halvdød er,
dorsk, tung, seendrægtig, og som Blye saa svær!

Amme n og Peter træde ind.

Gud! der hun er! Hvad Budskab, søde Amme?
Traf du ham? — Lad din Tiener gaae tilside!

Amme n.

Bliv du ved Dørren, Peter!

(Peter gaaer).

Julie.

Nu min kiære,
min søde Amme! — Himmel! hvi saa mørk?
Er end dit Budskab sorgfuldt, rygt det muntert;
og er det glad, fordærv ei Glædens Tone,
ved med saa suurt et Ansigt den at spille!

Amme n.

Jeg er saa træt; lad mig blot puste lidt!
Uf! hvor det værker giennem mine Been!
Jeg har rendt fra Herodes til Pilatus.

Julie.

Tag mine Been, men giv mig blot dit Budskab!
O, kiære, kiære Amme! tael dog! — tael!

Amme n.

Ei! hvilken Hast? Kan J ei bie lidt?
Seer J ei, jeg er ganske aandeløs?

Julie.

Du aandeløs? naar du har Aande til
at sige mig, at du est aandeløs!

Undskyldningen, du giør for denne Nølen,
er længer end det Bud, du nøler med.
Siig, er det godt? siig, er det ondt? o, svar
Ja eller Nei! paa Resten vil jeg vente.

Ammen.

Nu da, I har giort et Valg som en lille Tosse; I forstaaer Jer ikke paa at vælge en Mand: — Romeo! Jo det er en smuk een; skiøndt hans Ansigt er smukkere end enhver anden Mands, saa overgaaer dog hans Been alle andre Mænds, og hvad Haanden angaaer, og Foden og hele Skabelonen — saa, skiøndt der er ikke meget at sige om dem — ere de dog uforlignelige: Han er just ikke den levende Complimenteer-Bog; — men jeg indestaaer Jer for, han er saa god som Dagen er lang. — Nu, bliv saaledes ved, Barnlille! og dyrk din Gud! — Hør! har I allerede afspiist?

Julie.

Nei, nei! — Men alt det vidste jeg jo forhen;
hvad siger han om Vielsen? Hvad? Svar dog!

Ammen.

Hu! hvor mit Hoved værker! Nu, min Gud!
det er et Hoved det! det banker i det,
som om det skulde gaae i tusind Stykker!

Nu er det i min Ryg: au! au, min Ryg! —
O, Gud forlade Jer, som ud mig sendte:
jeg fik min Død paa denne Kattejagt!

Julie.

Det gior mig ondt, i Sandhed! du er syg;
men, søde, gode, kiære Amme! siig mig:
hvad har min Elskte sagt?

Ammen.

Han siger, som
en ærlig Riddersmand, en artig, venlig
og smuk, og jeg tør lægge dydig til: —
Hvor mon vel Eders Moder være henne?

Julie.

Min Moder? hvor hun er? Ih! hun er inde:
hvor ellers? Men hvor underligt du svarer!
„han siger som en ærlig Riddersmand: —
„hvor mon vel Eders Moder være henne?"

Ammen.

Naa da, du milde Gud! Er I saa hidsig?
Nei vil man see! det er vel Lindringsplastret
til mine Been: Fra nu af, naar I taler
til Eders Tiener, kan I springe selv!

Julie.

O, hvilken Qval! — Siig, hvad har Romeo
sagt?

Ammen.

Har I Forlov i Dag at gaae til Skrifte?

Julie.

Ja!

Ammen.

Jil da til den fromme Faders Celle,
der er den Herre, som giør Jer til Frue:
Hei! see det skielmske Blod i Kinderne;
strax bli'er de Purpur ved den mindste Nyhed!
Skynd Jer til Klostret: jeg maa hen et Sted
efter en Stige, hvorved Eders Elsker
skal, naar det nattes, klavre op og fange
en Spurv i Reden! — Ja, jeg er kun Lastdyr:
for Jeres Hiertens Fryd jeg slæbe maa:
men Jeres Byrde I i Nat vil faae!
Til Bords gaaer jeg; til Cellen I; afsted!

Julie.

Farvel! Farvel! — Afsted! hoit op til Salighed!

(de gaae).

Siette Scene.

Lorenzos Celle.

Lorenzo og Romeo træde ind.

Lorenzo.

Saa smile Himlen da til denne Pagt,
saa fierne Dag os ei med Nag mon skielde!

Romeo.

O, Amen! Amen! Komme alskens Sorger!
de veie intet mod den Himmelfryd,
som kun et flygtigt Blik af hende skiænker:
Foreen med Herrens Ord blot vore Hænder,
og da lad Elskovs Morder, Døden prøve
sin hele Magt: Nok! hende min at kalde!

Lorenzo.

Slig vild og voldsom Fryd faaer voldsom Udgang,
og døer midt i sin Seir; som Ild og Krudt
fortæres, naar de kysses: sødest Honning
er vammel netop ved sin Lækkerhed,
og trætter Ganén ene ved sin Sødme:
Med Maade elsk; da vil du elske længe:
husk snarest briste strindest spændte Strenge!

Julie træder ind.

Her kommer Julie: — O, saa let en Fod
ei slide vil den lange Tornebane:
Ja, Elskende kan gaae paa Spindelvævet,
som, glimrende i Duggens Perler, leger
med Vaarens Morgenluft — dog gaae de trygt,
og falde ei: saa let er Elskovs Væsen!

Julie.

God Aften, fromme Fader!

Lorenzo.

Romeo

skal takke for os begge, kiære Datter!

Julie.

Mit Ønske gielder ham med, ellers var
hans Tak for meget!

Romeo.

Ak, min Julie!
er Maalet af din Fryd saa overvættes,
som min det er, og veedst du bedre Kunsten
at smykke den, forsød da med din Aande
den Luft, som aander om os her, og lad
den evigrige Tonekunstes Tunge
de hulde Saligheders Drømme tolke,
os dette dyrebare Møde skiænker.

Julie.

Min Siel, saa riig paa Fryd som arm paa Ord,

riig i ſin Skat, til Smykke ikke trænger;
kun Tiggeren beregner hvad han eier;
min Elſkov voxet er til ſlig en Sum,
at jeg ei halvt dens Riigdom kan optælle.

Lorenzo.

Kom! følg mig! vi vil giøre Sagen kort:
Jeg ſeer ei gierne I er' ene ſammen,
før Kirkens hellige Ord har ſignet Elſkovs-Flam-
men!
(de gaae).

Tredie Akt.

Første Scene.

Offentlig Plads.

Mercutio og Benvolio træde ind med en Page og Tienere.

Benvolio.

Kom, min Mercutio! Kom, og lad os gaae;
varm Dagen er, Capulets Slægt er ude,
og mødes vi, undgaae vi ei et Slagsmaal;
thi nu i denne hede Aarstids Dage
det gale Blod til Hovedet let stiger.

Mercutio.

Du est fast som een af de Karle, der, naar han triner ind over Dørtærskelen i et Værtshuus, flux slaaer Klingen i Disken, og siger: „Gud lade mig ei komme til at have dig nødig!" og naar det andet Glas begynder at virke, trækker den

mod Kielbersvenden, hvor du i Grunden slet ikke havde den nodig. —

Benvolio.

Er jeg som een af de Karle?

Mercutio.

Ja vist! ja vist! du er saa vildhovedet en Kompan, som nogen i hele Velskland; ligesaa flux opægget til Vrede, som vreed, naar du opægges!

Benvolio.

Og hvad mere?

Mercutio.

Dersom der gaves to saadanne som du, gaves der om foie Tiid slet ingen; thi den ene vilde giøre Kaal paa den anden. Du! Du ypper jo Kiv med en Mand, fordi han har eet Haar flere eller eet Haar færre i sit Skiæg end du. Du ypper Kiv med en Mand, fordi han knækker Nødder, og du har ingen anden Grund i Verden, end den, at du har nøddebrune Øine; hvilket Øie, sligt et Øie undtagen, kunde her opdage Grund til Striid? Dit Hoved er saa fuldt af Spliid og Striid, som et Æg af Blomme og Hviide; og dog er dit Hoved mangen god Gang bleven slaaet som en Røræg for din Spliidagtighed. Du har klamredes med en Mand, naar han har hostet paa Gaden, fordi

han har vækket din Hund, som har ligget og sovet i Solen. Bankede du ikke en Skrædder, fordi han havde taget sin nye Bams paa før Paaskedag? Og en anden, fordi han havde hundet sine nye Skoe med gamle Baand? Og du, du vil prædike for mig om at yppe Klammerie?

Benvolio.

Var jeg saa gridsk paa Klammerie som du, laae jeg i sorten Muld inden Qvælden.

Tybalt og flere træde ind.

Men — ved mit kivagtige Hoved! — komme ikke der Capuletterne?

Mercutio.

Ved det jeg træder paa! jeg ændser det lidet!

Tybalt (til sit Følge).

Følg efter mig; thi jeg vil tale til dem. —
Eet Ord med een af Jer, I gode Herrer!

Mercutio.

Og kun eet Ord med een af os? Lad det ikke gaae saaledes allene; lad et Ord og et Slag følges ad!

Tybalt.

I skal finde mig flink nok til dette, Herre! hvis I vil give mig Anledning.

Mercutio.

Kunde I ikke tage en Smule Anledning, uden at man gav Jer den?

Tybalt.

Mercutio! Du slaaer paa samme Strenge, som Romeo!

Mercutio.

Slaaer paa samme Strenge? Hvad! gior du os til Spillemænd? Hør, hvis du gior os til Spillemænd, saa lav dig til ikke at høre andet end skiærende Toner: her er min Fiolbue; her er den Svend, I skal dandse Springedands efter! — Guds Død! Sligt tør I sige mig!

Benvolio.

Vi tale her paa aaben Torv og Gade:
forføi Jer enten til et eensomt Sted,
eller tael koldt om Eders Striid: hvis ikke,
da gaaer: Folk staaer og gloer og gaber paa os!

Mercutio.

Ei! lad Folk gloe! dertil fik Folk jo Øine!
Jeg viger ei et Skridt for Nogen; jeg!

Romeo træder ind.

Tybalt.

Godt! gaae med Gud! her kommer Mand for mig!

Mercutio.

Ja! I er, paa min Siel! ei Mand for ham:
prøv kun en Dyst med ham, høibaarne Junker!
og I skal see, at han er Mand for Jer!

Tybalt.

Romeo! mit Had til dig har ikke Raad til
en bedre Hilsen, end: „Du est en Skurk!"

Romeo.

Tybalt! den Grund, jeg har til Venskab for dig,
formilder stærkt det Vredes Svar, som hører
til slig en Hilsen: — Jeg er ingen Skurk: —
Derfor Farvel! Jeg seer du mig ei kiender!

Tybalt.

Dreng! det formilder ei den Krænkelse,
du har forvoldt mig: thi vend om, og træk!

Romeo.

Jeg siger dig: jeg har dig aldrig krænket,
men elsker dig langt meer, end du kan ahne,
før Grunden til min Kierlighed du kiender:
Nu, gode Capulet, — hvilket Navn jeg holder
i høi Priis som mit eget — vær nu rolig!

Mercutio.

O, feige, æreløse Ydmyghed!
A la stoccata! Det er kort Proces!

(trækker Sværd).

Du Rottefænger, Tybalt! op til Dandsen!

Tybalt.

Hvad vil du mig?

Mercutio.

Tag Eeres Skire ved Ørene, og træk den ud af sin Balg! Rap Jer, eller min Kal suse om Eeres Øren med Balg og alt paa.

Tybalt (trækker).

Kom! Jeg er Mand for Jer!

Romeo.

Kiære Mercutio, stik din Kaarde ind!

Mercutio.

Kom, Junker! kom og viis mig Eeres Kunster!

(de fægte).

Romeo.

Benvolio, træk!

Hug mellem deres Klinger: — Skammer Jer,

I Riddersmænd! og lader af at rase; —

Tybalt — Mercutio — Prindsen har forbuden

udtrykkeligen al slig Oprørsfærd

udi Veronas Gader: — Tybalt! Holdt; —

Min Ven Mercutio! —

(Tybalt med sit Partie gaaer).

Mercutio.

Jeg er saaret; —

Gid Pest maa ramme begge Eeres Huse!

Jo! jeg har min Bekomst: — Gik han af Legen med hele Øren?

Benvolio.

Er du saaret? Hvad!

Mercutio.

Ja — ja, en Rift, en Rift; alt Nok for Pokker! —

Hvor er min Page? — Knægt! gesvindt en Læge!

Romeo.

Fridsk Mod, Mand, Saaret kan ikke være betydeligt.

Mercutio.

Nei, det er ikke saa dybt som en Brønd, heller ikke saa breedt som en Kirkedør: men det slaaer til, og jeg behøver det ikke større: — Kom og spørg efter mig i Morgen, og I skal see, hvilken gravitætisk Mand jeg da er. — Jeg kan sige Jer, jeg har spiist det Salt, jeg skal spise i denne Verden! — Gid Djevelen havde begge Jeres Huse! — Død og al Ulykke! en Hund, en Rotte, en Muus, en Kat skal kradse en Mand ihiel! En Storskryder, en Skurk, en Uselryg, som fægter efter Regnebogen! — Hvi, Satan! gik I imellem os? Jeg blev saaret under Jeres Arm.

Romeo.

Jeg meente alting godt!

Mercutio.

Hielp mig i Huus,
Benvolio! thi jeg beſvimer faſt. —
Gid Peſt maa ramme begge Feres Huſe!
Mig har de lavet Ormefode af:
Jeg har hvad jeg har nødig; og det vel maalt: —
Fordomte Huſe!

(Benvolio gaaer med Mercutio).

Romeo.

Denne ædle Ridder,
Vor Fyrſtes Blodsforvandte, og min Ven,
fik her ſit Baneſaar, for min Skyld ene!
Mit gode Navn har Tybalts Skieldsord ſkiændet;
Tybalts, ſom for en Time blev min Frænde: —
O, ſøde Julie!
Din Skiønhed har omſkabt mig til en Qvinde,
og blødgiort Modets Staal udi mit Bryſt!

Benvolio kommer tilbage.

Benvolio.

O, Romeo! vor brave Ven er heden:
den ædle Aand ſvang ſig i høien Skye;
for tidlig, ſtolt den ſkuer ned paa Stovet.

Romeo.

Sort Uheldś Dag frembrød; og Intet den afvender:
den Smerten har begyndt; først fierne Dag den ender!

Tybalt kommer tilbage.

Benvolio.

Her kommer Tybalt rasende tilbage.

Romeo.

I Live! seirstolt! Han som slog min Ven!
flye milde Skaansel bort paa Luftens Vinger!
ildøiet Raserie! styr du min Haand! —
Nu, Tybalt! drik igien den Skurk i dig,
du gavst mig; thi Mercutios Siel er kun
et lidet Stræk over vore Isser,
og venter hart paa din til Reisebroder!
Du eller jeg! hvis ei, da begge med ham!

Tybalt.

Du usle Dreng! Staldbroder til ham her;
vær det og hisset!

Romeo.

Her er Voldgiftsmanden!
(de fægte, Tybalt falder).

Benvolio.

Flye, Romeo! Flye!

Alt Folket ſtimler hid, og dræbt er Tybalt: —
Staae ei forfærdet her; — ſaafremt du gribes,
er Død din Dom: — Afſted! — Flye! — Flye
din Død! —

Romeo.

Ak! Jeg er Lykkens Nar!

Benvolio.

Flye! eller bliv og bød!
(Romeo gaaer).

En ſtor Deel Borgere o. ſ. v. ſtime ind.

Førſte Borger.

Hvor flygted' han, ſom ſlog Mercutio?
den Morder Tybalt, ſiig hvor flygted' han?

Benvolio.

Der ligger Tybalt!

Førſte Borger.

Følg mig ſtrax paa Stand!
Jeg byder dig i Prindſens Navn: adlyd!

Prindſen træder ind med Følge, tilligemed Montague, Capulet, deres Huſtruer og Andre.

Prindſen.

Hvo har formaſtet ſig, og Borgerſpliid forny'd?

Benvolio.

O, ædle Prinds! jeg kan dig alt forkynde:

jeg saae den fæle Striid at ende som begynde.
Her ligger den dræbt af ung Romeo,
som slog din Frænde og din Ven, Mercutio.

Frue Capulet.

Tybalt! — min Broders Barn! — Min Fræn-
de god! —
O, Sorgens Syn! — ak, see det dyre Adels-
blod
af Heltens Bryst! — Prinds! Retfærd elsker du:
betal da os vort Blod med Blod af Monta-
gue! —
O, hulde Frænde!

Prindsen.

Hvo ypped' Kiv? Benvolio, sig Sanden!

Benvolio.

Tybalt, hvem Romeo slog, var ene Ophavs-
manden;
Romeo gav ham mange gode Ord;
bad ham betænke først, hvor liden Grund
her var til Trætte, foreholdt ham dernæst
og Eders høie Mishag: — dog alt dette,
fremsagt med blide Toner, roligt Blik,
og ydmyg Bøining, mægted' ei at kiøbe
en Fred af Tybalts vildt oprørte Harme:

thi døv for Fred han vendte flux en Dyst
med skarpen Od imod Mercutios Bryst;
som lige heftig vender Staal mod Staal,
og heltemæssig stolt med een Haand støder
den kolde Død fra sig, og med den anden
mod Tybalt atter sender den, som atter
kunstfærdig did den slænger hvor den kom fra:
Høit raaber Romeo: „holdt! Venner! skilles!"
og endnu hurtigere end hans Tunge
hans flinke Arm slaaer begges Mordstaal ned,
og styrter mellem dem: da traf et Feilstød
af Tybalt under Romeos Arm Mercutios
det stolte Hierte: saa tog Tybalt Flugten,
men kom tilbage strax til Romeo,
hvis Hevntørst først i denne Stund blev optændt,
og sammen foere de som Lyn; thi før jeg
fik trukket for at skille dem, var alt
den stoute Tybalt dræbt: Nu Romeo fly'de:
til Vandt at Alt er sandt, tør jeg mit Hoved
byde.

Frue Capulet.

Du est en Blodsforvandt af Montague:
partisk dig Venskab gior, thi løist du nu:
Vel Snese fægtede i hiin Ulykkens Kiv,

og alle kunde de dog myrde kun eet Liv: —
Prinds! jeg anraaber dig: du Ret os give:
den Mand, som Tybalt slog, ei blive maa i
Live!

Prindsen.

Romeos Sværd var hans: hans var Mercutii
Død:
Hvo skal nu bøde for hans dyre Blod, som flød?

Montague.

Ei Romeo, Prinds! han var Mercutios Ven;
tag blot, hvad Lovens Sværd jo alt var givet
hen,
tag Tybalts Liv!

Prindsen.

For han slig Daad begik,
forvises han vort Land fra dette Øieblik:
Min Deel af Sorg i Eders Kiv jeg fandt;
mit Fyrsteblod nys her som Offer for den randt;
men jeg vil straffe Jer med saa svar Bod,
at evig I med mig begræde skal hans Blod:
Nu er mit Hierte lukt for Mildhed og for Naade:
Ei Bønner eller Graad skal Jer fra nu af baade,
thi spar dem! — Romeo skal flye paa Stand;
for, findes han, da er han Dødens Mand.

Bær Liget bort: og mærk paa mine Ord:
Den, som benaader Drab, selv skyldig bli'r i
Mord!

(alle gaae).

Anden Scene.

Et Værelse i Capulets Huus.

Julie træder ind.

Julie.

Saa iler, iler da, I Flammeheste,
til Phœbi Borg! hvis Phaeton var Kudsk,
han flux Jer pidsked' til det dybe Westen,
og Mulmet kom. — Drag dit Gardin tæt sam-
men,
o Nat, du Kierligheds Beskytterinde!
at Lureren maa blune, medens Romeo,
ufeet, uomtalt iler til min Favn. —
Ved Kierligheds Mysterier behøve
de Elskende kun egen Skionheds Lys:
og dersom Kierlighed er blind, da enes
den bedst med Nat. — Kom, kom, du hulde
Nat,
alvorlige Matrone, klædt i Sort!

Lær mig det Spil forlisende at vinde,
hvor Jomfrue-Krands mod Modernavn udsættes!
Skiul med dit sorte Slør det vilde Blod,
som blusser i min Kind, til blyen Elskov
faaer Mod, og anseer vildest Ruus for Uskyld!
Kom, Nat! — Kom, Romeo! du Dag i Natten!
thi du paa Nattens Vinger ligge vil
sneehvidere end Snee paa Ravnens Ryg! —
Kom, blide Nat! Kom, elskovsfulde Nat,
giv mig min Romeo; og naar han skal døe,
da tag ham, deel ham ud i Stierner smaa,
saa vil han Himlen saa forherlige,
at Verden vil forelske sig i Natten,
og meer ei hylde Solens Flitterglands! —
Ak! jeg har kiøbt en Elskovs-Bolig; men
end ei besøgt den; og skiøndt jeg er solgt,
jeg ei afhændet er! Ja, denne Dag
er kiedelig, liig Natten før en Fest
for utaalmodigt Barn, som nyt Pynt fik,
og tør ei bære det. — O, der er Ammen!

Amme n træder ind med en Reebstige.

Hun bringer Tidender, og i hver Rost,
som nævner Romeos Navn, er Himles Vel-
klang. —

Hvad Nyt? Hvad har du der? — Ah, Strikke-
stigen,
som Romeo bød dig hente?

Ammen (kaster den paa Gulvet).

Ja — ja — Stigen!

Julie.

Vee mig! hvad Nyt? Du vrider dine Hænder!

Ammen.

O, Herren vær os naadig! Han er død!
Vi er' fortabte! Alting er fortabt!
O, vee os! han er myrdet! Han er død!

Julie.

Kan Himlen være saa misundelig?

Ammen.

Nei, Himlen ei; men Romeo: — o, Romeo!
Hvo skulde have troet det? — Romeo!

Julie.

Hvo est du, onde Aand, som saa mig martrer?
ei brøler fortest Helved' i slig Qval.
Har Romeo dræbt sig selv? Siig ja; dit Ja
vil døde sikkrere end Drage-Edder:
hvis han er dræbt, siig ja: hvis ei, siig nei:
siig nei; da er jeg frelst; siig ja, da knuses jeg!

Ammen.

Jeg Vunden saae; for mine Øine laae den.
Gud frie mig! — her — her paa hans kiække
Bryst:

et ynkeligt, et blodbeſtænket Liig;
bleegt, bleegt ſom Aſke, overſmurt med Blod,
med levret Blod; — jeg daanede ved Synet.

Julie.

O, briſt mit Hierte! — Alt berøvet, briſt!
I Fængel, mine Øine! ſeer ei meer
til Frihed op! Støv! vend til Støv igien!
Stands, ſtands, o Pulsſlag! her, og lad mit Liig,
o Romeo, ved din Side lægge ſig!

Ammen.

O, Tybalt! Tybalt! du min bedſte Ven!
O, ædle Tybalt, tappre Riddersmand!
Vee mig, jeg ſaae den Dag, jeg ſaae dit Liig!

Julie.

Ha! hvilken Stormvind blæſer ſaadan mod mig?
Er Romeo myrdet? og er Tybalt død?
min elſkte Frænde, min høitelſkte Huusbond? —
Blæs Dommedag da ind, o, Skræks-Baſune!
thi hvo har Liv, naar diſſe Tvende døde?

Ammen.

Tybalt er dræbt, og Romeo forviiſt;
hans Morder, Romeo, er landsforviiſt.

Julie.

O, Gud! — Flød Tybalts Blod for Romeos Haand?

Ammen.

Ja, ja det flød! O, vee os! ja det flød!

Julie.

O, Slange-Hierte under Blomster-Maske!
Naar boede Dragen i slig yndig Hule?
Blodterstige Skionhed! Englelige Dievel!
Rovfugl i Dueskikkelse, og Ulv
i Faareklæder! du forvorpne Udskud,
i Guders Straaler klædt! just modsat det
du synes! en til Helved nedstødt Helgen!
et hæderligt Uhyre! — O, Natur!
hvad havde du i Helvede at giøre,
da du indforte denne Dievels-Aand
i dette favre Legems Paradiis?
Saaes før en Bog, saa fuld af slette Ting,
saa skiønt indbunden? — O, hvi boer dog Sviig
i slig en Herreborg?

Ammen.

Der er ei Troskab,
ei Ærlighed hos Mænd; hver er Meeneeder,
sviigagtig, falsk, og fuld af Hyklerie. —
Ah! — hvor er Peter? — giv mig aqua
vitæ! —
Den Angst, den Jammer giør mig gammel. —
Skiændsel
skal ramme Romeo!

Julie.

Din Tunge visne
for disse Ord! Han fødtes ei til-Skiændsel;
den blues ved at sidde paa hans Pande,
hiin Throne, hvor man Æren kunde krone
til Eneherskerinde over Verden! —
Hvor var jeg gruesom, at jeg skieldte ham!

Amme n.

I taler vel om Eders Frændes Morder?

Julie.

Skal jeg da tale ilde om min Huusbond?
Du Arme! Ak, hvo vil dit Navn vel skaane,
naar paa vor Bryllupsdag jeg det hudfletter? —
Men hvorfor, Grumme! dræbte du min Frænde? —
Du, grumme Frænde! vilde dræbt min Huus-
bond: —
— Vend om til Eders Væld, forleedte Taarer!
I skylde Sorgen hver af disse Draaber,
som J. forvildede, til Glæden offre!
Min Mand i Live er, hvem Tybalt vilde dræbt;
Tybalt er død, som vilde dræbt min Mand:
Alt dette er jo Trøst: hvi græder jeg da?
Dog — værre Ord — end Tybalts Død jeg hørte,
de dræbte mig: Ak! kan jeg dem ei glemme?
Nei! Nei! de tynge svart paa min Erindring,
som Synder paa en dømt Misdæders Siel:
Tybalt er død, og Romeo forviist;

det Ord: forviist, det ene Ord — forviist,
har dræbt ti tusind Tybalts. — Tybalts Død
var Sorg nok, hvis det havde endt der; eller
hvis Smerter glæder sig ved Følgeskab,
og Haand i Haand med Smerter ville gaae,
hvi kom ei paa det Bud: Tybalt er død,
„Din Fader, Moder, begge ere døde,"
da havde ei saa høit min Klage lydet!
Men dette Baghold efter Tybalts Død:
„forviist er Romeo," — det ene Ord
har Fader, Moder, Tybalt, Romeo, Julie
og alle — alle dræbt: — Forviist er Ro-
meo! —
Ei Ende, Grændse, Maal og Maade er
i det Ords Død — og Ord maae tie her! —
Min Fader — Moder — hvor kan jeg dem finde?

Ammen.

Ved Tybalts Liig, hvor deres Graad mon rinde.
Vil I gaae til dem? Jeg vil ledе Jer.

Julie.

Lad i den Slagnes Saar dem Taarer gyde;
for Romeos Forviisning mine flyde.
Tag denne Stige: — Arme! ogsaa du
forladt og herreløs, som jeg, er nu!
Du skulde op til dette Bryst ham baaret;
nu jeg som Brud har Enkesløret kaaret.

Kom! Kom! — Jeg vil i Brudeseng! Ha,
gaae! —
Til Dødens Favn, ei Romeos, jeg maa!

Ammen.

Gaae ind! jeg vil opsøge Eders Brudgom
til Eders Trøst: — Jeg veed nok hvor han stikker.
I Nat skal Romeo besøge Jer:
Jeg i Lorenzos Celle ham vil finde.

Julie.

O, bring ham denne Ring fra hans Mandinde,
og kald ham saa til sidste Afskeed her!

(de gaae).

Tredie Scene.

Lorenzos Celle.

Lorenzo og Romeo træde ind.

Lorenzo.

Kom, Romeo! kom frem, du Frygtens Søn!
Ulykken har forelsket sig i dig,
og du est viet til Gienvordigheden.

Romeo.

Hvad Budskab, Fader? hvad er Prindsens Dom?
Hvad Sorg mon nu vel banker paa min Dør,
som ei jeg kiender alt?

Lorenzo.

For villig lukker

du op, min Søn! for disse sure Giester.

Jeg bringer Tidende om Prindsens Dom.

Romeo.

Er Prindsens Dom vel mindre end min Dods-

dom?

Lorenzo.

En mildere undslap hans Naades Læber:

kun Legemets Forviisning, ei dets Død.

Romeo.

Forviisning? — Ha! — Vær naadig dog! —

Siig — Død!

Forviisning har langt større Rædsel i

sit Blik end Døden: — siig dog ei: — Forviis-

ning!

Lorenzo.

Min Søn, du er forviist her fra Verona:

Vær taalig: Verdens Kreds er viid og stor.

Romeo.

Der er ei Verden uden for Verona;

men Skiersild, Piinsler, selve Helvede.

Herfra forviist, er jeg forviist fra Verden;

Forviisning udfra Verden hedder Død: —

du Døden gavst det falske Navn: Forviisning:

Hør! Naar du kalder Død Forviisning, hugger
du af mit Hoved med en gylden Øxe,
og smiler ad det Slag, som dræber mig.

Lorenzo.

O, Dodssynd! vilde Utaknemlighed!
Vor Lov afsiger Dødsdom for din Brøde,
men Prindsens Naade gik imellem Loven
og dig; bortstødte Loven, og forandred'
den sorte Dødsdom til en blot Forviisning:
Det er hvi Naade, og du seer den ei!

Romeo.

Det Marter er, ei Naade: her er Himlen,
hvor Julie aander; og hver Kat, hver Hund,
hver liden Muus, hver ringeagtet Skabning
er her i Himlen, og maa hende skue; —
men Romeo maa ei. Meer Værdighed,
meer Ære, mere Elskovs-Fryd tilfalder
selv mindste Myg end Romeo: den rører
min Julies Haand — o! det sneehvide Kunst-
værk!
Udødeliges Salighed den stiæler
fra hendes Læber, der bestandig rødme,
og troe, som Vestalinder blye, det Synd,
at Overlæbe Underlæbe kysser;
men Romeo maa ei; forviist er han;

selv Myg tør vove det, som han maa flye fra;
frie Væs'ner ere de; jeg er forviist.
Siig da igien: Forviisning er ei Død!
Hør! havde du ei Gift, ei sleben Kniv,
ei noget — selv det ringeste — Dødsverktøi,
at slaae mig med, undtagen den Forviisning?
Forviisning? — Munk! selv Helvedes Fordømte
udhyle ei det Ord Fordømmelse
i større Qval, end jeg det Ord: Forviisning!
Hvor har du Hierte til — du Guds Ords Lærer,
du Skriftefader, du en Syndsforlader,
du min tro Ven! hvor har du Hierte til
mig at radbrække med det Ord: Forviisning?

Lorenzo.

Kleinmodige Daare! hør dog blot et Ord!

Romeo.

O, du vil atter tale om Forviisning!

Lorenzo.

Jeg gi'er dig Skiold og Værge mod hiint Ord:
hiin søde Melk i Modgang — Viisdomslæren,
som dig husvaler, skiøndt du est forviist.

Romeo.

Igien: forviist? Bort! Bort med Viisdoms-
læren;
med mindre den en Julie kan skabe,

en Stad forflytte, Fyrstedom gienkalde,
da duer den ei, den hielper ei; tie stille!

Lorenzo.

O, altsaa seer jeg, gal Mand har ei Øren.

Romeo.

Naturligviis, da viis Mand har ei Øine.

Lorenzo.

Lad mig blot tale med dig om din Stilling.

Romeo.

Du kan ei tale om hvad ei du føler.
Varst du saa ung som jeg, og Julie din;
gift for en Time siden; Tybalt slaget,
som jeg forelsket, og som jeg forjaget,
da kunde du først tale; da afreevst du
dit Haar, og faldt til Jorden nu som jeg,
og Maalet tog af en ukastet Grav!

Lorenzo.

Staae op; man banker: kiære Romeo, skiul dig!

(der bankes).

Romeo.

Nei; nei! med mindre mine Hiertesuk
liig Taage skiuler mig for Speider-Øine.

(der bankes).

Lorenzo.

Hør, hvor man hamrer paa! — Hvem der? —
Staae op!
Man griber dig: — Tøv lidt: — staae op dog
Romeo!
(der bankes).
Løb til min Læsestue: — strax! — Min Gud!
Hvi saa halstarrig dog! — Ja: ja, jeg kommer!
(der bankes).
Hvem hamrer saadan paa? Fra hvem er I?
Hvad godt?

Ammen (udenfor).

Luk op, saa skal jeg sige Jer det:
Jeg er fra Julie.

Lorenzo.

Saa vær velkommen!

Ammen træder ind.

Ammen.

O, fromme Fader! siig mig, fromme Fader!
hvor er min Frøkens Elskte, hvor er Romeo?

Lorenzo.

Paa Gulvet der, af sine Taarer drukken.

Ammen.

Ak, saadan gaaer det netop og min Frøken;
just netop saa!

Lorenzo.

O, Sorgens Sympathie!

O, Smertens Liighed!

Amme n.

Saadan just hun ligger,

veeklager, græder: græder og veeklager: —

Staae op: Staae op: staae, hvis I er en Mand:

For Julies Skyld, for hendes Skyld staae op:

Hvem bugner saadan under Sorgens Byrde?

Romeo.

Hør, gode Amme!

Amme n.

Ak, ak, unge Herre!

Hvad skal man sige? — Døden ender Alting!

Romeo.

Du nævned' Julie? Hvor gaaer det hende?

Anseer hun mig ei for en gammel Morder,

nu da jeg har vor Glædes Barndom plettet

med hendes Blodsforvandtes Hierteblod?

Hvor er hun? hvordan lider hun? hvad siger

den Elskelige til vor Elskovs Qvide?

Amme n.

Hun siger intet: ak, hun græder stedse:

Hun kaster sig paa Sengen; farer op,

og raaber Tybalt: skriger saa paa Romeo,
og segner saa igien.

Romeo.

Som dette Navn,
skudt af Kartovens Ildsvælg, myrded' hend;
som dette Navns fordærvelige Haand
nys myrded' hendes Frænde. — Siig, Munk!
siig:
i hvilken skiændig Deel af dette Beenrad
mit Navn mon boe? Siig frem, at jeg kan
hærge
den mig forhadte Bolig!

(drager sit Sværd).

Lorenzo.

Hold tilbage
din Haand, du Rasende! Est du en Mand?
Din Skikkelse forkynder, at du est det;
din Graad er Qvindegraad; din vilde Hu
fast om et Rovdyrs hede Blodtørst vidner.
Udartede Qvinde, iført Mandens Maske;
vanartede Bloddyr, iført begges Masker!
Du skrækker mig! Ja, ved min hellige Orden!
Jeg troede dit Gemyt meer fast og ædelt. —
Du dræbte Tybalt? Vil du selv dig dræbe,
og dræbe hende, som i dig kun lever,

ved Morderhaand at lægge paa dig selv?
Hvi bander du din Fødsel, Jord og Himmel?
Jord, Himmel, Fødsel, alle trende mødes
i dig, og dem vil du med eet forskiertse?
Skam dig! din Skabning, Elskov, Viid du
skiænder;
thi liig en Gnier svømmer du i Riigdom,
men bruger intet til det sande Brug,
som var at pryde Skabning, Viid og Elskov.
Din ædle Skabning kun et Billed er
af Vox, naar den fra Mandens Kraft udskeier:
din dyre Elskovs-Eed kun Meeneed, naar
du dræber den, du tilsvorst Liv og Glæde:
Dit Viid, hiint Ziir for Skabning og for Elskov,
(alt for udartet til at tiene dem)
liig Krudt i en usvet Krigsmands Krudthorn,
antændes ved din egen Daarlighed,
og knuust du ligger med dit eget Bærn.
Eya! Fridsk Mod, Mand! Fridsk! Din Julie
lever;
den Hulde, for hvis Skyld du her laae død;
det er et Held: Tybalt dig vilde dræbe,
du dræbte Tybalt: det er atter Held:
Den Lov, som bød din Død, blev din Veninde,
og raaber blot: forviist! see nok eet Held:

En Byrde af Velsignelser vi lægge
paa dine Skuldre, og Lyksalighed
i bedste Høitidssmykke beiler til dig;
men liig en vranten, let optugtet Pige
du til din Elskov og dit Held seer suurt.
O, vogt dig, vogt dig, kiære Søn; thi de
som giøre sligt, døe gierne Jammersdød!
Til til din Elskte, saa som aftalt var,
stiig op i hendes Kammer; trøst den Hulde:
Men hør, tøv ei til Vagter stilles ud:
thi saa kan du til Mantua ei komme,
hvor du skal boe, til Leilighed os gives
at aabenbare Eders Ægtepagt,
forsone Eders Venner, bede Prindsen
om Naade, og faae dig tilbagekaldet
med hundred' tusind' Gange mere Fryd,
end du med Sorger nu gikst bort herfra. —
Gaae, Amme! hils din Froken; bed hun driver
al Husets Folk til Sengs, hvorhen vel og
den svare Sorg dem bringer til at stunde:
Snart Romeo kommer!

Amme n.

Naa, milde Gud! jeg kunde have staaet
den hele Nat og hørt paa Eders Viisdom:
O, hvad dog Lærdom er en kostbar Skat! —

Nu, ædle Herrer! vil jeg haste hiem,
og melde Frøken Julie, I kommer.

Romeo.

Gior det, og beed den Hulde tænke paa
at holde mig en Straffeprædiken!

Ammen.

Her er en Ring, hun bød mig give Jer:
Afsted og skynd Jer; thi det bliver sildigt!

(Ammen gaaer).

Romeo.

O, hvor min Siel er nu paa ny oplivet!

Lorenzo.

Gaae da; god Nat! — Herpaa beroer din
Skiebne:
Reis enten førend Vagter stilles ud;
hvis ei, da reis forklædt, naar Dagen gryer:
Forbliv i Mantua; jeg Eders Tiener
opsøge vil: han skal fra Tiid til anden
tilmelde Jer alt Godt, som her mon hænde: —
Giv mig din Haand; det stunder fast til Nat. —
Drag hen i Fred! Gud være med dig, Søn!

Romeo.

O! kaldtes jeg ei op til Guders Lyst,
var det mig Qval at skilles fra dit Bryst: —
Farvel!

(de gaae).

Fierde Scene.

Værelse i Capulets Huus.

Capulet, Frue Capulet og Grev Paris træde ind.

Capulet.

Sagen har taget slig uheldig Vending,
at vi end ei tør tale til vor Datter:
seer I, hun elskte høit sin Frende Tybalt;
saa ogsaa jeg: — Nu — vi skal alle den Vei! —
Nu stunder Natten til; i Aften kommer
hun vist ei ned: — Hør, jeg forsikrer Jer,
kun Jeres Selskab gior, at jeg ei ligger
for længe siden paa mit grønne Øre.

Paris.

I Sorrigs Tiid er det ei Tiid at beile:
God Nat, Grevinde! hils den skionne Julie!

Frue Capulet.

Det skal jeg; og i Morgen aarle veed
jeg hendes Tanker: Nu i Aften har
hun indelukt sig ene med sin Kummer.

Capulet.

Grev Paris! Jeg tør indestaae Jer for
min Datters Kierlighed: jeg troer nok hun
i Alt vil lystre mig: jeg veed det vist. —

(til Frue Capulet).

Gaae op til hende, før J lægger Jer:
meld hende om min Søn Grev Paris's Elskov;
og — hører J — befal at hun paa Onsdag —
Dog, stop lidt! hvad har vi i Dag?

Paris.

Først Mandag.

Capulet.

Ha! ha! — Ja, saa er Onsdag lidt vel hurtig!
Nu, Torsdag da; — siig hende, at paa Torsdag
skal hun formæles med den ædle Greve: —
— Er J bereed? Har J ei mod vort Hastværk?
Vi gior ei megen Stads; — Kun et Par Ven-
ner: —
thi seer J: Tybalt er saa nylig dræbt;
man kunde troe, vi tog vor Frændes Død
os saare let, slog vi en dygtig Sviir af. —
Altsaa en fem, sex gode, gamle Venner,
og dermed Stop! — Hvad mener J om Tors-
dag?

Paris.

Jeg ønsker, Greve! Torsdag var i Morgen.

Capulet.

Godt, gaae med Gud: — saa lad det skee paa
Torsdag: —

Gaae I til Julie, før I gaaer til Engs,
og forbereed min Datter paa sit Bryllup. —
Gud være med Jer, Herre! —

(Grev Paris gaaer).

Holla! Hei!
Kom, lys mig til mit Kammer! Gaaer foran!
Det er saa pokkers sildigt, at man snart
kan aarle kalde det: — God Nat! god Nat!

(de gaae).

Femte Scene.

Julies Kammer.

Romeo og Julie.

Julie.

Vil du alt gaae? der er jo langt til Dag:
det Nattergalen var, ei Morgenlærken,
som nylig skrækkede dit bange Øre;
hver Nat den synger hist i Æbletræet:
troe mig, du Hulde! det var Nattergalen.

Romeo.

Nei, det var Lærken, Morgenens Herold,
ei Nattergalen: Seer du, Elskte! ei
i Østen de misundelige Striber,

paa Kanten af de deelte Morgenskyer?
Udbrændt er Nattens Lys, den muntre Dag
paa gyldne Biergtop alt paa Taaen staaer.
Nu Flugt er Liv, nu Tøven bringer Døden.

Julie.

Troe mig, hiin Glands er ikke Morgenrøden:
Det er et Himmelblus fra Solens Aande,
der skal i Nat din Fakkelbærer være,
og lyse paa din Vei til Mantua:
thi tøv: at gaae endnu du ei behøver.

Romeo.

O, lad dem gribe, lad dem dræbe mig:
er det din Villie er jeg veltilfreds!
Velan! hiint Blaa er ikke Morg'nens Die;
et Gienskin kun af Cynthias blege Ansigt;
det er ei Lærkens Slag, hvis Dirren fylder
den høie Himmelhvælving over os:
Glad tøver jeg: uvillig vil jeg gaae: —
Kom, Død! Velkommen! Julie vil det saa; —
Nu, Elskte, tael! — Det er ei Morgengrye!

Julie.

Det er! det er! O flye, du Hulde! flye!
Det Lærken er, som synger saa forstemt,
i haarde Mislyd, hæse, skarpe Toner. —
Man siger Lærkens Sang er sød og liflig:

Ak, denne synger jo vor Afskeedssang!
Den skifter Dine, siger man, med Frøen:
nu ønsked' jeg den ogsaa skifted' Røst!
dens Røst dig jo af mine Arme river;
den kalder Solen op; og dig, min Soel! bort-
driver. —
Flye! meer og meer forgyldes Biergets Top!

Romeo.

Ak, meer og meer vor Jammers Soel gaaer op!

Ammen kommer ind.

Ammen.

Fræken!

Julie.

Hvad vil du?

Ammen.

Den ædle Frue gaaer til Eders Kammer;
det er alt Dag; thi vogt Jer, vær forsigtig!

(Ammen gaaer).

Julie (aabner Vinduet).

Saa rind da op, o Dag! saa dal da Liv!

Romeo.

Farvel! Farvel! — Endnu eet Kys; det sidste!

(Romeo stiger ned).

Julie.

Ven! Elsker! Mand! est du mig saa bersvet!
Lad mig hver Stund paa Dagen høre fra dig;
thi et Minut er allerede Dage:
O, saadan regnet, vil jeg blive gammel,
før jeg igien min Romeo skal sæue!

Romeo.

Farvel! hvergang en Leilighed tør møde,
skal Hilsen fra din Ven Fraværelsen forsøde.

Julie.

Ak, troer du da, at vi skal sees meer?

Romeo.

Ja sikkerlig: og Stof til munter Snak
engang i sundne Lidelser kun finde.

Julie.

O, Gud! mit Hierte ahner intet Godt:
Mig synes nu, som du dernede staaer,
at jeg dig seer i Graven ligge Liig:
Mit Die feiler, eller du est dødbleeg.

Romeo.

Saa synes du og mig, o hulde Siel!
Sorg drukket har vort Blod. — Lev vel! Lev vel!

(Romeo gaaer).

Julie.

O, Lykke! alle kalde dig ustadig:

Hvad vil du da vel ham, som trofast er?
O, Lykke! vær ustadig! thi jeg haaber,
at du da længe ei vil holde ham,
men sende ham tilbage!

Frue Capulet (udenfor).

Er I oppe?

Julie.

Hvem kalder? Er det Eder, naadige Moder?
— Er hun saa silde ei i Senge? eller
er hun saa aarle oven Senge alt? —
Hvad sælsomt Ærind' fører hende hid?

Frue Capulet træder ind.

Frue Capulet.

Nu, kiære Julie! hvor staaer det til?

Julie.

Min ædle Moder! ikke vel!

Frue Capulet.

Begræder
I end bestandig Eders Frændes Død?
Kan da din Graad opfylle ham af Graven?
og kunde den, kan du da vække ham?
Thi hold nu op: Sorg røber megen Venskab;
men megen Sorgen røber lidt Forstand.

Julie.

O, lad mig et saa dybt følt Tab begræde!

Frue Capulet.

Du føler dette Tab; det giør ei Vennen,
du græder for.

Julie.

Jeg saadan Tabet føler,
jeg kan ei andet end begræde Vennen.

Frue Capulet.

Godt, Barn! Hans Død begræder du vel mindre,
end at den Nidding, som ham myrded', lever!

Julie.

Siig, hvilken Nidding?

Frue Capulet.

Ei! den Nidding, Romeo!

Julie (affides).

O, himmelvidt er Niddingen fra Romeo! —

(høit):

Forlad ham, Gud! forladt ham har mit Hierte;
dog martrer ingen Mand, som han, mit Hierte!

Frue Capulet.

Vist nok! fordi den lumske Morder lever.

Julie.

O ja! og disse Hænder kan ei naae ham:
Gid ene jeg min Frænde maatte hevne!

Frue Capulet.

Vi skal faae Hevn: vær ikke bange derfor!
Thi græd ei meer: jeg sender een til Mantua,
hvor hiin Landstryger lever nu forviist, —
og han skal lave ham saa vis en Drik,
at han skal snarlig giøre Tybalt Selskab;
saa haaber jeg, at du er tilfredsstillet.

Julie.

I Sandhed! aldrig tilfredsstilles jeg
med Romeo, før jeg maa see ham — død —
saa qvæles dette Hierte for min Frænde: —
O, Moder! kan I finde blot en Mand,
der bringer Giften, vil jeg lave den,
saa Romeo skal, naar han den taget har,
flux slumre sødt: — o, hvor mit Hierte hader
at høre nævnet ham — da jeg formaaer ei
at naae ham, at min Harme kiøles kunde,
og han, som myrdede min Frænde, vidne,
hvor stor en Kierlighed jeg bar til Tybalt!

Frue Capulet.

Udfind du Middelet; jeg finder Maaden! —
Men nu, min Glut! har jeg et Glædesbudskab.

Julie.

I slig en Tiid, saa glædestrang, er Glæde et
velkommen: maa jeg høre, ædle Frue?

Frue Capulet.

See, Barn! din Fader bær' ret Omhue for dig:
for al din Sorg at slukke har han flux
udtænkt en Glædesdag, som kommer dig
vist heel uventet: jeg ei drømte om den!

Julie.

Velan! min Moder; hvilken Dag er det?

Frue Capulet.

Ei, Barn! nu næste Torsdag Morgen skal du
udi Sanct Peters Kirke gladelig
den kiekke, unge, gieve Riddersmand
Grev Paris, Haanden som din Brudgom række!

Julie.

Nu, ved Sanct Peters Kirke og Sanct Peter!
ham glad, som Brud, jeg aldrig Haanden ræk-
ker!
Jeg undres ved slig Hast: jeg skal formæles,
før han, man kaarer mig til Mand, har beilet. —
O, Moder! sig min Herre og min Fader:
jeg vil ei giftes end: og hvis jeg gior det,
da sværger jeg det bliver før med Romeo,
hvem — som I veed — jeg hader, end med
Paris: —
See der en Nyhed vel saa ny som Eders!

Frue Capulet.

Her kommer Eders Fader: slig det selv;
Og see, hvorlunde han optager det.

Capulet træder ind med Ammen.

Capulet.

Naar Solen gaaer til Hvile falder Dug;
men nu, min gode Frænde gik til Hvile,
skylregner det. —
Hvad, Barn? et Vandspring? altid vaade Dine?
en evig Taareregn? Du, i ert Legem
en Baad, et Hav, et Stormveir efterligner:
thi dine Dine, som jeg kalder Havet,
er Taarers Flod og Ebbe underkastet:
dit Legems er en Baad, som seiler i
hiin salte Strøm; og dine Sukke Storme:
de kiempe mod din Graad; din Graad mod dem;
og kommer ei et Havblik, kantrer dit
stormslagne Legeme. — Nu, kiære Kone!
har J meldt hende vor Beslutning?

Frue Capulet.

Ja;
men hun vil ei: hun takker Jer: — jeg ønsked'
den Taabe var formælet med sin Grav.

Capulet.

Tys! Lad mig høre! Kone! Lad mig høre!
Hvad! Vil hun ikke? Takker hun os ikke?
Er hun ei stolt? og priser sig lyksalig,
at vi forbinde saa fortient en Ridder
med hende, som saa lidt sligt Held fortiener?

Julie.

Ei stolt deraf; men dog taknem'lig er jeg:
Jeg kan ei være stolt af det, jeg hader;
dog selv for Had jeg takker, meent som Godhed.

Capulet.

Eisa! Frue Logika! Hvad er alt dette?
„Stolt, — og, jeg takker Jer, — og takker ikke; —
„og dog ei stolt;" — Hør nu da, Jomfrue Snærpe!
Snak ei om Tak; stoltseer mig ei om Stolthed!
Iav smukt de fine Been til, næste Torsdag
at gaae med Paris til Sanct Peters Kirke;
hvis ei, jeg paa en Sluffe dig dig slæber!
Fort! Fort! I gustne Spøgelse! I Tos!
I Bleegnæb!

Frue Capulet.

Skam Jer! er I saa forstanden?

Julie.

O, Fader! knælende jeg Jer anraaber:
laan mig et Øieblik taalmodig Øre!

Capulet.

Bort, unge Taite! bort, ulydige Skarn!
Jeg siger dig: paa Torsdag smukt i Kirke!
hvis ei, kom aldrig mig for Øine mere!
Tie! knyse ei, svar ei; mine Hænder klse! —
Naa, Kone! troede vi ei, Gud velsigned'
os ikke nok, da kun eet Barn han gav os;
Det ene, seer jeg nu, var eet for meget;
jeg seer vi fik et Kors, da vi fik hende.
Fort, lede Trold!

Ammen.

O, Gud velsigne hende!
I skiænder alt for grovt, min ædle Herre!

Capulet.

Saa? troer I det, Frue Viisdom? Hold sin Mund,
Frue Superklog? Snak I med Sladdertasker!

Ammen.

Jeg siger ingen Løgn!

Capulet.

Gaae! gaae med Gud!

Amen.

Man man ei tale!

Capulet.

Tie! I Sludderkiæft!

Spar Jeres Lærdom til en Fadderfladder;

her bruge vi den ei!

Frue Capulet.

I er for hidsig.

Capulet.

Guds blodige Død! det gier mig gal; — ved Dag,
ved Nat, og aarle, silde, hiemme, ude,
i Samqvem, ene, vaagen, og i Søvne,
var al min Sorg den at see hende gift:
og nu jeg skaffet har en ædel Ridder,
af Fyrsteblod, riig, ung, opdraget ædelt,
med Dyder — som man siger — udstafferet;
saa velskabt, som man ønske kan en Mand, —
nu har jeg her en tosset Taareperse,
en Flæbemund, som hilser Lykkens Komme
med sligt et Svar: „Jeg vil ei gifte mig —
„jeg kan ei elske, jeg er alt for ung, —
„forlad mig!“ — Ja, jeg skal forlade Jer,
hvis ei I gifter Jer! — Græs hvor Jer lyster,

men seg ei Huus hos mig: agt vel paa dette!
og tænk Jer om; jeg pleier ei at spøge.
Torsdag er nær; derfor stik Haand i Barmen:
Est du mit Barn, da est du Grevens Brud.
Hvis ei, da hæng, tig, sult og dør paa Gaden,
thi, paa min Siel! jeg aldrig ved dig kiendes:
mit Gods skal aldrig komme dig til Gode:
Troe mig! betænk Jer! Hvad jeg svor det staaer!

(han gaaer).

Julie.

Ak! sidder ingen Medynk i det Høie,
som i min Jammers Dybhed skuer ned!
O, Moder! kast mig ei bort fra dit Ansigt!
Opsæt hiint Bryllup kun en stakket Maaned;
en Uge; eller reed min Brudeseng
i samme skumle Grav, hvor Tybalt ligger!

Frue Capulet.

Tael ei til mig! gior som du vil! med dig
har i meer at giøre! —

(gaaer).

Julie.

Naadens Himle! —
Siig, Amme! stig! kan dette ei afværges?

Min Mand paa Jorden er; min Troe i Himlen!
Hvor kan hiin Troe til Jorden atter vende,
før hiin min Mand mig den fra Himlen sender,
og Jorden har forladt? — O, trøst mig, raad
mig!
O Vee, o Vee! at Himlen lægger Snarer
for Skabning saa troskyldig from som jeg!
Hvad siger du? slet intet Glædes-Ord?
slet ingen Trøst?

– Amme n.

Min Sandten! har jeg Trøst:
hør: Romeo er forviist: og, hele Verden
mod Ingenting! han aldrig vover sig
herhid, for at fornye sin Paastand paa Jer;
og gior han det, maa han sig stiæle til det.
Da altsaa Sagen staaer, som nu den staaer,
saa troer jeg, det er bedst, I ægter Grevan.
Ak! hvilken deilig Riddersmand!
Mod ham er Romeo en Wisk: — En Ørn
har ei saa skarpt, saa vist, saa smukt et Die
som Paris! — Gid det aldrig gaae mig vel!
er dette Ægteskab ei Eders Lykke,
og langt — langt over hiint: og var det ei,

er Eders første Mand jo død dog, eller saa godt som død, thi lever han end, har I dog ei Nytte af ham.

Julie.

Taler du af Hjertet?

Ammen.

Ja, af ganske Siel og Hjerte, saa sandt Gud naade mig!

Julie.

Amen!

Ammen.

Til hvilket?

Julie.

Velan! — Du har forunderlig mig trøstet. — Gaae, sig min Moder, da jeg har fortørnet min Fader, gaaer jeg til Lorenzos Celle, for der min Synd at skrifte, og faae Aflad!

Ammen.

Min Troe! det skal jeg: deri gjør I klogt! — (gaaer).

Julie.

Ha! gamle Drage! Helved-Fristerske!

er det meeſt Synd, ſaadan at ønſke mig
meenſvoren, eller faa dybt at fornedre
min Ægtemage med den ſamme Tunge,
hvormed hun tuſind' Gange frem for alle
lovpriſte ham? — Bort! Bort, Raadgiverinde!
For dig mit Hierte er for evig lukket! —
Til Munken nu! Veed han ei Raad i Nøden,
og glipper alt, da gaaer jeg raſk i Døden!

(gaaer).

Fierde Akt.

Første Scene.

Munken Lorenzo's Celle.

Lorenzo træder ind med Grev Paris.

Lorenzo.

Paa Torsdag, Greve? Der er kort Tid til.

Paris.

Min Fader Capulet vil have det:
min Nølen skal hans Hastværk ei forhale.

Lorenzo.

I siger, at I ved ei Julies Tanker:
det er ei lige Vei; det staaer mig ei an.

Paris.

Umaadelig hun Tybalts Død begræder,
og derfor har jeg lidt kun talt om Elskov;

thi Venus smiler ei i Taarers Huus.
Nu anseer hendes Fader det for farligt,
at hun sin Sorg saa ganske Toilen giver;
og troer det viist at skynde paa vort Bryllup,
for hendes Taarers Kilde at tillukke:
allene grubler hun kun paa sin Sorg;
men Selskab mueligt kan forjage den:
Nu veed I Grunden da til dette Hastværk.

Lorenzo (afsides).

O, at jeg vidste ingen Grund til Nølen! —
See, Greve! der er Frøkenen i min Celle.

Julie træder ind.

Paris.

O, hvilket Held! jeg her min Brud har fundet!

Julie.

Brud er jeg først, naar Kirkens Baand er bun-
det.

Paris.

Det skeer; skal skee paa Torsdag veed jeg grant.

Julie.

Hvad skee skal, maa skee!

Lorenzo.

Det er viist og sandt.

Paris.

Siig, vil I skrifte for den fromme Fader?

Julie.

Besvarte jeg det, skrifted' jeg for Jer.

Paris.

Fordvlg ei for ham, at I elsker mig.

Julie.

For Jer jeg skrifter, at jeg elsker ham.

Paris.

Saa skrifter I vist og, I elsker mig.

Julie.

Hvis saa, det gielder mere, naar det siges paa Eders Bag, end her i Eders Øine.

Paris.

Du, arme Pige! dine Taarer har huseret gruesomt i dit favre Ansigt.

Julie.

Derved vandt Taarerne en ringe Seir, thi det var slet nok, før de greeb det an!

Paris.

Det Ord angreeb det meer end dine Taarer.

Julie.

Det ei beskiæmme kan; thi det er Sandhed, sagt til mig af mig selv i Ansigtet.

Paris.

Mit er dit Ansigt, som du her bagtaler.

Julie.

Det kan saa være; det er ei mit eget.
Ærværdige Fader! har I Tiid nu, eller
skal jeg maaskee gaae bort til Vesperen?

Lorenzo.

Nu har jeg Tiid, min tankefulde Datter.
Tillader I vi blive ene, Greve?

Paris.

Gud forie mig fra en Andagt at forstyrre! —
Paa Torsdag aarle vækker jeg Jer, Julie!
Farvel, og modtag dette hellige Kys!

(Grev Paris gaaer).

Julie.

O, luk din Dør, og naar du det har giort,
kom, græd med mig: Haab, Frelse, Hielp er
svunden.

Lorenzo.

Ak, Julie! jeg kiender alt din Sorg:
den martrer mig saa Viid og Sands formærkes:
Jeg veed du skal, og intet frier dig fra
at vies til Grev Paris næste Torsdag.

Julie.

Sig mig ei, Fader! at du dette veedst,

med mindre du vedbst Raad til det at hindre:
Formaaer din Viisdom ingen Hielp at skiænke,
saa kald blot min Beslutning viis, og flux
hos denne Kniv jeg Hielp i Nøden finder.
Min Siel og Romeos forened' Gud,
du vore Hænder; og for denne Haand,
som du beseglede som Romeos,
skal underskrive nogen anden Pagt,
før mit troe Hierte falder af fra ham
og vender sig forrædersk til en Anden,
før skal med dette Staal jeg begge dræbe:
Thi giv af din Erfarings lange Tiid
mig nu et Raad paa Stand; hvis ei, da seer du
flux denne Kniv som blodig Voldgiftsmand
imellem mig og min navnløse Jammer:
den skal afgiøre det, din Kraft, din Alder,
din Kunst ei hæderligt fuldbringe kunde:
tro ei; men svar! Mig længes efter Døden,
hvis ei dit Svar er Lægedom i Nøden.

Lorenzo.

Hold! Datter, hold! jeg siner et Slags Raab,
der kræver fast en saa fortvivlet Handling,
som hiin Fortvivlelse, vi vil afværge.
Naar du har Mod og Villie dig at dræbe,
før du Grev Paris ægte vil, da troer jeg,

du vove vil en Ting, liig selve Døden,
for at undvige hiin Forsmædelse,
for den du dig i Dødens Favn vil skiule;
og har du Mod dertil, jeg skaffer Hielp!

Julie.

O, fer jeg ægter Paris byd mig springe
fra Tinden paa hiint himmelhøie Taarn;
at gaae til Røverkuler; byd mig slumre,
hvor Slanger boe; lænk mig til vilde Biørne;
indslut mig Natten over i et Beenhuus,
hvor Beenrad rasler, og hvor Knokler raadne,
blandt gule Hovedpander uden Tænder,
ja, byd mig gaae i en nyskastet Grav,
og hyll' mig i Liigskiorten hos den Døde;
byd mig hvad jeg har skielvet ved at høre:
jeg uden Vaklen, uden Frygt det gior,
naar reen jeg for min Huusbond mig bevarer.

Lorenzo.

Saa tys! Gaae hiem, vær munter, samtyk i
at ægte Paris. I Morgen er det Onsdag;
see til i Morgen Nat at ligge ene;
lad ei din Amme ligge i dit Kammer;
tag denne Flaske; naar du er i Seng,
drik denne Saft, af Urter presset ud:
og flux en dorsk og døsig Iisnen farer
igiennem dine Aarer, og angriber
hver Livskraft, thi Puls skal meer ei slaae

i livlig Takt, men lade af at banke:
Ei Varme, Aande vidne at du lever:
Din Kinds og Læbes Roser skulle falme
til blegen Aske; Øiets Vindue lukkes
fast som naar Døden Livets Dag udslukker:
Hvert Lem, al villig Smidighed berøvet,
skal stivt og iiskoldt synes dødt; og i
hiint laante Billed af den gustne Død
skal du forblive fyrgetyve Timer:
da vaagner du som af en liflig Søvn.
Naar nu din Brudgom kommer Torsdag Morgen
at vække dig, da ligger du som død.
Da — altsom Lands-Skik er — du bæres skal
i Høitidsdragt med ubedækket Ansigt
til hiin ældgamle Hvælving, som bevarer
de døde Capuletters Adelsstøv.
Imidlertid, naar du skal til at vaagne,
har jeg tilmeldt din Romeo vor Plan.
Han kommer hid: vi begge vaage over
din Vaagnen, og selv samme Nat skal Romeo
Dig bære i sin Favn til Mantua.
See! det skal frie dig fra Forsmædelsen,
som truer dig; hvis ei ustadig Lune
og Qvinde-Frygt fra Handlingen dig skræmmer!

Julie.

Giv mig! o, giv mig det! Tael ei om Frygt.

Lorenzo.

Tys! gaae nu hiem! vær modig, og vær heldig!
Jeg sender strax en Broder bort som Tilbud
til Mantua med Breve til din Mand.

Julie.

O, Elskov! giv mig Mod; her Modet hielpe kan!
Far, dyrebare Fader, vel!

(de gaae).

Anden Scene.

Et Værelse i Capulets Huus.

Capulet træder ind med Fru Capulet, Ammen og Tienere.

Capulet.

Indbyd nu hver en Gieſt her staaer optegnet!

(første Tiener gaaer).

Du, Knøs, Affted! og lei mig tyve Kokke!

Anden Tiener.

Jeg skal ingen daarlige faae, Herre! for jeg vil prøve om de kan slikke deres Fingre.

Capulet.

Hvorledes kan du saadan prøve dem?

Anden Tiener.

For Pokker, ædle Herre! det er jo en daarlig Kok, som ikke kan slikke sine egne Fingre: derfor han, som ikke kan slikke sine Fingre, gaaer ikke med mig.

Capulet.

Pak dig!

(Tieneren gaaer).

Den korte Frist forbyder os
ret at belave os paa dette Gilde. —
Nu! gik min Datter til den fromme Fader?

Ammen.

Ja mæn gik hun derhen!

Capulet.

Godt! — Muligt han kan virke godt hos hende.
Hun er en tvær og egensindig Tos!

Julie træder ind.

Ammen.

See kun, hvor mild hun kommer hiem fra
Skrifte!

Capulet.

Nu, min Stivnakke! hvor har I nu sværmet?

Julie.

Hvor jeg har lært, den Synd jeg nys begik,
at angre: min Ulydighed mod Eder,
og Eders Villie: — den fromme Fader

har paalagt mig at knæle og anraabe
Jer om Forladelse: Forlad, o, Fader!
fra nu af skal jeg ene lyde Jer.

Capulet.

Send Bud til Greven; meld ham: jeg vil see
et Par af Jer endnu den Dag i Morgen.

Julie.

Jeg traf den unge Greve hos Lorenzo,
og viiste ham al Ømhed, Elskov sømmer,
som ei gaaer over Ærbarhedens Grændser.

Capulet.

Ei, ei! det glæder mig: see det er smukt. —
Staae op! See det er ret! — Jeg vil see Gre-
ven! —
For Pokker! gaae, og hent ham, siger jeg! —
Nu, ved min Gud! den fromme hellige Mand,
er ei vor hele Stad ham høist taksyldig!

Julie.

Følg mig, min gode Amme! til mit Kammer,
og hielp mig der de Prydelser at vælge,
som bedst du troer vil sømme mig i Morgen!

Frue Capulet.

Nei, det er først paa Torsdag; det har god Tiid!

Capulet.

Følg hende, Amme! Jeg har nu besluttet,
i Morgen tidlig age vi til Kirke.

(Julie og Ammen gaae).

Frue Capulet.

Den Frist er alt for kort til noget Gilde:
Det er jo allerede nu fast Nat!

Capulet.

O Pyt! jeg tager selv Haand i med, jeg!
og jeg tør love dig, Alt skal gaae herligt!
Gaae du til Julie, hielp at pynte hende;
jeg lægger mig slet ikke: lad mig raade;
for eengang vil jeg spille Mo'er i Huset. —
Hei! holla! ingen Siel ved Haanden? — Vel!
saa vil jeg selv forføie mig til Greven,
og faae ham op betids i Morgen tidlig: —
Nu er jeg let om Hiertet, nu da Barnet
har glemt sit Stivsind, og besindet sig!

(de gaae).

Tredie Scene.

Julies Kammer.

Julie og Ammen træde ind.

Julie.

Ja, denne Dragt er bedst: — men, kiære Amme!

lad mig i Nat allene; thi jeg maa
ved megen Suk og Bøn bevæge Himlen
t l naadig at nedsmile til min Tilstand,
der, som du nok jo veed, er riig paa Synd.

Frue Capulet træder ind.

Frue Capulet.

Ah! I er flittig! Skal jeg hielpe Jer?

Julie.

Nei, ædle Frue, vi har alt udvalgt
den Stads, som er nødvendig til i Morgen:
behager Jer, saa lad mig være ene;
lad Ammen nu i Nat gaae Jer tilhaande;
thi vist nok har I alle Hænder fulde
til dette Hastværks Giftermaal.

Frue Capulet.

God Nat!
Gaae i din Seng og hviil; du har det nødigt.

(Frue Capulet og Ammen gaae).

Julie.

Farvel! — Gud veed, naar nu vi sees igien!
En Gysen giennemfarer mine Aarer,
og stivner alt mit varme Blod til Is: —
Jeg kalder paa dem; det vil muntre lidt; —

(hun kalder):

Min gode Amme! — Dog hvad skal hun her?
Mit Sørgespil jeg ende maa allene. —
Kom, Pagtens Kalk! —
Men hvad, om denne Drik nu ikke virker?
skal man da tvinge mig til Grevens Haand?
Nei; —

(hun tager en Dolk frem).

Det skal du staae inde for! —

(lægger den ved sin Side).

Lig der! —

Dog, hvad om det var Gift, som Munken havde
tillavet for mig lumskelig at dræbe,
at dette Giftermaal ham ei vanære skal,
da han tilforn har viet mig til Romeo? —
Jeg frygter, det er saa: men — bør jeg det?
Han stedse var en from og hellig Mand:
jeg vil slig hæslig Tanke Rum ei give. —
Hvad om jeg — naar jeg nu er lagt i Graven —
opvaagner førend Timen, Romeo,
min Frelser, kommer? — Det var skrækkeligt!
Skal jeg ei qvæles da i Hvælvingen,
hvis Dødning-Svælg ei reen Luft aande kan,
og ligge dræbt der, naar min Romeo kommer?
Og lever jeg, er det da ei sandsynligt,

at Gravens Mulm og Dødens Skrækkebilled,
forenede med alle Stedets Rædsler,
i denne Grube, dette Marmor-Beenhuus,
hvor i Aarhundrede alt henlagt er
enhver af mine døde Ahners Støv,
hvor Tybalt, blodbestænkt og varm endnu
i Lagenet, venter paa Forraadnelsen;
hvor Aander gaae igien ved Midnatstide; — —
Vee! Vee mig! kan det let ei skee, at jeg
for tidlig vaagner? — Naar da Dødningdunst —
og Hyl, som af opgravede Ahruner,
der gior enhver, som hører det, vanvittig, — — —
— Ha! vaagner jeg, omspændt af slige Rædsler,
men jeg da ei skal vorde rasende,
og lege vildt med mine Fædres Knokler,
og rive Tybalt blodig ud af Lagenet,
og i mit Raserie udslaae min Hierne
med et af mine store Fædres Been? —
Ha see! jeg troer, jeg seer min Frændes Aand
at søge efter Romeo, som spidded'
hans Hierte paa sit Sværd: — Tøv, Tybalt! —
Romeo,
jeg kommer! denne Kalk jeg for min Brudgom
tømmer.
(hun kaster sig paa Sengen).

Fierde Scene.

Giestesalen i Capulets Huus.

Frue Capulet og Ammen træde ind.

Frue Capulet.

Tag disse Nøgler: hent meer Kryderie.

Amme n.

I Sukkerbageriet skriger man
paa Dadeler og Quæder.

Capulet træder ind.

Capulet.

Nap Jer! Nap Jer!
Saa! raskt dog! det er andet Hanegael:
det ringer alt til Morgen: Tre er Klokken: —
Pas vel paa dine Kager, min Angelica!
og spar ei! spar ei!

Frue Capulet.

Gaae, I Klokkenskriver!
Læg Jer til Engs: I Morgen skranter I
for denne Nattevaagen.

Capulet.

Ei det mindste!
Hvad! jeg har vaaget mangen deilig Nat
for nu, for mindre Ting, og aldrig skrantet.

Frue Capulet.

O ja, I var en herlig Muſekat
i ſin Tiid, veed jeg vel; men nu ſkal jeg
nok jage Eder fra al ſaadan Jagt.

(Frue Capulet og Ammen gaae).

Capulet.

Ak! hvo ſom faaer en Hustrø, faaer et Huus-
fore! —

— Nu, Knos! hvad har I der?

Tienere gaae over Skuepladſen med Stegeſpid,
Buænde, Kurve o. ſ. v.

Første Tiener.

Det er til Kokken:
men hvad det er, det veed jeg ikke, Herre!

Capulet.

Fort! ſkynd Jer! Fort!

(Tieneren gaaer).

Hejda! hent tørre Klodſe.
Spørg Peter, han ſkal ſige hvor de ere.

Anden Tiener.

Vel, Herre! Jeg vil ſpringe efter Peter;
saa har I ſtrax to Klodſer paa eet Bræt.

(gaaer).

Capulet.

Guds Død! godt sagt; det er en lystig Slyngel.
Ha! der Klodshoved gior jeg flux til Hoved
for alle mine Klodser. — Hille Skam!
det er alt Dag: saa kommer Greven strax
med sin Musik; det sagde han, han vilde.

(Musik uden for).

Der har vi ham! — Hei! Kone! — Amme! —
Heida!

Ammen træder ind.

Væk Julie, faae hende flux i Stadsen!
Jeg holder Snak med Paris midlertid:
Fort! skynd Jer! skynd Jer! Brudgommen er
kommen:

Saa skynd Jer, siger jeg!

(de gaae).

Femte Scene.

Julies Kammer. Julie liggende paa Sengen.

Ammen træder ind.

Ammen.

Froken! — Hei! Froken! — Julie! — Naa
hvilket

et Sovehierte! — Op, mit Lam! — Hei, Frø-
ken! —
Fy, I Syvsoverske! — Op, Glut! — Min
Skat! —
Min Froken-Brud! — Hvad! ei et Ord? — I
tager
Forskud paa Søvn for hele Ugen, troer jeg:
thi næste Nat, jeg vædder at Grev Paris
har svoret paa, I skal ei sove meget. —
Nu, Gud forlade mig! hvor trygt hun sover!
men hun maa op! — Min Froken! Froken!
Froken!
Ja, ja lad Greven finde Jer i Sengen:
han muntrer Jer mæn nok! Troer I ei det?
Hvad, paaklædt, fuldpaaklædt og atter lagt sig?
Nei! jeg maa vække Jer, i hvad det koster:
Min Froken! Froken! Froken!——Etore Gud!
hielp! hielp! min Froken ligger død! Ak vee mig,
at nogensinde jeg blev født til Lyset! —
Libt aqva vitæ! — Heida! Herre! Frue!

Frue Capulet træder ind.

Frue Capulet.

Hvad er det for en Støi!

Ammen.

O, Jammers Dag!

Frue Capulet.

Hvad er der?

Ammen.

See! see her! O, tunge Dag!

Frue Capulet.

O, vee mig! Vee! Mit Barn! mit Liv, lev op!
see op! hvis ei, da vil jeg døe med dig! —
Hielp! hielp! — Kald Hielp!

Capulet træder ind.

Capulet.

Ei! skam Jer; frem med Julie! Greven er der!

Ammen.

Død, steendød er hun: hun er død! Ak vee os! —

Frue Capulet.

Ak vee os! Vee os! hun er død — død — død! —

Capulet.

Hvor er hun? lad mig see: — Ha! — hun er kold;
alt Blod staaer stille: hvert et Lem er stivnet! —
Paa hende ligger Døden, som en Vaarfrost
paa hele Markens yndeligste Blomst.
Forbandet være denne Dag blandt Dage!
Jeg gamle, jeg ulykkelige Olding!

Amen.

O, Sorgens Dag!

Frue Capulet.

O, Smertens Tiid!

Capulet.

Den Død,

som hende tog, for Skrig mig at afpresse,
min Tunge bundet har, og qvalt min Røst.

Munken Lorenzo træder ind med Grev Paris og Musikantere.

Lorenzo.

Nu, er vor Brud bereed at gaae til Kirken?

Capulet.

Bereed at gaae, for aldrig hiem at vende:
O, Søn, Søn! Natten før din Bryllupsdag
sov Døden hos din Brud: — Der ligger hun:
den favre Lillievand! Han plukked' Lillien.
Min Arving og min Svigerson er Døden;
han ægtet har min Datter: jeg vil døe,
og Alt ham levne: Livet at forlade
det er at efterlade Døden Alt.

Paris.

Har jeg forlængtes da saa hart at sue

den Morgens Ansigt, som mig viser nu
et saadant Syn!

Frue Capulet.

Forbandet, ulyksalig,
frydløs og hadelig er du, o Dag!
ulykkeligste Stund, som Tiden end
saae paa sin møiefulde Pilgrimsbane!
Kun eet, et armt, og hvilig elsket Barn,
eet Væsen kun mig fryded' og husvaled',
og Døden grum bortreev det fra mit Aasyn!

Ammen.

O Vee! O, Veemods! bittre Veemods Dag!
O Smertens Dag! meest sørgelige Dag,
som nogen — nogentiid jeg end oplevet'!
O, Dag! o, Dag! o, hadelige Dag!
Saae nogen vel en Dag saa sort som denne?
O, Veemods Dag! O, Veemods Dag!

Paris.

Bedragen, adskilt, krænket, qvalt og myrdet,
af dig, afskyelige Død! bedragen,
af dig, du gruelige! gruesomt slagen! —
O, Kierlighed! O, Liv! — Dog! slukt er Livet;
men Kierligheden ends i Døden brænder!

Capulet.

Forhadt, forkastet, haanet, dræbt som Martyr! —

O, ulykkalige Tiid! hvi komst du nu
at myrde vores stolte Frydefest? —
Mit Barn! Mit Barn! — min Siel, og ei mit
Barn! —
Død est du! Ak! mit Barn er Dødens vorden;
og med mit Barn gaaer al min Fryd og Lyst i
Jorden!

Lorenzo.

Lys! Skam Jer! Smerteskrig ei Smerten dæmpe.
Den favre Pige eied' I til halvt
med Himlen: nu har Himlen hende heel:
og desto bedre for den favre Pige.
I kunde ei bevare Eders Deel
for Døden: nu bevarer Himlen sin Deel
i evigt Liv. Hendes Ophøielse
var det I søgte: at ophøie hende
var Eders Himmel: og nu græder I,
i det I seer hun er saa svart ophøiet,
høit over Skyerne; ja høit som Himlen?
O, daarlig er den Faders Kierlighed,
som raser, naar sit Barn lykkaligt vist han veed!
Vel gift er ei den længe gifte Kone:
bedst gift den Brud, som ung faaer Himlens Bru-
de-Krone!
Stands Graaden da, strøer Eders Rosmariner

paa dette favre Liig; og efter Lands-Skik
i Høitidsdragt til Kirken hende bærer: —
Naturen fordrer Graad, naar Sorg os saarer:
dog leer Fornuften ad Naturens Taarer.

Capulet.

Hver Ting, nys ordnet her til Høitidspragt,
omskiftet nu iføres Sørgedragt:
Vort Strengeleeg er vorden Dødning-Klokker;
vort Bryllupsgammen blev en sorgfuld Gravfest.
De høie Jubler blev' til Sielemesser;
paa Brudens Liig strøes Brudekrandsens Blomster,
og hver Ting vorder modsat det den var!

Lorenzo.

Gaae ind, Grev Capulet! — Følg med ham,
Frue; —
og gaae, Grev Paris: hver sig lave til
at følge dette favre Liig til Graven:
een eller anden Synd optænder Himlens Harm:
opir den ei; men bøi Jer under Straffens Arm.

(Capulet, Frue Capulet, Paris og Lorenzo gaae).

Første Musikant.

For Pokker! vi komme til at stikke vore Piber i Sæk, og pakke os.

Amme n.

Ak ja, I ærlige Mænd! stik ind! stik ind!
for disse Ting see jammerlige ud!

(gaaer).

Første Musikant.

De klinge bedre dog, end de see ud til!

Peter træder ind.

Peter.

O, Spillemænd! O, Hiertens Spillemænd!
„Fridsk op, min Siel! Fridsk op, min Siel!" O, er mit Liv Jer kiært, spil op: „Fridsk op, min Siel!"

Første Musikant.

Hvorfor „Fridsk op, min Siel?"

Peter.

O, Spillemænd! fordi min Siel selv spiller: „udi min Angest og Nød" — O, spil mig en eller anden lystig Sørgesang, for at muntre mig!

Anden Musikant.

Vi kan ikke spille lystige Sørgesange: og det er ikke Tiid at spille nu.

Peter.

Kan J ikke?

Anden Musikant.

Nei.

Peter.

Saa vil jeg lære Jer.

Første Musikant.

Vil J lære os?

Peter.

Ja, tilgavns! jeg skal slaae Takten paa Jeres Hiernekister, og stryge Ryggen paa Jer med Stokken, saa J skal pibe finere end alle Jeres Fioler.

Første Musikant.

Siger J det, J, Jeres Herres Skoepudser?

Peter.

Ja jeg gior, J, min Herres Skoevisk! — Men ligemeget! siden J ikke har Lyst at lære det: kom an! jeg skal lære Jer noget andet. Jeg vil give Jer et Spørgsmaal: svar og lad see J har Hierne i Panden!

„Naar Angst og Sorrig mangen Gang
„i mit beklemte Hierte kom,
„Musikken med sin Sølverklang —"

Hvorfor: Sølverklang? Hvorfor: Musik-

ken med sin Sølverklang? Hvad siger I, Simon Quint?

Første Musikant.

Ei! det er, fordi Sølv har en smuk Klang.

Peter.

Ret brav! — Hvad siger I, Bertel Stokfiol?

Anden Musikant.

Jeg siger: Sølverklang, fordi Musikanterne kun lade den klinge for Sølv.

Peter.

Ogsaa brav! — Hvad siger I, Poul Orgelbælg?

Tredie Musikant.

For en Ufærd! jeg siger — jeg veed ikke, hvad jeg skal sige.

Peter.

Aa, jeg beder om Forladelse: I er Sangeren: Saa vil jeg lægge Mæle ud for Jer. — Det hedder: Musikken med sin Sølverklang, fordi saadanne Karle, som I, faae sielden eller aldrig Guld, for at spille: —

„Musikken med sin Solverklang
„er Balsam da og Lægedom."

(han gaaer syngende ud).

Første Musikant.

Hvilken giftig Tunge der sidder paa den Slyngel!

Anden Musikant.

Gid han skee en Ulykke! — Kom, Kammerader! Vi vil gaae herind, vente paa Sergefolkene, og see til om der ingen Middagsmad falder af.

(de gaae).

Femte Akt.

Første Scene.

Mantua. En Gade.

Romeo træder ind.

Romeo.

Hvis jeg tør fæste Liid til Søvnens Smiil,
saa spaaer min Drøm, jeg har godt Nyt i Vente:
høit sidder Livets Herre i mit Bryst;
en uvant Aand mig lofter hele Dagen
med frydelige Tanker over Jorden.
Jeg drømte, at min Elskte fandt mig død,
(o, fære Drøm, som lader død Mand tænke!)
og kyssed' saadant Liv paa mine Læber,
at jeg stod op igien, og blev til Keiser.

Vee mig! hvor sød er Kierlighed ei selv,
naar blot dens Skygge er saa riig paa Glæder!

Balthasar træder ind.

Ha! Nyhed fra Verona! — Nu, hvor gaaer det?
Du har dog vist et Brev fra Munken til mig?
Hvor lever Julie? Er min Fader fridsk?
Hvor gaaer det Julie? spørger jeg igien;
er hun vel, saa kan Intet være ilde.

Balthasar.

Ja — hun er vel, og Intet er da ilde.
Hos hendes Fædre sover hendes Legem,
og hendes Aand er alt i Englechor;
jeg saae hun sænktes ned til sine Fædre,
og iilte hid, for Jer det at berette: —
O, tilgiv, at jeg Sorgenyt Jer bringer;
men selv, o Herre! I befoel mig det.

Romeo.

Er det saa fat? — Nu trodser jeg Jer, Stier-
ner! —
Du veedst min Bopæl; skaf Papiir og Blæk,
og lei saa Heste; jeg vil bort i Aften.

Balthasar.

Forlad, o Herre! jeg tør ei gaae fra Jer;

thi Eders blege, vilde Ansigtstræk
spaae ondt.

Romeo.

Slet ikke! Du bedrager dig;
gaae fra mig nu, og gior som jeg befoel dig:
Har du ei Brev fra Munken til mig?

Balthasar.

Nei!

Romeo.

Godt! Godt! det siger intet! — Gaae din Gang,
Lei Hestene: jeg kommer til dig strax.

(Balthasar gaaer).

Vel, Julie! I Nat vi sove sammen! —
Det gielder nu blot om at finde Midler. — —
O, hvor Ulykken rækker villig Haand,
og laaner den Fortvivlede sit Raad!
Jeg husker her skal boe en Apotheker —
jeg saae ham nys, huulsiet, skiult med Pialter:
han søgte Urter ud: hans Blik var hungrigt:
Nød havde tæret Marven af hans Been;
en Skildpad hængte i hans tomme Bod,
samt en udstoppet Krokodil, og Skind
af fæle Hav-Uhyrer; paa hans Hylder
stod en Slump tomme Krukker, grønne Potter,
og nogle Blærer, samt lidt muggent Frøe,

og Seglgarns-Stumper, nogle Rosenkager —
alt tyndt omspredt, for Tiggerstads at giøre.
Ved Synet af hans Nød faldt det mig ind:
„hvis nu et Menneske behoved' Gift,
„hvis Salg er Døden efter Mantuas Love,
„boer her en Synder, som nok følgte det!" —
O, det var blot et Varsel for min Trang,
og jeg skal faae det her hos denne Stakkel.
Om ret jeg mindes er hans Bopæl her:
da det er Helligdag, er Boden lukket. —
Hei! Apotheker! Hei!

Apothekeren kommer ud.

Apothekeren.

Hvem raaber saaban?

Romeo.

Kom herhid, Mand! — Hør, du est fattig, seer jeg:
see her er Guld — Ducater — fyrgetyve!
Lad mig nu faae lidt Gift, men dygtig Gift,
som flux sig spreder giennem alle Aarer;
en Kalk, som brat til Jorden kaster ham,
der mæt og træt af Liver den udbrikker,
saa Sielen pludselig af Brystet farer,
som Krudtet af Karlovens Dødssvælg lyner!

Apothekeren.

Jeg har slig dygtig Gift: men Mantuas Lov
forkynder Dødsdom, naar jeg sælger den.

Romeo.

Est du saa arm, saa fuld af Uselhed,
og frygter Døden? Sult staaer paa din Kind,
Trang stirrer hungrig ud af dine Øine,
og pialtet Jammer hænger paa din Ryg.
Er Verden eller Verdens Lov din Ven?
Nei! vær ei Stodder! bryd den! og tag dette!

Apothekeren.

Min Nød, men ei min Villie samtykker.

Romeo.

Din Nød betaler jeg, og ei din Villie.

Apothekeren.

Hæld det, hvori J lyster; drik det saa:
og havde J endogsaa ti Mænds Styrke,
er J paa Øieblikket fix og færdig!

Romeo.

Der er dit Guld; o, det er værre Gift
for Menneskenes Siel, og foraarsager
langt flere Mord i denne ækle Verden,
end denne stakkels Drik, du ei maa sælge:
See! jeg har solgt dig Gift; du ingen mig.

Lev vel! kiøb Suul, og skaf dig Kiød paa Krop-
pen! —
Kom, Lægedom, ei Gift, og gaae med mig
til Julies Grav; der maa jeg bruge dig!
(de gaae).

Anden Scene.

Lorenzos Celle.

Munken Jacob træder ind.

Jacob.

Hvor est du, hellige Broder Franziskaner?

Lorenzo træder ind.

Det efter Rosten er min Broder Jacob. —
Velkommen hiem: hvad siger Romeo?
og skreev han sine Ord, da giv mig Brevet.

Jacob.

Jeg gik, for at opsøge til Ledsager
en Barfodmunk af dem, som skal besøge
de Syge her i Staden, og jeg fandt ham:
Men Speiderne mistænkte os, og meente,
vi begge kom fra et besmittet Huus,
hvor Pesten raste: de indspærred' os,

og slap os ikke los: det hindred' mig
dit Ærinde til Mantua at rygte.

Lorenzo.

Hvo har da bragt mit Brev til Romeo?

Jacob.

Jeg kunde ei besørge det: her er det.
At faae et Bud til dig var plat umuligt,
saa bange er enhver for Landsforveten.

Lorenzo.

Ulykkelige Skiebne! — Ved vor Orden!
mit Brev var ei om Smaating: nei, dets Indhold
var dyrebart og vigtigt: — Mindste Nølen
tør bringe Fare: gaae, gaae, Broder Jacob!
skaf mig et Brækkejern, og bring det strax
herhid!

Jacob.

Jeg gaaer, og bringer dig det, Broder!

(han gaaer).

Lorenzo.

Nu maa jeg ene gaae til Hvelvingen.
Stakkels Julie vaagner op om trende Timer:
Hun vil forbande mig, at Romeo
fik intet Budskab om hvad her gik for sig:
Men jeg vil skrive strax til Mantua,
og skiule hende hos mig i min Celle,

til Romeo kommer; — Arme, levende Liig,
blandt Gravens Liig! Nu iler jeg til dig!
(gaaer).

Tredie Scene.

En Kirkegaard, med den Capuletske Families Gravmæle.

Grev Paris træder ind med sin Page, som bærer Blomster og en Fakkel.

Paris.

Giv mig din Fakkel, og træd saa tilside; —
dog sluk den ud: thi jeg vil ikke sees.
Gaae, læg dig under hine Taxus Træer,
og hold dit Øre til den hule Grund,
saa kan ei Fod betræde Kirkegaarden,
da den er løs, af Grave gjennemhulet,
før du maa mærke det: da giv mig Lyd,
til Tegn paa, at du hører Nogen komme.
Kom hid med Blomsterne. Gjør som jeg bed dig!

Pagen.

Jeg er fast bange for at staae allene
paa Kirkegaarden; dog jeg vover det.
(gaaer tilside).

Paris.

Med Blomster, favre Blomst! jeg her bestrøer
din Brudeseng: du giemmer, elskte Grav!
det herligste af Evighedens Værker!
O, skionne Julie! som hos Engle boer,
modtag den sidste Hyldest af hans Hænder,
som æred' dig i Live, og i Døde
med Sørgepragt dit Hvilested udsmykker!

(Pagen giver Tegn).

Min Dreng advarer mig, at Nogen kommer.
Ha! hvilken Niddings Vandring skal forstyrre
den samme Elskovs stille Sørgehøitid?
Hvordan? En Fakkel! — Skiul mig, Nat! en
Stund!

(Han gaaer tilside).

Romeo og Balthasar træde ind med en Fakkel, Brækkejern o. s. v.

Romeo.

Giv mig nu Hammeren og Brækkejernet.
Hold! tag mod dette Brev; i Morgen tidlig
flyer du det til min Herre og min Fader.
Din Fakkel! — Er dit Liv dig kiært, da gaae
et Stykke bort; hvad du end seer og hører,
saa kom ei og forstyr mig i min Idræt!

Jeg stiger ned i denne Dødens Seng,
deels for min Elskтes Ansigt end at skue,
deels for at faae en Ring af hendes Finger,
en kostbar Ring, som jeg skal bruge til
et vigtigt Værk: gaae derfor bort herfra: —
men vender du nysgierrig om igien,
for at udspeide hvad jeg vil — ved Himlen!
saa slider jeg dig Led fra Led, og strøer
den hungrige Kirkegaard med dine Lemmer: —
Mit Sind og Tiden rase rædsomt vilde,
langt grummere, langt meer blodtorstig end
den sultne Tiger og det vilde Hav!

Balthasar.

Jeg gaaer, og jeg skal ei forstyrre Jer.

Romeo.

Saa handler du som Ven. — Kom, tag mod
dette:
Lev, og vær lykkelig! — Farvel, min Dreng!

Balthasar.

Jeg bliver dog og seer hvordan det gaaer:
hans Sind er vildt, hans Blik just Godt ei spaaer.
(han gaaer tilside).

Romeo.

Fordømte Svælg! du Dødens Bug! nys mættet

med Alt det dyrebareste paa Jorden,
her dine raadne Kiæver jeg opvrister,
(han brækker Døren op til Gravmælet).
og vil, til Trods! dig mere Føde bringe!

Paris.

Hvad! den forviiste, stolte Montague,
der myrded' Julies Frænde; som man troer
den Favre sørged' sig til Døde over! —
han kommer hid at skiænde deres Liig
endog i Graven! — Jeg vil gribe ham!
(træder frem).
Stands, lumpne Montague! dit Niddingsværk!
Kan Hevn forfølge længer end til Døden?
Fredløse Afskum! her jeg fængsler dig:
Adlyd, og følg mig strax; thi du maa døe!

Romeo.

Ja — Ja det maa jeg: derfor kom jeg hid. —
Frist ei fortvivlet Mand, du gode Yngling!
flye fra mig; — tænk paa disse Hedenfarne;
lad dem afskrække dig. — Hør, Yngling! hør!
dyng ei endnu een Synd til paa mit Hoved,
og tving mig ei til Raserie! — O gaae!
Ved Gud! jeg er meer din Ven end min egen;
thi hid jeg kommer væbnet mod mig selv:

Tav ikke! gaae! — Leev, og i Tiden flig:
„en Gals Barmhiertighed har eengang reddet mig!"

Paris.

Tie! din Besværgelse jeg flotter lidet,
og her, her griber jeg dig, du Misdæder!

Romeo.

Ha! vil du tirre mig? Saa, Dreng! pos pra!
(de fægte).

Pagen.

O, Gud! de fægte: jeg vil kalde Vagten.
(Pagen gaaer).

Paris.

Vee mig! jeg dør! (falder) Est du barmhier-
tig, da
luk Graven op; læg mig ved Julies Side!
(han dør).

Romeo.

Det er et Ord: — kad see eengang dit Ansigt!
Mercutios Frænde! Ridder Paris! — Ha!
Hvad sagde Tieneren mig underveis,
da min oprørte Siel ei agted' paa ham?
At Paris skulde ægte Julie, troer jeg;
jeg troer det var saa? — Har jeg drømt det? eller
blev jeg vanvittig, da han nævned' Julie;

og bildte mig det ind? — O, giv mig Haand;
du
med mig i Skiebnens sorte Bog indskrevne!
Jeg vil begrave dig i en Triumph-Grav, —
en Grav? Nei! en Lanterne, slagne Yngling!
thi her er Julie, og hendes Skionhed
gior denne Hvælving til en Stierneborg! —
Lig der, o Død! begravet af en Død! —
(han lægger Paris i Graven).
Hvor tidt har Mennesker i Dødens Stund
ei været muntre? Vaagekoner kalde
sligt sidste Glimt: — O, saa er dette da
mit sidste Glimt! — O, kiære, elskte Hustrue!
Skiondt Døden suet har din Aandes Honning,
formaaer dens Magt end intet mod din Skionhed;
du est ei overvunden; purpur vaier
paa Kind og Læbe Skionheds Rosenfane,
og Dødens blege Flag er der ei plantet! —
Est du der, Tybalt, i dit blodige Lagen?
O, kan jeg vise dig et større Venskab,
end med den Haand, som udgiød før dit Blod,
nu at udgyde hans, som var din Fiende?
Tilgiv mig, Frænde! — Ak, min Julie,
hvi est du end saa skiøn? O, skal jeg troe,

at Dødens tomme Skygge elske kan?
at denne Rædslers Konge agter her
i Mørket at beholde dig som Frille?
(Ja, jeg vil troe det — Kom! lig i min Arm!)
Af Frygt herfor vil jeg nu blive hos dig,
og ud af dette Nattens sorte Pallads
ei mere gaae; her, her jeg blive vil
hos Ormene, som ere dine Tærner;
O, her vil jeg opslaae mit Freds-Pauluun
for Evigheden; her afrysler nu
mit trætte Liv de vrede Stierners Aag. —
Saa seer da, Dine! seer for sidste Gang!
O, tag det sidste Favntag, mine Arme!
Og I, o Læber! Aandedrægets Porte!
besegler nu med et retmæssigt Kys
mit evige Gieldsbrev til min Gieldner, Døden! —
Kom, bittre Leder! Kom, Veiviser, kom!
Og nu, fortvivlte Leds! split flux nu mit
søesyge, knuste Vrag i Brændinger!
O, dette Glas jeg tømmer for min Pige! —

(han drikker).

Ja, Mand! du talte sandt; din Gift er virk-
som. —

Saaledes dør jeg i et Kys!

(han dør).

Munken Lorenzo kommer ind fra den anden Side af Kirkegaarden, med en Lygte, et Brækkejern og en Spade.

Lorenzo.

O, hielp mig, Sancte Frants! hvor tidt i Nat
min gamle Fod har snublet over Grave! —
Hvem der?

Balthasar.

En Ven, og Een, som godt Jer kiender.

Lorenzo.

Gud signe Jer! — Siig, Ven! hvis er den

Fakkel,

som hist forgieves laaner Lys til Orme
og blege Hovedpander? Seer jeg ret,
den i den Capuletske Grav mon brænde.

Balthasar.

Ja, fromme Fader! der min Herre er,
en Mand, som I har kiær.

Lorenzo.

Hvem?

Balthasar.

Romeo.

Lorenzo.

Hvor længe var han der?

Balthasar.

En god halv Time.

Lorenzo.

Gaae med til Hvælvingen!

Balthasar.

Det tor jeg ei;
min Herre troer, at jeg er gaaet bort;
han frygtelig med Døden trued' mig,
saafremt jeg blev, og lured' paa hans Anslag.

Lorenzo.

Saa bliv; jeg ene gaaer. — Angst falder paa mig:
Jeg frygter her er meget Ondt i Giære!

Balthasar.

Imens jeg sov her under Taxus-Træet,
jeg drømte at min Herre var i Tvekamp,
og at han slog sin Modpart.

Lorenzo (kommer frem).

Romeo! —
Vee! Vee! hvis er det Blod, som her besudler

de hvide Marmorsteen i Gravens Indgang?
Hvi ligge disse Sværde, uden Herrer,
blodfarvede i denne Fredens Bolig?

(han gaaer ind i Gravmælet).

Romeo! O, bleeg! — Og fleer? Ha! Paris med?
og blødende? Ak! hvilken Smertens Stund
er Skyld i denne grændseløse Jammer! —
See, Julie rører sig!

(Julie vaagner og reiser sig).

Julie.

O, du min Trøster! tael! hvor er min Elskte?
Jeg husker heel vel, hvor jeg skulde være;
der er jeg og: — hvor er min Romeo?

(man hører Støi udenfor).

Lorenzo.

Jeg hører Larm. — Kom! flye fra denne Grube,
hvor Død, hvor Smitte og hvor Rædsler boe!
En større Magt, end vi kan stride mod,
har styrtet vores Plan; kom, følg mig, flye!
Din Huusbond ligger steendød ved din Barm;
og Paris med: Kom, jeg vil skaffe dig
et Fristed i en hellig Søsterorden:

Spild Tiden ei med Spørgsmaal: Vagten kommer;

O, Julie! kom!

(der høres atter Larm).

Jeg tør ei tøve længer!

(han gaaer).

Julie.

Gaae! flye kun du! jeg herfra viger ei. —
Ha! hvad er det? Et Bæger sammenklemt
i Romeos Haand? — Saa Gift var Grunden til
hans brade Død: — O, Gnier! Alt, alt drakst du,
ei Draabe levned' du, som kunde bringe
mig til dig! — Jeg vil kysse dine Læber;
maaskee en Smule Gift end hænger paa dem,
som i en Lægedom mig Døden bringer.

(hun kysser ham).

De ere varme!

Vagten (udenfor).

Foran, Dreng! — Viis Vei!

Julie.

Ha! Larm? — Saa hast!

(griber Romeos Dolk).

O, lykkelige Dolk!
(hun støder den i sit Bryst).
Her er din Balg; — rust der, og lad mig døe!
(hun falder paa Romeos Liig og døer).

Vagten træder ind med Grev Paris's Page.

Pagen.

See, her er Stedet; der, hvor Fakkelen brænder!

Første Vagt.

Her ligger Blod; søg Kirkegaarden rundt:
Gaaer, nogle af Jer! griber hvem I træffer.
(Nogle gaae).
O, Jammerssyn! her ligger Greven dræbt; —
og Julie blødende, varm, nylig død,
hun som laae jordet her to hele Dage. —
Meld Prindsen det! — Til til Grev Capulet! —
Væk Montaguerne! — Gaaer I og søger; —
(Andre af Vagten gaae).
Vi Grunden see, hvorpaa hiin Jammer ligger;
men Grunden til den Jammer, som vi saae,
ved meer Oplysning først vi kan forstaae.

Nogle af Vagten komme med Balthasar.

Anden Vagt.

Her har vi Romeos Tiener; vi har fundet
ham hist paa Kirkegaarden.

Første Vagt.

Hold ham fast,

til Prindsen kommer.

En anden Vagt kommer ind med Munken Lorenzo.

Tredie Vagt.

Her er en Munk, som skielver, sukker, græder;
vi tog det Brækkejern og Spaden fra ham,
just som han kom fra denne Side Kirken.

Første Vagt.

Ha! høist mistænkeligt! Hold ham fast ogsaa!

Prindsen træder ind med Følge.

Prindsen.

Siig hvilket Vanheld er saa aarle oppe,
som vækker os af vores Morgenhvile?

Capulet, Frue Capulet og Flere træde ind.

Capulet.

Hvad er der hændet, hvi man hyler saa?

Frue Capulet.

Paa Gaden skriger Folket: „Romeo,

og Julie og Paris!" alle stimle
med høie Raab hid til vort Gravcapel.

Prindsen.

Sig, hvilken Skræk bedøver vore Øren?

Første Vagt.

Min Prinds! Grev Paris ligger slagen her,
samt Romeo; og Julie, død forlængst,
et varm og nylig dræbt.

Prindsen.

Forsk! speid, hvo disse fule Mord har øvet!

Første Vagt.

Her er en Munk, og her er Romeos Tiener,
med Værktøi hos dem til at bryde op
de Dødes Grave.

Capulet.

O! al Naadens Himle! —
O, kom! o, see! see, hvor vor Datter bløder!
Ha! Dolken har forvildet sig; thi, see!
dens Skede ligger tom paa Montagues Ryg; —
Feil Skede har den søgt i Julies Bryst.

Frue Capulet.

Vee mig! Ak, dette Dods-Syn er den Klokke,
som ringer mine graa Haar ned i Graven!

Montague og Flere træde ind.

Prindsen.

Kom, Montague; thi du har aarle reist dig,
at see din Søn og Arving aarle falden.

Montague.

Ak, Prinds! min Hustrue døde denne Nat i
Af Sorrig over Romeos Forviisning
opgav hun Aanden: hvilke flere Smerter
har sammensveret sig imod min Alder?

Prindsen.

Vend dine Øine did, og du skal see!

Montague.

O, du Vanartige! Siig, sømmer det,
du trænger dig til Graven før din Fader! —

Prindsen.

Bind Smertens Tunge for en liden Stund,
til vi faae Lys i denne mørke Sag,
og see dens Ophav og dens sande Kilde;

da vil Jeg vorde Eders Sorgs Herold,
og selv til Døden føre Jer. — Nu tie!
og lad Ulykken være Træl af Taalmod! —
Frem I, hvem man som Gierningsmænd mis-
tænker!

Lorenzo.

Mistanken for hiint gruelige Mord
paa mig meest falder, skiøndt jeg mindst formaaer
at øve det: men Tiid og Sted forenet
er Vidne mod mig: see her staaer jeg, Prinds!
paa eengang min Anklager og min Talsmand;
paa eengang min Blodhommer og Fritiender!

Prindsen.

Saa sig da kort alt hvad du veed om Sagen.

Lorenzo.

Kort vil jeg være; thi den korte Frist,
jeg har at aande end, forbyder Omsvøb.
Romeo, som ligger her, var Julies Huusbond:
og Julie her var Romeos Ægtefvinde.
Jeg vied' dem i Løn, og Bryllupsdagen
blev Tybalts Dødsdag: Tybalts Drab forviiste
den nysformælte Brudgom fra Verona:

derfor, og ei for Tybalt sørged' Julie.
For nu at lindre hendes Sorg, forloved'
I hende med Grev Paris, vilde tvinge
den Hulde til at vies: da kom hun til mig:
Vild bad hun mig udtænke Midler til
at hindre denne anden Pagt; hvis ei,
hun flux sig i min Celle vilde dræbe.
Da — som en Kunstforfaren — gav jeg hende
en Dvaledrik, der virked', som jeg vented';
thi Dødens Stempel den paa hende præged'. —
Imens skreev jeg til Romeo, han skulde
sig skynde hid i denne Rædselsnat,
og hielpe til at tage hende op
af hendes laante Grav, da det var Timen,
i hvilken Dvaledrikkens Kraft var ophørt.
Men Broder Jacob, som gik bort med Brevet,
blev standset paa sin Vei tilfældigviis,
og bragte mig i Gaar mit Brev tilbage;
da gik jeg ene, i den Stund jeg vidste
hun skulde vaagne, for at tage hende
af hendes Fædres Grav: jeg tænkte at
bevare hende lønlig i min Celle,
til jeg fik sikkert Bud til Romeo:
Men som jeg kom — et Par Minutter før
hun vaagned' op — laae her den ædle Paris

og den trøe Romeo og svam i Blod.
Hun vaagner: jeg bad hende følge mig,
og bære dette Herrens Kors med Taalmod:
Men just da skræmmed' mig en Larm fra Gra-
ven:
fortvivlet afslog hun at gaae, og har —
saa synes det — da selv lagt Haand paa sig.
See! dette veed jeg; hendes Amme veed,
at hun var Ægteviet. Er Noget heri
forseet ved min Feil, lad mit sølvgraa Hoved
da, det Par Timer før Naturens Løb,
som Offer for det strænge Lovbud falde!

Prindsen.

Vi veed, du est en hellig Mand. Men hvor
er Romeos Tiener? Hvilket er hans Udsagn?

Balthasar.

Jeg bragte til min Herre Tidende
om Julies Død; da reed han strax fra Mantua
og lige hid til dette Gravcapel;
han bød mig flye sin Fader dette Brev,
gik ind i Graven, trued' mig med Døden,
saafremt jeg ei gik bort, og lod ham ene.

Prindsen.

Kom! giv mig Brevet; jeg vil læse det. —
Og hvor er Grevens Dreng, som kaldte Vag-
ten? —

Siig, hvad bestilte Eders Herre her?

Pagen.

Han vilde strøe sin Elskтes Grav med Blomster,
og bød mig gaae tilside, som jeg giorde;
men saa kom Een med Blus, at aabne Graven;
da trak min Herre flux sin Klinge mod ham,
og saa løb jeg afsted og kaldte Vagten.

Prindsen.

Ja! dette Brev stadfæster Munkens Udsagn,
og deres Ægtepagt og Tidenden
om hendes Død; her melder han og, at
en fattig Apotheker Gift ham solgte,
hvormed han iled' hid til dette Gravsted,
for hos sin Julie at døe og sove. —
Hvor ere disse Fiender? Capulet! Monta-
gue! —
See Himlens Svøbe over Eders Had;
selv Kierlighed skal myrde Eders Glæder!

See jeg, som ikke revsed' Ebers Tvedragt,
har tvende Frænder tabt: — Vi Alle bøde!

Capulet.

O, Broder Montague! giv mig din Haand:
Det er min Datters Livgeding; thi meer jeg
ei fordre kan.

Montague.

Men jeg dig meer kan give:
thi jeg vil reise hendes Billedstotte
af purest Guld, og mens Verona staaer,
skal Die ei saa kostbart Billed see,
som det af den trofaste Julie!

Capulet.

Saa riigt skal Romeo faae sit Hvilested:
Ak! arme Offere for vor Uenighed!

Prindsen.

En skummel Fred gaaer op med denne Dag;
af Sorg vil Solen ei sit Ansigt lade skue: —

at Naade deels kan skee, deels Straf kan true,
saa gaaer, og klarer op den hele Sag! —
Blandt alle Sorgesagn vist det meest forrigfulds
er det om Romeo og Julie den hulde!

(de gaae).

Om Sørgespillet

Romeo og Julie.

Om Sorgespillet

Romeo og Julie.

I Aaret 1535 udgav Luigi da Porto i Venedig sin Gjulietta, som atter blev oplagt 1539, og tredie Gang 1553. — Bandello skrev en Novelle over samme Sujet i Lucca, Aar 1554. — Efter disse Italienere bearbeidede Franskmanden Boisteau kort derpaa dette Æmne; men afveeg dog i mange Omstændigheder fra dem. I Aaret 1562 omgiorde Arthur Brooke denne franske Novelle til et engelsk Digt, af hvis Tittel, skiøndt fast halvtredie Aarhundrede gammel, vore Boghandler-Avertissementer klinge endnu som Gienlyd. — Den lyder nemlig som saa: The tragical hystory of Romeus and Juliet, containing a rare example of true constancie;

with the subtill counsels and practices of an old fryer, and their ill event. — I Aaret 1567 udgav Painter i ſin Palace of Pleasure, en proſaiſk Overſættelſe af Boiſteaus Novelle under Navn af Rhomeo and Julietta, og andet Oplag af Arthur Brookes ovenomtalte Digt kom ud i Aaret 1582.

Med mange Grunde, men ſom dog maaſkee vilde læſes af faa, og derfor her forbigaaes, godtgiør Malone i den 10de Deel af ſin Udgave af Shakſpeare, at Arthur Brooke's Digt er den Hovedhiørnesteen, paa hvilken Digteren har opreiſt dette Mindesmærke over Velſklands Signe og Habor. —

Hvad Tiden angaaer, da formoder Malone, at det er ſkrevet 1595, da altſaa Shakſpeare var 31 Aar gammel. — Kommentatorerne bemærke, at hans tidligere Stykker vare rigere paa rimede Vers, og at han alt med Alderen blev ſparſommere paa dem. — Er denne Bemærkning rigtig, ſom det er ſandt, at i dette Sørgeſpil findes flere rimede Vers, end i noget af alle Sh's Arbeider (Kierligheds Møie ſpildt, og

Skiærsommer-Nats Drømmen undtagen) og føier man hertil, at det er det første af Digterens ægte Stykker, trykt 1597; at det kom frem i en saare ufuldendt Skikkelse, som siden tilrundedes og fuldendtes, saa kan man vel med Malone anse dette som Shakspeare's første egentlige Sørgespil.

Det er mig ubekiendt, om Stykket, i denne Form, nogensinde har været spillet paa den engelske Skueplads. — Er det ikke af de paa Hylden lagte shakspearske Skuespil, spiltes det vel i senere Tider, og nu, efter Garrick's Bearbeidelse.

Malone anfører følgende Bearbeidelser af dette Sørgespil: Romeo and Juliet, altered into a tragi-comedy by James Howard Esq. — Romeo and Juliet, a tragedy, revised and altered from Shakspeare, by Theo. Cibber. — Romeo and Juliet, altered by Garrick. Foruden disse er der endnu en Omarbeidelse af Romeo og Julie ved Marsh, Omarbeideren af Shakspears Cymbeline.

Det findes oversat i de forhennævnte franske og tydske Oversættelser af Digteren. Paa Dansk har kun enkelte Scener af Stykket været trykte i en Lommebog for Skuespilyndere, jeg for nogle Aar siden udgav. — Oversættelsen har ikke været indleveret til Skuespil-Directionen.

Endnu bør jeg tilføie: at dersom man vil troe den Reisende, Capt. Breval, grunder Stykket sig paa et Factum. Han siger nemlig, at efter den noieste Grandskning i Veronas Historie og Sagne, fandt han, at Shakspeare lidet eller intet havde afveget fra Sandheden, saavel hvad Navne, som Charakterer og andre Omstændigheder angik; og tilføier bemeldte Reisende, at han i Verona selv har seet det her bestungne ulykkelige Pars Grav.

Kiøbenhavn i November 1810.

Det kgl. Bibl. Bogb.